

Javaslat
az Akadémikusok
Gyűlése számára
a 2025. évi rendes,
levelező, külső és
tisztelőti tagok
választására

Javaslat az Akadémikusok Gyűlése számára
a 2025. évi rendes, levelező, külső és tiszteleti tagok
választására

Javaslat az Akadémikusok
Gyűlése számára
a 2025. évi rendes, levelező,
külső és tiszteleti tagok
választására

*„Csak Bennetek, Barátim,
a diadal lehetősége!”*

Széchenyi István, 1833

TARTALOM

A TUDOMÁNYOS OSZTÁLYOK TAGJELÖLTJEI	11
AZ I. NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	12
levelező tagságra jelöli.....	18
külső tagságra jelöli	23
tiszteleti tagságra jelöli.....	27
A II. FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	29
levelező tagságra jelöli.....	33
külső tagságra jelöli	42
tiszteleti tagságra jelöli.....	46
A III. MATEMATIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	49
levelező tagságra jelöli.....	53
külső tagságra jelöli	59
tiszteleti tagságra jelöli.....	65
A IV. AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	69
levelező tagságra jelöli.....	73
külső tagságra jelöli	79
AZ V. ORVOSI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	81
levelező tagságra jelöli.....	86
külső tagságra jelöli	93
tiszteleti tagságra jelöli.....	99
A VI. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	101
levelező tagságra jelöli.....	105

Az ajánlások forrása a *Magyar Tudomány* folyóirat 2024. decemberi száma.

© Magyar Tudományos Akadémia, 2025

Magyar Tudományos Akadémia
1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.
mta.hu

Kiadja: Magyar Tudományos Akadémia
A kiadásért felel: Freund Tamás, az MTA elnöke
Layout: Szabó É. Evu
Tördelés: Kérdy Gábor
Nyomdai munkálatok: Printorg Produkció Kft.

külső tagságra jelöli	110
tiszteleti tagságra jelöli.....	114
A VII. KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	117
levelező tagságra jelöli.....	121
külső tagságra jelöli	132
tiszteleti tagságra jelöli.....	136
A VIII. BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	138
levelező tagságra jelöli.....	142
külső tagságra jelöli	147
tiszteleti tagságra jelöli.....	150
A IX. GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	152
levelező tagságra jelöli.....	154
A X. FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli.....	159
levelező tagságra jelöli.....	163
külső tagságra jelöli	169
tiszteleti tagságra jelöli.....	171
A XI. FIZIKAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA	
rendes tagságra jelöli	174
levelező tagságra jelöli	177
külső tagságra jelöli	185
tiszteleti tagságra jelöli.....	189
NÉVMUTATÓ — A 2025-ÖS AKADÉMIAI TAGVÁLASZTÁS	
TAGJELÖLTJEI	191

A tudományos osztályok tagjelöltjei

BOLLOBÁS ENIKŐ

1952-ben született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja. Az ELTE BTK Angol–Amerikai Intézetének professor emeritája, 2019 és 2022 között a BTK Irodalmi Kutatócsoportjának vezetője. A *Magyar Tudomány* főszerkesztője. Szakterülete a modern filológia, az amerikai és magyar irodalomtörténet, amerikai és magyar poetológia.

Levelező taggá választása óta tudományos közleményeinek száma mintegy hatvannal gyarapodott, ezen belül három könyvvel. Hivatkozásainak száma több mint ötszázzal, h-indexe öttel emelkedett. Poétikai-poetológiai kutatásai újabb súlypontokat kaptak, amennyiben újszerű szintézisbe rendezi az amerikai (és kisebb részben magyar) költészettörténet párhuzamos vonulatait.

AJÁNLÓK:

Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kulcsár Szabó Ernő, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

*Az I. Nyelv- és
Irodalomtudományok Osztálya
rendes tagságra jelöli*

BORSOS BALÁZS

1961-ben született Budapesten. Az MTA levelező tagja (2019), kutatóprofesszor (2019) a HUN-REN BTK Néprajztudományi Intézetben. Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya elnöke (2023). Szűkebb szakterülete: etnokartográfia, ökológiai antropológia, afrikanisztika.

Levelező taggá választása óta számos jelentős tanulmánya jelent meg magyar és idegen nyelvű szakfolyóiratokban és gyűjteményes kötetekben. Kiemelendő *Az ökológiai lábnyom mint kultúrák összehasonlításának eszköze?* című műve, mely korábban fel sem merült kérdést jár körül. Egyetemi oktatómunkát a graduális és a posztgraduális képzésben számos egyetemen végez. A Debreceni Egyetem BTK féléllású egyetemi tanára. 2019–2023 között az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Irányító Testület tagja. Számos tudományos bizottság és szaktudományi folyóirat-szerkesztőbizottság tagja, az MTA Doktori Bírálóbizottságok elnöke vagy tagja. A magyar néprajztudomány vezető egyénisége, nemzetközileg elismert kiválósága.

AJÁNLÓK:

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Tallán Tibor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

DEBRECZENI ATTILA

1959-ben született Debrecenben. 2004 óta az MTA doktora, 2019 óta az MTA levelező tagja. A Debreceni Egyetem BTK Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetének professzora, hosszabb időn át igazgatója, egy ciklusban a Debreceni Egyetem rektorhelyettese. Szűkebb szakterülete a magyar felvilágosodás és romantika irodalma.

Évtizedekig irányította és eredményes befejezéshez juttatta az 1950-es évektől húzódó Csokonai kritikai kiadást, két monográfiát szentelt az életműnek. Vezeti a Kazinczy-életmű kritikai feldolgozását. Nyolc doktorandusza szerzett fokozatot, kutatócsoportok munkáját irányítja, két cikluson át az MTA Textológiai Munkabizottságának elnöke. Kivételes érdemeket szerzett elektronikus kritikai kiadások kezdeményezésével (Csokonai, Kazinczy). Levelező taggá választása óta kiadott egy tanulmánygyűjteményt és számos tanulmányt, melyek egy későbbi Kazinczy-nagymonográfia előmunkálatai és fejezetei. Tudománymetriai mutatói: 194 tudományos publikáció, 1230 független hivatkozás, h-indexe 14.

AJÁNLÓK:

Bitskey István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Imre László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

HOFFMANN ISTVÁN

1953-ban született Pápán. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Debreceni Egyetem kutatóprofesszora. Szűkebb szakterülete a történeti nyelvtudomány, a magyar névtan.

Levelező tagsága elnyerése óta publikációi 17 (ebből egy monográfia), hivatkozásai mintegy 700 tétellel gyarapodtak. 2019-ben pályázati támogatást nyert el a 2013-óta meglévő MTA—DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport működtetésére, a munkában 2023 óta kutatóprofesszorként vesz részt. 2022-ben programterve alapján az MTA Nemzeti Programjainak részeként elindult a Magyar Nemzeti Helynévtár Program, amely a Kárpát-medence magyar helynévkincsének összegyűjtését és a dokumentálását végzi a kezdetektől napjainkig. Programvezetőként a koncepció kidolgozásában és folyamatos alakításában, illetve kutatóhelyek és személyek bevonásában meghatározó szerepet játszik.

AJÁNLÓK:

Imre László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kertész András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kiss Jenő, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

S. Varga Pál, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

*Az I. Nyelv- és
Irodalomtudományok Osztálya
levelező tagságra jelöli*

BAKRÓ-NAGY MARIANNE

1946-ban született Budapesten. Felsőfokú tanulmányait a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen folytatta 1966 és 1971 között. Finnugrisztikai tanulmányai után az MTA Nyelvtudományi Intézetébe került. A kandidátusi fokozatot 1990-ben, az MTA doktora címet 2002-ben szerezte meg. A Szegedi Tudományegyetemen habilitált 1999-ben. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének 13 éven keresztül volt tudományos igazgatóhelyettese, a Finnugor Osztályt pedig 23 éven át vezette. Számos nemzetközi konferencia- és kötetsorozatot indított el. 2001-től az SZTE egyetemi tanára, tanszék- és doktoriprogram-vezetője volt.

Fontos uralisztikai leíró és történeti problémákkal foglalkozik tanulmányaiban. Pályájának kezdetétől új megközelítéseket dolgozott ki, illetve alkalmazott az alapnyelvi rekonstrukcióban. Így a hagyományosan másodlagos szerepet játszott szemantikai rekonstrukció funkciójának előtérbe helyezésére az egyébként a szinkroniában alkalmazott módszereket vezetett be, amelyeknek eladdig nem volt előzménye a proto-nyelvek leírásában az uralisztikában. Az uráli és finnugor alapnyelvet fonotaktikai aspektusból leíró munkákkal is ő jelentkezett először a hazai és a nemzetközi finnugrisztikában, amelyeket később természetes nyelvállapotok tipológiai aspektusú leírásával is kiegészített. Tevékenysége széles spektrumú, magyar és idegen nyelven egyaránt publikál, hazai és külföldi munkákban, alkalmi kiadványokban szerepel gyakorta felkért, illetve szívesen látott szerzőként.

AJÁNLÓK:

Honti László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Kertész András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Giampaolo Salvi, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

HAMAR IMRE

1967-ben született Győrben. 2016-ban védte meg MTA-doktori értekezését. Az ELTE tanszékvezető egyetemi tanára. Az ELTE nemzetközi kapcsolatokért felelős rektorhelyettese, korábban az MTA Orientalisztikai Tudományos Bizottságának elnöke is volt. A magyar orientalisztika nemzetközileg is kiemelkedő képviselője, sinológus. Közvetlen kutatási területe a kínai valástörténet, ezen belül is a középkori kínai buddhizmus.

Újabb tanulmányai a buddhizmusnak a kínai, elsősorban a konfuciánus hagyományba való beilleszkedését vizsgálják. Tudományos munkásságát nyelvészeti és filológiai alapokon végzi. 2016 óta 47 tudományos közleményt publikált, köztük egy monográfiát. Tudományos munkái sorra jelennek meg nemzetközi színvonalú angol nyelvű, köztük kínai és japán kiadású folyóiratokban és gyűjteményes kötetekben. Nemzetközi elismertségét jelzi, hogy hosszabb ideig volt vendégprofesszor az Egyesült Államokban, Németországban, Japánban és Kínában. Számos magyar és nemzetközi kutatási program indítója és irányítója, így a nagy sikerű kínai—magyar nagyszótár egyik szerkesztője. Az ELTE-n jelentős sinológiai iskolát hozott létre, tanítványai több egyetemen és külföldön szép eredménnyel működnek. Mint a magyar Konfuciusz Intézet igazgatója sokat tett a nagy hagyományú kínai nyelv és kultúra magyarországi megismertetése érdekében. Minden tekintetben megfelel az MTA leendő levelező tagjaival szemben támasztott követelményeknek.

AJÁNLÓK:

Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Kósa László, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 Vásáry István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

KÖVECSÉS ZOLTÁN

1946-ban született Budapesten. Kimagasló nemzetközi rangú nyelvész, az Academia Europaea tagja. 1996 óta az MTA doktora; az ELTE Amerikanisztika Tanszékének professor emeritusa. Kognitív nyelvészeti munkái a konceptualizáció metaforikus jellegét tárják fel.

Könyvei, például az *Extended Conceptual Metaphor Theory* (2020, Cambridge UP), *Where Metaphors Come From* (2015, Oxford UP), *Metaphor. A Practical Introduction* (2010, Oxford), *Language, Mind, and Culture* (2006, Oxford), *Metaphor in Culture* (2005, Cambridge), *Metaphor and Emotion* (2000, Cambridge) amellett érvelnek, hogy az ember fogalmi világa a valóságnak nem egyszerű tükörképe, hanem figuratív fogalmi eszközökkel megkonstruált, a sematizáció különféle szintjeit magában foglaló hierarchikus rendszer, a kontextus által is meghatározott offline és online működési móddal. Elmélete, a Lakoff és Johnson által kezdeményezett konceptuálistmetafora-elmélet ma érvényesnek tartott, kiterjesztett változata világszerte ismert és elfogadott. Vendégtanár volt az USA és az EU több egyetemén (Berkeley, UMass, Rutgers, Hamburg, Heidelberg, Odense); a kielcei egyetem (JKU) díszdoktora. Vezető nemzetközi kognitív nyelvészeti folyóiratok jelenlegi vagy korábbi szerkesztője. Lexikográfusként is ismert; 15 angol–magyar, magyar–angol, szleng- és idiómaszótára jelent meg. Publikációinak száma 247, hivatkozásai az MTMT-ben 5341, a Google Scholar szerint 39 549, h-indexe az MTMT-ben 30, a Google Scholar szerint 56, i-indexe 107, impaktfaktora 21.

AJÁNLÓK:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Tolcsvai Nagy Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Giampaolo Salvi, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

KULCSÁR-SZABÓ ZOLTÁN

1973-ban született Budapesten. 2013 óta az MTA doktora. Az ELTE professzora, az Irodalomtudományi Doktori Iskola vezetője. Az MTA Irodalom- és Kultúratudományi Bizottságának elnökhelyettese. Szűkebb szakterülete a 20–21. századi magyar irodalom, különösen a líratörténet komparatív vizsgálata, valamint az irodalomelmélet.

Metapoétika című líraelméleti munkája (2007) és a modern lírával, mindenekelőtt Szabó Lőrincsel (*Tükörszínjátéka agyadnak*, 2010), illetve a közelmúlt költészetével kapcsolatos kutatásai meghatározónak bizonyultak a modern líra alakulástörténetéről alkotott újabb elképzelésekben, valamint jelentős hatással voltak a szövegértelmezés kortárs gyakorlataira. A poszthermeneutikai irodalomelmélettel foglalkozó munkái alapvetően járultak hozzá több irányzat, például a dekonstrukció nyelvszemléletének, filozófiai háttérének feltérképezéséhez és a kultúraelméleti fordulat aktuális fejleményeinek megértéséhez. Érdeklődési területe kiterjed az irodalomelmélet és a filozófia határterületeire is: könyvet írt Martin Heidegger filozófiájának irodalom- és kultúraelméleti aspektusairól (*Szinonímiák*, 2016), *A gondolkodás háborúi* című munkájában (2014) pedig a 20. századi irodalom és filozófia fontos politikaelméleti vonatkozásait tárgyalta. 11 könyve, közel 400 tudományos közleménye jelent meg, 20 kötetnek volt szerkesztője. Nemzetközi publikációi angol, horvát, német, szlovák és spanyol nyelven jelentek meg. Összes független hivatkozásainak száma 1690, h-indexe 15. Tizenkét hallgató szerzett doktori fokozatot a témavezetésével.

AJÁNLÓK:

Bollobás Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

SZILÁGYI MÁRTON

1965-ben született Gyulán. Az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár az ELTE BTK 18—19. századi Magyar Irodalom-történeti Tanszékén. Munkássága kiterjed a klasszikus magyar irodalom teljes korszakára, annak legfontosabb szerzőire (Csokonai, Kazinczy, Kölcsey Vörösmarty, Petőfi, Jókai, Arany).

Teljesítményét leginkább 18 egyszerűs, többségében jelentős terjedelmű könyve reprezentálja, monográfiák, tudományos szövegkiadások, tanulmánykötetek. Kiemelendő közülük az *Uránia* című folyóiratról készült monográfia és szövegkiadás, melyek másfél százados szakirodalmi hagyományt írtak át, és hozzájárultak az ízlés és civilizálódás töretlen fejlődésére alapozó képzésszemenről, a csinosodásról szóló tudományos diskurzus hazai megalapozásához; a nagyszabású Csokonai-életrajz, mely a Csokonai-kutatásban betöltött összegző és távlatokat nyitó szerepén túl alapító szerepet vállalt a biográfia új műfaji változata és a társadalomtörténeti kutatási irány megteremtésében; az Arany-monográfia, mely összegezte az Arany-émlékében felhalmozott új szakirodalmi eredményeket, egyéni koncepciójú és szerkezetű monográfiaformát teremtve. Szilágyi Márton magyar és német nyelvű publikációi mostanra jelentős életművé formálódtak, a hazai és külföldi graduális és posztgraduális egyetemi képzésben komoly hatást gyakorló tanárként van jelen. Tudományos közleményeinek száma 415, az ezekre kapott független hivatkozások száma 1600, h-indexe 15. Munkássága kiterjedtségében, minőségében és hatásában egyaránt kiemelkedő, tudományos eredményei meghatározó módon, új távlatokat nyitva szoltak hozzá az irodalomtörténet-írás fontos problémáihoz.

AJÁNLÓK:

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Debreczeni Attila, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
S. Varga Pál, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

*Az I. Nyelv- és
Irodalomtudományok Osztálya
külső tagságra jelöli*

CSATÓ ÉVA ÁGNES

1948-ban született Szombathelyen. PhD-ját Oslóban szerezte. 2004-től nyugdíjazásáig az Uppsalai Egyetem professzora. Kutatásainak központjában a török nyelvek mondattana, ti-
pológiája áll.

Több mint 150 tudományos publikációja és szerkesztett kötetei széles nemzetközi elismerést vívtak ki. Újabban a héber írásos török nyelv, a karaim felé fordult, köztük terepmunkát, leletmentést végzett és nyelvüknek számos tanulmányt szentelt. Általános nyelvészeti és turkológiai perspektívából több magyar tárgyú cikket írt. Rendszeresen publikál Magyar-
országon, részt vesz a Szegedi Tudományegyetem doktori iskolájában mint konzulens és opponens.

AJÁNLÓK:

Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Róna-Tas András, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Vásáry István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

GERVAIN JUDIT

1978-ban született Szegeden. A Szegedi Tudományegyetemen végzett, 2009-től az Université Paris Descartes tudományos munkatársa lett, 2017-től kutatási igazgató. 2020-tól a Padovai Egyetem egyetemi tanára. A neurolingvisztikán belül fő kutatási területe a korai nyelvészlelés és a nyelvelsajátítás, amelyhez radikális újdonságként alkalmaz optikai agyi képalkotást és elektrofiziológiai méréseket.

20 jelentősebb pályázatot nyert el, köztük az 1,6 millió euró támogatású ERC „Consolidator Grant”-ot a nyelvészlelés magzati és az újszülött korban való vizsgálatának témájában. 230-nál is több publikációjára közel 6000 hivatko-
zást kapott, a szakma egyik mestereként tartják számon. Rendszeresen tartja a kapcsolatot a hazai tudományossággal.

AJÁNLÓK:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Moravcsik Edit, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Németh T. Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Giampaolo Salvi, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

TÁNCZOS VILMOS

1959-ben született Csíkszentimréen (Románia). Habilitált (2014) a kolozsvári Babeş—Bolyai Tudományegyetemen. Egyetemi tanár 2016 óta a BBTE BTK, Magyar Néprajz és Antropológia Intézetben és a Hungarológia Doktori Iskolában. Szűkebb szakterülete: szövegfolklor (archaikus népi imádságok), vallás-etnológia, dialektológia, szociolingvisztika, nyelvpolitika.

2019 végéig 16 kötete, 200-nál több tudományos közleménye és 70 esszéje jelent meg magyar, román és angol nyelven. Több mint 20 gyűjteményes kötet és folyóiratszám szerkesztője. Alapos demográfiai, szociológiai áttekintést adott a moldvai magyar települések 20. század végi nyelvállapotáról. Maradandó eredményeket felmutató kutató és tanáregyeniség, akinek teljesítménye nemzetközi mércével mérve is kiemelkedő.

AJÁNLÓK:

É. Kiss Katalin, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Péntek János, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Pozsony Ferenc, az MTA külső tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

*Az I. Nyelv- és
Irodalomtudományok Osztálya
tisztelőti tagságra jelöli*

AMEDEO DI FRANCESCO

1946-ban született Anagninban (Olaszország). 1975-ben lett az irodalomtudomány kandidátusa. A nápolyi „L’Orientale” Tudományegyetem professor emeritusa, a Cassinói Tudományegyetem tanára. Szűkebb szakterülete a régi magyar irodalomtörténet (különösen Balassi életműve), de a magyar irodalom 19–20. századi korszakáról is publikál.

A nápolyi „L’Orientale” Tudományegyetemen tanított magyar nyelvet és irodalmat 1976–2017-ig, 1991-től egyetemi tanárként, a Cultura dell’Europa Orientale doktori program koordinátoraként. 2016-tól a Cassinói Tudományegyetemen tanít, ahol kezdeményezésére bevezették a magyar irodalom tanítását. A *Hungarica et Slavica* (Edizioni M. D’Auria, Nápoly, 2002) és az *Ister: Collana di Studi Ungheresi* (Edizioni dell’Orso, Alessandria, 2008) könyvsorozat alapítója. Több mint 350 publikációja van olasz, magyar, angol, francia, német, horvát nyelven. Világszerte, 25 országban tanított vagy adott elő a hungarológia témaköreiből. 1996–2006-ig a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság elnöke volt.

AJÁNLÓK:

Bitskey István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Debreczeni Attila, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

*A II. Filozófiai és
Történettudományok Osztálya
rendes tagságra jelöli*

KOVÁCS ILONA

Kovács Ilona Budapesten született 1960-ban. Az MTA levelező tagja, az ELTE PPK egyetemi tanára, pszichológus, a neurobiológiai és kognitív fejlődés kutatója.

A serdülők érettségének megállapítására bevezette a biológiai kor objektív mérését, ezáltal lehetővé téve az eltérő érési tempójú egyének viselkedéses és agyi fejlődésének összevetését. Kimutatta, hogy az agy hierarchikus hálózatainak fejlődése szempontjából létezik egy optimális érési tempó. Közleményeire 3353 hivatkozást kapott, ebből 1068-at 2019 óta. 2021-től a II. Osztály elnökhelyettese, az MTA Tudományértékelési Elnöki Bizottsága, a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma és számos európai tudományos pályázati bizottság tagja.

AJÁNLOK:

Csépe Valéria, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Hunyady György, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Pléh Csaba, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

RADNÓTI SÁNDOR

Radnóti Sándor Budapesten született 1946-ban. Az MTA levelező tagja. Az ELTE BTK Művészetelméleti és Kommunikációkutatás Intézet professor emeritusa. Szűkebb szakterülete a filozófia és a művészettörténet.

Levelező taggá választása óta jelentős fordulat állt be tudományos érdeklődésében: a művészetfilozófia és művészettörténet felé fordult. E tudományos érdeklődés és kutatás legfontosabb eredménye *Jöjj és láss! A modern művészetfogalom keletkezése. Winckelmann és a következmények* című munkája. Ezt követték egyéb fontos műtörténeti tanulmányok, mint a *Caspar David Friedrich* című dolgozat, valamint Claude Lorrain festészetének új nézőpontú elemzése. E munkák mellett sikeresen vezette az ELTE BTK Művészetelméleti és Kommunikációkutatási Intézet Doktori Iskoláját, valamint professor emeritusként előadásokat és szemináriumokat vállalt ebben az Intézetben. Sok területre kiterjedő kritikusi munkát végez, és közéleti vitákban is részt vesz.

AJÁNLOK:

Almási Miklós, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Dávidházi Péter, az MTA rendes tagja, I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Gyáni Gábor, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Hunyady György, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Nyíri Kristóf, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

RAINER M. JÁNOS

Rainer M. János Budapesten született 1957-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Történettudományi Intézet egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete az 1945 utáni magyar történelem.

Rainer M. János négy évtizedes kutatói pályája során összesen 25 önálló kötetet jelentetett meg, és több mint félszázat szerkesztett. Monográfiái közül 10 idegen nyelveken is megjelent, külföldi kiadóknál. Emellett több mint 200 tanulmányt és cikket írt. Szerepe az 1945 utáni magyar történelem feltárásában és szakszerű bemutatásában páratlan. Nincs még egy olyan magyar történész, aki annyit tett volna az államszocializmus korának megismertetése érdekében, mint ő. Utolsó kötetében a 20. századi magyar szocializmuskonceptiókat tekintette át (*Újratervezés*, 2023). A műveire kapott független hivatkozások száma: 1486; h-indexe 21; PhD-fokozatot szerzett diákjainak a száma: 8.

AJÁNLÓK:

Gyáni Gábor, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Kövér György, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Romsics Ignác, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Foto: Nemenzi Károly / Egyetem

*A II. Filozófiai és
Történettudományok Osztálya
levelező tagságra jelöli*

DÜLL ANDREA

Düll Andrea Debrecenben született 1964-ben. 2018 óta az MTA doktora, pszichológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ember—Környezet Tranzakció Intézetének intézetigazgató egyetemi tanára. Szakterülete a környezetpszichológia, melynek oktatását, kutatását és alkalmazását ő teremtette meg hazánkban.

Kutatói pályáját következetes szakmai-tudományos építkezés jellemzi: általános lélektani indítás után saját vizsgálatai a lakó-, munkahelyi és települési térhasználaton belüli ember—környezet kölcsönhatás szociofizikai és fenntarthatósági pszichológiai aspektusait tárták fel. Szakirodalmi munkássága 592 közleményt ölel fel, köztük külön figyelmet érdemel 2, a szakterület fejlődését alapvetően meghatározó monográfiája és 11 szerkesztett könyve. Munkáját társtudományokkal (építészet, urbanisztika, műemlékvédelem) együttműködve végzi, s ezen elméleti és módszertani fejlesztések eredménye a környezetpszichológia mai, transzdiszciplináris ember—környezet tranzakciótudományként történő konceptualizálása és vizsgálata. Elméleti és kutatómunkáját az alkalmazással is összekapcsolja építészeti, műemlékvédelmi, köztér- és településfejlesztési szakértői projekteken. Kiterjedt tudomány-, képzés- és szervezeteépítő munkát fejt ki az ország majd minden pszichológia és építészet szempontjából releváns karán, 2016 és 2020 között a Magyar Pszichológiai Társaság főtítkára, az MTA Pszichológiai Tudományos Bizottságának elnöke (2023—), az MTA Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottságának tagja.

AJÁNLÓK:

Cságoty Ferenc, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Demetrovics Zsolt, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Kovács Ilona, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

HERMANN RÓBERT

Hermann Róbert 1963-ban született Székesfehérváron. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokának tudományos helyettese, egyben a Károli Gáspár Református Egyetem professzora és Történettudományi Doktori Iskolájának vezetője, valamint a Veritas Intézet témacsoport-vezetője. Az 1848—1849-es forradalom és szabadságharc termékeny és elismert kutatója, szűkebb szakterülete az 1848—1849-es forradalom és szabadságharc hadtörténete, Görgei Artúr élete és emlékezete.

Egyetemi doktori disszertációjában, melyet 1995-ben védett meg, az 1849-es abrudbányai tragédiáról és Hatvani őrnagy abban játszott szerepéről értekezett, új forrásokat is bevonva elemzésébe. 2009-ben 100 százalékos támogatással elfogadott akadémiai doktori disszertációját a honvédhadseregről és annak fővezéreiről írta. A két időpont között a szabadságharc számos részletének feldolgozásával gyarapította ismereteinket, és közel félezer oldalon megírta annak modern szellemű, átfogó katonai történetét is (1848—1849. A szabadságharc hadtörténete, 2001). Az utóbbi években érdeklődése kiegészült a hadtörténetírás történetével, továbbá Görgei Artúr életpályájának vizsgálatával. 2024 nyaráig 1153 közleménye jelent meg, amelyekre 811 független hivatkozást kapott.

AJÁNLÓK:

Bálint Csanád, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Borhy László, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Romsics Ignác, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

MIKÓ ÁRPÁD

1959-ben született Budapesten. 1982-ben végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának művészettörténet szakán. 1992-ben szerzett művészettörténetből egyetemi doktori címet, 1997-ben pedig művészettörténeti PhD-t. 2013 óta az MTA doktora. Az MTA, jelenleg HUN-REN BTK Művészettörténeti Intézet tudományos tanácsadója, 2016–2024 között igazgatója. Szakterülete a magyarországi reneszánsz művészet, síremlékművészet, muzeológia és gyűjteménytörténet.

A magyarországi reneszánsz művészet hosszú ideje legjelentősebb kutatója, aki a 15–18. század vizsgálatait a legszélesebb kultúrtörténeti összefüggések feltárásával végzi, köszönhetően az ókori antikvitás egésze — a hazai művészettörténetek körében ma páratlan — nyelvi és irodalmi ismeretének, a humanizmus áramlatai és személyiségei beható tanulmányozásának. A magyarországi reneszánszról Balogh Jolán alkotta szintézis számos elemének újragondolása útján mára egy sokrétűbb, gazdagabb összképet alkotott, amelyet *A reneszánsz művészet Magyarországon* című akadémiai doktori értekezésében (2013) dolgozott ki, és amely a művészettörténeti kézikönyvsorozat lényegében elkészült reneszánsz kötetében nyer még részletesebb kifejtést. A 15–17. századi magyarországi reneszánsz könyvkultúra és miniaturafestészet köréből válogatott tanulmányai 2023-ban két kötetben jelentek meg. A Magyar Nemzeti Galériában részben rendezőtársakkal olyan emblemikus kiállításokat hívott életre, mint a művészettörténeti kutatásokat elindító *Pannonia Regia* (1994), a történelmi múlt és művészet kapcsolatai ezer évének szentelt *Történelem — kép* (2000), az interdiszciplináris gyűjteménytörténeti vizsgálatok etalonjának számító *Jankovich Miklós (1772–1846) gyűjteményei* (2002), a reneszánsz korábban kevesebb figyelmet kapott késői fázisait bemutató *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon, 16–17. század* (2008). 1998-tól a *Művészettörténeti Értesítő* folyóirat társ-, 2015-től főszerkesztője.

AJÁNLÓK:

Benkő Elek, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Kovács András, az MTA külső tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Lővei Pál, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Solymosi László, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

PÁLFFY GÉZA

Pálffy Géza Veszprémben született 1971-ben. 2010 óta az MTA doktora. Történész, a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének tudományos tanácsadója, Lendület kutatócsoport-vezető. Szűkebb szakterülete a kora újkor története.

Szakterülete legjelentősebb jelenkori kutatóinak egyike. Hadtörténeti kutatásai bizonyították, hogy a 16–17. századi törökellenes határvédelmi rendszer a végvidéki és kerületi főkapitányságok egymást kiegészítő működésén alapult. Igazolta, hogy a 16. században továbbra is létezett — mind intézményeiben, mind eszméletörténeti jelenségeként — a Szent István-i magyar állam. Újraértelmezte a kora újkor Habsburg—magyar viszonyt, bizonyítva, hogy a magyar rendek és a Habsburg-dinasztia kapcsolatait a kölcsönös egymásrautaltságon alapuló kompromisszumrendszerek jellemezték, melyekben a sikeres centralizáció és az erős rendi intézmények, valamint a dinasztia iránti lojalitás és a magyar hazafiság nem zárták ki egymást (*The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century*. Columbia University Press, 2009). A teljes korszak történetét nyújtja újabb monográfiájában (*Hungary between Two Empires 1526–1711*. Indiana University Press 2021). 2012 óta vezeti a „Lendület” Szent Korona Kutatócsoportot, melynek a dinasztikus és a nemzeti reprezentáció történetére koncentrálnak tevékenysége jelentős mértékben bővítette a kérdéskörhöz kapcsolódó kulturális örökség emlékeit mind az írott, mind a tárgyi források terén. Munkásságának számokkal kifejezhető eredményei kiemelkedőnek számítanak szakterületén. A tudományos közélet aktív szereplője, több mint másfél évtizede vesz részt a Magyar Tudományos Akadémia különböző testületeinek munkájában. Számos tudományos díj birtokosa.

AJÁNLÓK:

Glatz Ferenc, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Hunyady György, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Lővei Pál, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

TOMKA BÉLA

Salgótarjánban született 1962-ben. 2010 óta az MTA doktora, történész, egyetemi tanár. A Szegedi Tudományegyetemen 1989 óta dolgozik, jelenleg a Jelenkortörténeti Tanszék tan-székvezető egyetemi tanára, a Jelenkortörténeti és Összeha-sonlító Történettudományi Doktori Program és 2019 nyara óta az MTA—SZTE—ELTE Globalizációtörténeti Kutatócsoport vezetője. 1992 óta szerkesztőségi tagja az *Aetas* történettudományi folyóiratnak. 2010-től elnökségi tagja az amszterdami székhelyű International Social History Associationnak. 2016 és 2022 között elnöke, jelenleg választmányi tagja a Hajnal István Kör — Társadalomtörténeti Egyesületnek. Szakterülete Európa 20. századi története.

A bank—ipar viszonyt a hagyományos fináncctőke tézissel szemben újraér-tékelő PhD-disszertáció után (*Érdek és érdektelenség: a bank—ipar viszony a századforduló Magyarországon, 1892—1913*. DUP, 1999) ő írta az első mo-der-n szemléletű magyar banktörténeti összegzést. A századfordulótól fordult érdeklődése az összehasonlító kelet-európai társadalomtörténeti kutatás felé. A családfejlődésről, a szociálpolitikáról, a jóléti államról (*Welfare in East and West: Hungarian Social Security in an International Comparison, 1918—1990*. Akademie Verlag, 2004) szóló monográfiák eredményeit az interdiszciplináris látásmód jegyében összegezte *A Social History of Twentieth-Century Europe* (Routledge, 2013) című, az egész kontinens társadalomtörténetét átfogó szintézisében. Egyik újabb kötete a fogyasztás és az életminőség 1945 utáni alakulását vizsgálta (*Austerities and Aspirations: A Comparative History of Growth, Consumption and Quality of Life in East Central Europe since 1945*. CEU Press, 2020). A jelölt legfrissebb könyve a 2019-ben indult és most záruló nemzetközileg beágya-zott globalizációtörténeti projekt eredményeit összegzi: *Globalization in State Socialist East Central Europe: Looking Beyond Dominant Narratives* (Palgrave Macmillan, London, 2024).

AJÁNLOK:

Gyáni Gábor, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Kövér György, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Rainer M. János, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Romsics Ignác, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

TUSOR PÉTER

Tusor Péter Gödöllőn született 1967-ben. Történelem és latin szakon végzett az ELTE-n, PhD-fokozatát 2001-ben szerez-te ugyanott. 2012-ben habilitált az SZTE-n, 2014 óta az MTA doktora. Tudományos tanácsadó, az MTA Lendület-pályázat keretében megalakult Fraknoi Vilmos Római Történeti Ku-tatócsoport alapító vezetője; a BTK Moravcsik Gyula Intézet osztályvezetője, a PPKE professzora. Szakterülete a kora újkor és a bölcsészeti szemléletű egyháztörténet.

R. Várkonyi Ágnes tanítványa, a kora újkor kutatás nemzetközileg aktív és el-ismert, iskolateremtő szaktekin-télye. Vizsgálatai egyház-diplomácia-/politika-, részben intézmény- és művelődéstörténeti irányúak. Publikációiban egyaránt átlátja és hasznosítja a kora újkor magyar történelem hazai, bécsi és itáliai forrásait. Történeti munkássága meghatározóan feltáró, alapkutatási jellegű. A történettudomány klasszikus módszerei mellett a kora újkor kutatásának mo-der-n metódusait is alkalmazza. Érdeklődő interdiszciplinaritás jellemzi. Vatikáni levéltári kutatásai új lehetőségeket nyújtanak a kora újkor magyar történelem jobb megismeréséhez. Az egyháztörténet sajátosságainak köszönhetően késő középkori, illetve 19—20. századi témákkal is foglalkozik (például *Bischofslexi-kon 1804—1918*, Bécs—Berlin—Budapest). Történetírását, s annak fogadtatá-sát kiemelkedő tudománymetriai adatok, nemzetközi konferencia-részvételek, közös kutatási projektek, külföldi megjelenésű tanulmánykötetek szemléltetik. Az MTMT szakterületi táblázata szerint idézettsége 4000, h-indexe 30 felett jár. Tudományszervező tevékenysége historiográfiai távlatú és jelentőségű. Há-rom évtized alatt tanítványaival, kollégáival újraélesztette az MTA történetének meghatározó személyisége, Fraknoi Vilmos római „magyar történeti iskoláját” és vatikáni szaksorozatát (*Collectanea Vaticana Hungariae*, 33 kötet; open access <https://institutumfraknoi.hu>). 2024-ben megszervezte az akadémiai főtítkár Fraknoi centenáriumi emlékévét.

AJÁNLOK:

Bitskey István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Erdő Péter, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Madas Edit, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Solymosi László, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

VIDA TIVADAR

Vida Tivadar Celldömölkön született 1962-ben. Egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen folytatta, a diploma megszerzése után az MTA Régészeti Intézetének munkatársa lett. 2018 óta az ELTE Régészettudományi Intézetének intézetigazgatója, Közép-Európa kora középkorának nemzetközileg vezető régész kutatója. 2019 óta az MTA doktora.

Az *Archaeologiai Értesítő* főszerkesztője, alapítója és társszerkesztője hazai népvándorlás kori leletkorpuszoknak, tagja vezető nemzetközi folyóiratok szerkesztőbizottságának. Nemzetközi projektek résztvevője (*Foreigners in Early Medieval Europe*, *Keszthely-Projekt*) és irányítója (*szóládi langobárd temető*, *OTKA—DFG bioarcheológiai vizsgálatok*). A *HistoGenes-ERC-Synergy Grant* kutatási program egyik *Principal Investigator*a. Ebben 8 ország 100 kutatója vesz részt, 6000 egyén biológiai hátterét, társadalmi és földrajzi mobilitását vizsgálják, már eddig is rendkívüli történeti kihatású következtetések születtek; Közép-Európa kora középkori régészetében Vida Tivadar megkerülhetetlen tényezővé vált. Kezdetben az avar kor eurázsiai kapcsolatrendszerét kutatta, döntő módon járult hozzá az avarok eredetéről 300 éve folyó vitához. Th. Völtinggel feldolgozta az addig ismeretlen olümpiai szláv leletanyagot, hatalmas adatgyűjtéssel monográfiát készített az avar kori kerámiáról, sajtó alatt van az 1600 síros budakalászi avar temető feldolgozása. Nemzetközileg kiemelkedő jelentőségűek a budakalászi bizánci korszáról írott könyvei. Az MTMT szerint 229 tudományos munkája van, 5 monográfiát írt, 10-et szerkesztett. H-indexe többes független idézettségéből (történelem) 27, i10 indexe 44; független hivatkozásainak száma 3059.

AJÁNLÓK:

Bálint Csanád, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Benkő Elek, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Borhy László, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

WEISS JÁNOS

Weiss János Szűrön született 1957-ben. 2001 óta az MTA doktora. A PTE BTK Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézet Filozófiatörténeti Tanszék egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a filozófia, ezen belül a frankfurti iskola és a német idealizmus.

Weiss János filozófiai életünk egyik kiválósága. Mind eredeti bölcséleti művekben, mind filozófiai fordításokban jelentős életmű áll mögötte. Kutatásainak egyik fő tárgya Jürgen Habermas doktoranduszaként a frankfurti iskola, s neki köszönhetjük az egyik világszerte is legjobb elemző, feltáró és összegző elemzést Theodor Wiesengrund Adorno művészetfilozófiájáról. Monográfiát írt az eldologiasodás és a szubjektívizálódás fogalmáról, az államelméletéről és a filozófia megreformálhatóságának kérdéséről. Munkásságának másik súlypontja a német romantika, amelynek mivoltáról revelatív, számos új szempontot fölvető könyvet publikált. 22 könyvet írt, amelyből négy németül jelent meg német kiadónál, és 149 tudományos folyóiratcikket. A romantika és az idealizmus viszonyának, a Kanthoz és Walter Benjaminhoz kapcsolódó konstellációkutatásnak, a posztromantika és a kritika filozófiai fogalomelemzésének tárgyában sikeres kutatócsoportokat vezetett. Ötven fölött járó filozófiai művet fordított le. Elkötelezett tanár, s a filozófiai közéletnek is aktív tagja.

AJÁNLÓK:

Almási Miklós, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Demetrovics Zsolt, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Paládi-Kovács Attila, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Radnóti Sándor, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

*A II. Filozófiai és
Történettudományok Osztálya
külső tagságra jelöli*

A II. FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

FARKAS KATALIN

Farkas Katalin Budapesten született 1970-ben. Filozófus, a Central European University egyetemi tanára, az MTA Filozófia és Történettudományok Osztálya Filozófia Tudományos Bizottságának elnöke. Az elmefilozófia kiemelkedő művelője az analitikus filozófiában.

Az intencionalitást a mentális állapotok fenomenális jellegéből eredeztető iskola jelentős képviselője. E szerint, az érzéki tapasztalat valamire irányultságát a tapasztalat szerkezete és jósolható rendszeressége konstruálja. A tudás funkcionálisan különböző fajtáiról — ismeret és tudás, „tudni mit”, „tudni hogy” és „tudni hogyan” — írt tanulmányaiban az emberi tudás egysége mellett érvel. Miközben Farkas Katalin az analitikus filozófia egyik legjelesebb európai képviselője, munkássága túlhalad ezen iskola határain, és egységesítő-szintetizáló irányba mutat. 2012 óta az Academia Europaea tagja, 2020—23 között a *European Society for Analytic Philosophy* elnöke.

AJÁNLÓK:

Kenesei István, az MTA rendes tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

Kovács Ilona, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Nyíri Kristóf, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Pléh Csaba, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

LÁSZLÓ ATTILA ZOLTÁN

László Attila Zoltán Sepsiszentgyörgyön született 1940-ben. Kolozsvári egyetemi tanulmányai után a jászvásári (Iasi, Románia) Alexandru Ioan Cuza Tudományegyetem régész-történeész oktatója lett, ma professor emeritusa. Régész, közelebbi szakterülete Közép-, Kelet- és Délkelet-Európa neolitikuma, réz-, bronz- és kora vaskora.

Jelentősen hozzájárult a késő neolitikus-réz kori Erősd-Cucuteni kultúra és a Kárpátoktól keletre fekvő területek Hallstatt A—B időszakának jobb megismeréséhez (Kr. e. 12—8. sz.). Sokat tett az őskori távolsági, interregionális kapcsolatok feltárásáért és az interdiszciplináris módszerek bevezetéséért. Publikációs teljesítménye kiemelkedő, jelentős a szerepe a fiatal erdélyi régész-nemzedék pályára állításában és a tudománytörténeti kutatásban is.

AJÁNLÓK:

Benkő Elek, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Borhy László, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

NÁNAY BENCE

Nánay Bence Budapesten született 1974-ben. PhD, filozófus az Antwerpeni Egyetem filozófiaprofesszora, az evolúciós elmefilozófia kiemelkedő kutatója.

Kutatási témája a filozófiai észleléselemélet megújítása. Ennek példái az észlelés és cselekvés kapcsolata, a képzelet multimodális értelmezése, észlelési kétértelműségek mint az esztétika alapjai. Közel 200 publikációjára 4877 hivatkozást kapott. Nánay Bence folytonos kapcsolatot tart a hazai tudománnyal. 1996—2009 között a *Metropolis* filmelméleti folyóirat alapító szerkesztőjeként sokat tett a magyar kognitív filmelmélet kialakításáért. A *filozófia és a tudományok* című 2011-es, sokakat elgondolkoztató vitaindítójával az intuitív filozofálással szemben azt ajánlotta, hogy a filozófusok vegyék komolyabban a természettudományok eredményeit és hozzáállását.

AJÁNLÓK:

Kovács Ilona, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Pléh Csaba, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

*A II. Filozófiai és
Történettudományok Osztálya
tiszteleti tagságra jelöli*

A II. FILOZÓFIAI ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

STANISLAS DEHAENE

Stanislas Dehaene a franciaországi Roubaix-ben született 1965-ben. PhD, pszichológus, matematikus. A Collège de France Psychologie cognitive expérimentale professzora, a francia NeuroSpin, centre de recherche pour l'innovation en imagerie cérébrale igazgatója. Szűkebb szakterülete a kognitív idegtudomány.

Stanislas Dehaene pszichológus, matematikus. A számérzék, számfogalom, s tágabb értelemben a numerikus megismerés, valamint az olvasás és olvasásfejlődés kognitív idegtudományi kutatásában elért eredményeivel vált világszerte ismertté. Az INSERM-CEA NeuroSpin központ igazgató-elnöke. Kutatásaiban az idegtudomány legfejlettebb technikáit a kísérleti pszichológia korszerű eljárásaival ötvözi. Iskolateremtő személyiség, a Francia Tudományos Akadémia és számos európai akadémia tagja, külföldi egyetemek disz doktora. Nagy presztízsű tudományos folyóiratok, közöttük a Science szerkesztőbizottságának tagja. Rendszeres kapcsolatot tart fenn a kognitív pszichológia és idegtudomány magyar kutatóival.

AJÁNLÓK:

Csépe Valéria, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Kovács Ilona, az MTA levelező tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya
Pléh Csaba, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

CATHERINE HOREL

Catherine Horel Párizsban született 1966-ban. Történész, a Panthéon-Sorbonne Egyetem habilitált oktatója, a Centre national de la recherche scientifique (CNRS) kutatási igazgatója. Szűkebb szakterülete Közép- és Kelet-Európa története a 19—20. században.

Forrás: mcs.hu

Közép- és Kelet-Európa 19—20. századi történetének világszerte elismert szakértője. Művei közül kiemelkedik a Közép-Európa 19—20. századi történetével foglalkozó monográfiája, 2014-es Horthy-életrajza; valamint a Monarchia többnemzetiségű városairól írott legújabb könyve. Teljesítményét általános elismerés övezi. Az elmúlt másfél évtizedben térségünk számos intézménye és szakfolyóirata hívta meg igazgatósági, illetve szerkesztőbizottsági tagjának. Rendszeresen vesz részt osztrák, magyar, svájci és cseh kutatási pályázatok elbírálásában, valamint ad elő nemzetközi konferenciákon. A történészek 1898 óta működő nemzetközi szervezete 2015-ben főtítkárává, 2021-ben pedig elnökévé választotta.

AJÁNLÓK:

Gyáni Gábor, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Kövér György, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Romsics Ignác, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

Zsoldos Attila, az MTA rendes tagja, Filozófiai és Történettudományok Osztálya

*A III. Matematikai
Tudományok Osztálya
rendes tagságra jelöli*

GYIMÓTHY TIBOR

1953-ban született Tatán. Az MTA doktora 2009 óta. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Szegedi Tudományegyetem professor emeritusa. Szűkebb szakterülete a számítástudomány.

A hazai szoftverfejlesztés és tesztelés egyik vezető kutatója, akinek munkássága közvetlen gyakorlati alkalmazásokkal bír. Levelező taggá választása óta 22 tudományos publikációja jelent meg. Munkái közül kiemelendők a metrikákon alapuló szoftverminőség-vizsgálathoz kötődő kutatások, amelyeken belül hiba-predikciós modellek előállításához szükséges hiba adathalmazokkal, a mesterséges intelligencia mélytanulási modelljei helyességével, illetve programhibák automatikus javításával kapcsolatosan születtek kimagasló eredményei. Utánpótlás-nevelési tevékenysége is kiemelkedő: az egyetemen „Legjobb PhD-vezető” kitüntetést kapott, és két volt PhD-diákjának MTA-doktori eljárása folyamatban van.

AJÁNLOK:

Demetrovics János, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Hatvani László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pethő Attila, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Rónyai Lajos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Totik Vilmos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

NÉMETHI ANDRÁS

1959-ben született Erdőszentgyörgyön (Románia). 2001 óta az MTA doktora, 2019 óta az MTA levelező tagja. Az MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet tudományos tanácsadója, illetve az Algebrai Geometria és Differenciáltopológia Osztály vezetője. Matematikán belüli szűkebb szakterülete az algebrai geometria, ezen belül a szingularitáselmélet.

A világ vezető kutatói közé tartozik a komplex szingularitások elméletében. Némethinek ez ideig 162 publikációja jelent meg, 32 az utóbbi hat évben, összes publikációira eddig 2100 hivatkozást kapott. 2018-ban a Rio de Janeiróban tartott Nemzetközi Matematikai Kongresszuson (ICM 2018) meghívott előadó volt. Legfontosabb eredménye a rácspont-homológia megalkotása, mely kapcsolatot teremt a komplex szingularitások elmélete és az alacsony dimenziós topológia között. 2022-ben publikálta *Normal surface singularities* című monográfiáját a Springer gondozásában, mely a témakör meghatározó munkájává vált. Az utóbbi hat évben (a korábbi hat mellé) további két doktorandusza végzett.

AJÁNLOK:

Babai László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Major Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Páles Zsolt, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pálffy Péter Pál, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Szűcs András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

TARDOS GÁBOR

1964-ben született Budapesten. 2019 óta az MTA levelező tagja. A HUN-REN Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet kutatóprofesszora. Szűkebb szakterülete a kombinatorika.

Levelező taggá választása óta 20 tudományos dolgozata jelent meg a kombinatorika vezető periodikaiban és konferenciaköteteiben, illetve olyan nagy presztízsű folyóiratokban, mint a *Journal of the European Mathematical Society* és az *Advances in Mathematics*. Eredményei a kombinatorika változatos területein jelentenek előrelépést, témái a geometriai alkalmazásoktól (beleértve a komputergrafikát) a gráfimeszelméleten, az információelméleti alkalmazásokon, a gráfszínezési problémákon és a valószínűségi módszer felhasználásán át a rendezett gráfok elméletének kidolgozásáig terjednek. 2022-ben ERC Advanced Grantot nyert.

AJÁNLÓK:

Komjáth Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pálfy Péter Pál, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pethő Attila, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Rónyai Lajos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Szemerédi Endre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Szűcs András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

*A III. Matematikai
Tudományok Osztálya
levelező tagságra jelöli*

MOLNÁR LAJOS

1964-ben született Kemeccsén. Az MTA doktora. A Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Analízis Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem félállású egyetemi tanára. Matematikus, szűkebb szakterülete a funkcionálanalízis és a lineáris algebra. Megőrzési problémákkal, megőrzési transzformációk meghatározásával foglalkozik. Alapvető szerepe van abban, hogy a terület fő kutatási irányát jelenleg a nemlineáris megőrzési transzformációk vizsgálata képezi.

Eredményeit az összetettség jellemzi, távol eső, főként analitikus és algebrai eszközöket kombinál. Wigner Jenőnek a kvantummechanikai szimmetria transzformációkat leíró alapvető tételére új bizonyítást adott, ami annak messzemenő általánosításait tette lehetővé (pl. *Journal of Functional Analysis*, 194 [2002], 248—262). A *Proceedings of the American Mathematical Society* (130 [2002], 111—120) cikkében függvény- és operátoralgebrákra azt a meglepő észrevételt tette, hogy az algebra automorfizmusok linearitási és multiplikatívitási tulajdonsága a szorzatok spektrumának megőrzési tulajdonságával helyettesíthető. Ennek hatására több kutatócsoport kezdett el dolgozni a függvényalgebrai kiterjesztéseken. Az MTA-doktori értekezése eredményeinek súlyát jelzi, hogy azt megjelentette a Springer (Lecture Notes in Mathematics, 2007). Az utóbbi években jelentős eredményeket ért el C^* -algebrák pozitív kúpjai különböző szimmetriáinak leírásában. 172 tudományos dolgozatára 2021 független hivatkozást kapott, h-indexe 27. Számos kiváló fiatalra vont be kutatásaiba. Vezetésével 6 PhD-fokozat született. Főszerkesztőként sikerült megújítania a Riesz Frigyes és Haar Alfréd által alapított *Acta Scientiarum Mathematicarum* (Szeged) folyóiratot. Kitüntetései: Grünwald Géza Emlékérem (1992), Erdős Pál-díj (2000), Akadémiai Díj (2011), Szele Tibor Emlékérem (2023).

AJÁNLÓK:

Buczolich Zoltán, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Erdős László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Fritz József, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Gyimóthy Tibor, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Hatvani László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Kátai Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Komornik Vilmos, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Páles Zsolt, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pethő Attila, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szász Domokos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tóth Bálint, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Totik Vilmos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Zsidó László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

SIMON KÁROLY

1961-ben született Székesfehérváron. 2007 óta az MTA doktora. A BME Sztochasztika Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, a BME Matematika- és Számítástudományok Doktori Iskola vezetője. Szűkebb szakterülete a dinamikai rendszerek, fraktál geometria és geometriai mértékelmélet.

Legfontosabb eredményeit a dinamikai rendszerek és geometriai mértékelmélet területén érte el. Mark Pollicott-tal közös cikkében (*Transactions of the American Mathematical Society*, 1995) bevezetett transzverzalizációs módszer hosszú ideig az átfedő részekkel konstruált önhasonló halmazok vizsgálatának legfontosabb eszköze volt, és az általánosabb dinamikailag konstruált, átfedő részekkel rendelkező fraktálhalmazok vizsgálatának ma is alapvető eszköze. Legújabb fontos kutatási területe a véletlen fraktálok elmélete. Dolgozatait ebben a témában is a legrangosabb folyóiratokban publikálja. Témavezetésével heten szereztek doktori fokozatot. Létrehozta a BME Sztochasztika Tanszékén a fraktálgeometriai iskolát, melynek tagjai rendszeresen nemzetközileg jelentős eredményeket érnek el. Kitüntetései: Alexits György-díj (2001), Bolyai-plakett (2008), Akadémiai Díj (2016), Szele Tibor Emlékérem (2017) és a Magyar Érdemrend tisztikeresztje (2023).

AJÁNLOK:

Bárány Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Buczolicz Zoltán, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Csiszár Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Erdős László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Fritz József, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Halász Gábor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Hatvani László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Major Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szász Domokos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tóth Bálint, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Totik Vilmos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tusnády Gábor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

SZABÓ ENDRE

1964-ben született Gyöngyösön. Az MTA doktora 2015-től. A HUN-REN Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet matematikusa, szakterülete az algebrai geometria.

Kollár János tanítványa. Sokoldalú kutató, egy-egy cikke új témakört indított el. Kiemelkedő eredményeket ért el algebrai geometriában, topológiában, csoportelméletben és geometriában is. A 2014-es Nemzetközi Matematikai Kongresszus (ICM) 3 előadásában hangzott el a neve (Kollár János plenáris, Ben Green plenáris és Emmanuel Breuillard meghívott előadásában). Eddig 28 cikke jelent meg, 563 hivatkozást kapott. Egy cikke a nagy presztízsű Duke-ban jelent meg. Elek és Szabó 4 cikket írt a (Gromov által definiált) szofikus csoportokról. Ezek indították el a szofikus csoportok széles körű vizsgálatát. Elekes és Szabó 2012-ben írt cikke új kutatási irányzatot indított a geometriában. Eredményük fontosságát mutatja, hogy legalább 12 cikk címében is szerepel, hogy „Elekes—Szabó”. Terence Tao is írt a blogjában az „Elekes—Szabó theory”-ről. Helfgott úttörő növekedési tételét Pyber és Szabó a Szorzat-tételben drámaian kiterjesztették, így komoly haladást értek el számos kapcsolódó problémában. Cikkük a *Journal of the American Mathematical Society*-ben (*JAMS*), a matematika egyik vezető folyóiratában jelent meg. Hasonló tételt bizonyított Breuillard, Green és Tao. 2024-ben fogadták el cikkét a *Duke Mathematical Journal*-ban, melyben társszerzőivel Helfgott egy a Szorzat-tételt kiterjesztő sejtését igazolták. Négy diákja volt. Kétszer volt Bolyai-ösztöndíjas, 2013-ban Rényi-díjat kapott. Pyber László ERC Consolidator Grant-csapatának ő volt az egyik motorja, döntő szerepet játszott a támogatás elnyerésében is.

AJÁNLOK:

Némethi András, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Stipsitz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szűcs András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

SZEGEDY BALÁZS

1974-ben született Budapesten. Az MTA doktora, a HUN-REN Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet kutatóprofesszora, tudományos osztályvezetője. Fő kutatási területei a gráflimeszelmélet, a magasabb rendű Fourier-analízis, valamint a mesterséges intelligencia matematikai alapjai.

Munkásságát — mélysége és eredményessége mellett — rendkívül széles tudása és érdeklődése jellemzi. A gráflimeszek elméletében több közös cikket írt Lovász Lászlóval, ezek a tématerület klasszikus alapvetéseinek számítanak. Backhausz Ágnessel együtt a valószínűségi kombinatorika egy régóta megoldatlan problémájára sikerült választ nyerniük: a nagyméretű véletlen d -reguláris gráf sajátvektorainak komponensei közelítőleg normális eloszlást mutatnak. Elek Gáborral a sűrű hipergráfok limeszelméletének alapjait dolgozták ki, amihez újszerű alkalmazásként ultraszorzatokat használtak. A magasabb rendű Fourier-analízisben algebrai megközelítéssel, az ún. nil-terek segítségével bizonyított általános inverz tételt. Társszerzőkkel kidolgozott egy csoportelméleten alapuló gyors mátrixszorzási algoritmust. Úttörő szerepet játszott a hazai mesterségesintelligencia-kutatásokban, a Nemzeti Kiválóság Program keretében dolgozó konzorciumot vezette. Nagyon szívesen és eredményesen von be fiatalabb kutatókat a kutatásaiba. ERC Consolidator Grantot, több nemzetközi díjat, valamint 2022-ben Akadémiai Díjat nyert. 2008-ban meghívott előadó volt az Európai Matematikai Kongresszuson, 2018-ban pedig a Nemzetközi Matematikai Kongresszuson (ICM).

AJÁNLÓK:

Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Major Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pálfi Péter Pál, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Rónyai Lajos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Tardos Gábor, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

*A III. Matematikai
Tudományok Osztálya
külső tagságra jelöli*

BALOGH JÓZSEF

1971-ben született Szegeden. Az MTA doktora 2015 óta. A University of Illinois Urbana-Champaign (USA) matematikus professzora. Szűkebb szakterülete a kombinatorika.

A kombinatorika egyik világszerte elismert vezető kutatója. Az általa társszerzőkkel kifejlesztett „container method” a klasszikus és a valószínűségi kombinatorikai módszerek egy nagyon hatékony ötvöze, amely több tucat régóta megoldatlan leszámítási probléma megoldását tette lehetővé rendkívül pontos becsléseket adva. Legalább fél tucat Erdős-problémát oldott meg, vagy ő tartja a legjobb megközelítés rekordját. Hatása, idézettsége, tanítási, témavezetői munkássága kiemelkedő. 2016-ban a Matematikusok Világszervezetének négyévente tartott kongresszusának egyik meghívott előadója volt.

AJÁNLOK:

Ajtai Miklós, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Bárány Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Bollobás Béla, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Boros Endre, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Frank András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Frankl Péter, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Füredi Zoltán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Gács Péter, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Győry Kálmán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Hatvani László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Katona Gyula, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Kolumbán József, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Körner János, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Major Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pach János, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Páles Zsolt, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Szegedy Mórió, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szemerédi Endre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szendrei Ágnes, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tardos Gábor, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Totik Vilmos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

GYÖNGY ISTVÁN

1951-ben született Budapesten. Kandidátusi fokozatot szerzett 1981-ben. Az Edinburgh-i Egyetem professzora, a Royal Society of Edinburgh rendes tagja. Szűkebb szakterülete a valószínűségelmélet.

A parciális differenciálegyenletek véletlen zajjal történő regularizálásáról szóló eredményei új kutatási irányt indítottak el. Jelentős hatásúak a bonyolult véletlen dinamikai rendszerek valószínűségi eloszlásairól, valamint a véges és végtelen dimenziójú sztochasztikus egyenletek közelítő módszereiről szóló eredményei. Közel 100 tudományos publikációjára a Google Scholar csaknem 6500 hivatkozást jegyez. A 70. születésnapjára a *Stochastics and Partial Differential Equations* folyóirat egy külön kötetben méltatta munkásságát.

AJÁNLOK:

Buczolich Zoltán, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Györy Kálmán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Kollár János, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Komornik Vilmos, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pach János, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pethő Attila, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pintz János, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Ruzsa Z. Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szász Domokos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szemerédi Endre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szűcs András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tóth Bálint, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Zsidó László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

KRISTÁLY
ALEXANDRU
(SÁNDOR)

1975-ben született Csíkszentdomokoson (Románia). A Babeş—Bolyai Tudományegyetem és az Óbudai Egyetem matematikaprofesszora. Szakterületei: variációszámítás, geometriai analízis és alkalmazásai.

Legjelesebb eredményei a következők: éles geometriai egyenlőtlenségek bizonyítása szubriemann tereken; éles Sobolev- és Faber—Krahn-egyenlőtlenségek bizonyítása nemnegatív Ricci-görbületű Riemann-sokaságokon; John W. Strutt (Lord Rayleigh) híres, 1877-ből származó, a befogott peremű merev lemezek rezgéseinek spektrumára vonatkozó sejtésének igazolása görbült tereken; a játékelméleti Nash-féle egyensúlyelmélet geometriai aspektusainak megvilágítása és alkalmazásai; H. Busemann 1952-ből származó, Finsler-geometriai kérdésnek kimerítő tisztázása. Nemzetközi szakmai elismertségét bizonyítják rangos meghívásai és szerkesztőbizottsági megbízásai (pl. *Journal of Optimization Theory and Applications*).

AJÁNLOK:

Fritz József, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Hatvani László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Komornik Vilmos, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Némethi András, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Páles Zsolt, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szász Domokos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Székelyhidi László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tóth Bálint, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Zsidó László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

SZEGEDY KRISZTIÁN

1971-ben született Budapesten. A Fazekas Gimnáziumban érettségizett, majd emigrált. Matematikából szerzett doktori fokozatot. Az amerikai Elon Muskkal közösen alapított xAI cég társalapítója és munkatársa. Szűkebb szakterülete a mesterséges intelligencia.

Legnagyobb hatású tudományos ötletei az *Inception* hálózat, a kötegnormalizálás és az ellenséges példák, amelyekkel a hálózatokat szándékosan félre lehet vezetni. Az *Inception* a számítógépes látás sztenderdjévé vált, idézettsége 61 656. A kötegnormalizálás szintén alapvető eszközzé vált a teljes mélytanulás területén, idézettsége 57 316. A hálózatok támadhatóságára rámutató cikkből önálló kutatási terület nőtt ki, az idézettsége 17 251. Több hazai műhellyel van szakmai kapcsolata.

AJÁNLÓK:

Füredi Zoltán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pálfy Péter Pál, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pethő Attila, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Rónyai Lajos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

*A III. Matematikai
Tudományok Osztálya
tiszteleti tagságra jelöli*

ALEXANDER SCHRIJVER

1948-ban született Amszterdamban (Hollandia). 1977-ben szerzett PhD-fokozatot az amszterdami Vrije Universiteiten. A Centrum Wiskunde & Informatica (Amszterdam) matematikusa, szakterülete a diszkrét matematika, az operációkutatás és a számítógéptudomány.

Nemzetközileg élenjáró matematikus, elméleti és alkalmazott kutatások terén egyaránt. Algoritmikus eredményei közül kiemelendő a konvex halmazokra vonatkozó szeparáció és optimalizáció ekvivalenciaelvé és a szubmoduláris függvények minimalizálása erősen polinomiális időben. A gráfhomomorfizmus függvények jellemzését adó cikke a gráflimeszelmélet egyik kiindulópontja. A holland vasúti menetrendek optimalizálásáért az INFORMS Franz Edelman-díját kapta. Több kiemelkedő fontosságú monográfiát írt. *Combinatorial Optimization: Polyhedra and Efficiency* című monumentális könyve a terület bibliájává vált. Együttműködése magyar matematikusokkal évtizedekre nyúlik vissza.

AJÁNLÓK:

Bárány Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Frank András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Füredi Zoltán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Katona Gyula, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Komjáth Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pach János, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pálffy Péter Pál, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tardos Éva, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tardos Gábor, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

JOEL H. SPENCER

1946-ban született New York-ban (USA). Tudományos fokozata: PhD. A New York University Courant Institute professor emeritusa. Szűkebb szakterülete a kombinatorika és a számítástudomány.

Az Erdős által kidolgozott valószínűségi módszer talán legkiválóbb szakértője. 50 éve Erdőssel közösen ő írta a témakör első monográfiáját (Akadémiai Kiadó). Shamirral, illetve Shelahhal közösen elsőként alkalmazott martingálméleti, illetve logikai módszereket a kombinatorikában (1987, 1988). Fontos összefüggéseket fedezett fel a véletlen gráfok Erdős—Rényi-féle evolúciója és fizikai jelenségek között. Alonnal közös könyve a valószínűségi módszer bibliája (1992). Megtanult magyarul. A Budapest Semesters In Mathematics tanácsadója. A *Combinatorica* és a *Random Structures & Algorithms* alapító (fő)szerkesztője. Elnyerte a Ford Awardot (1984) és a Steele Prize-t (2021). 1994-ben meghívott előadó volt a Nemzetközi Matematikai Kongresszuson (ICM).

AJÁNLÓK:

Füredi Zoltán, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Juhász István, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Katona Gyula, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Lovász László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pach János, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pintz János, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Pyber László, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Ruzsa Z. Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Sárközy András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Simonovits Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Szemerédi Endre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya
 Tardos Gábor, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

WENDELIN WERNER

1968-ban született Kölnben. A Cambridge-i Egyetem professzora (Rouse Ball Professor of Mathematics). Szakterületei: valószínűségszámítás, sztochasztikus folyamatok, matematikai fizika.

Eredményei fősodorbeli kutatási irányokat jelöltek ki és határoztak meg. Ezek közül a leglényegesebb, a Sztochasztikus Löwner Evolúció (SLE) elmélete és alkalmazásai, matematikai alapot biztosított a síkbeli statisztikus fizikai kritikus jelenségek konform-invariáns leírására, a fizikai elméletet is több tekintetben megelőzve. Más jelentős eredményei: hosszú memóriájú véletlen folyamatok és konform-invariáns véletlen geometriai objektumok konstrukciója és elemzése. Szakmai tekintélyét bizonyítják díjai (pl. Fields-érem 2006) és akadémia tagságai (pl. Académie des Sciences; Royal Society; Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften; Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina; Academia Europaea).

AJÁNLÓK:

Bárány Imre, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Bollobás Béla, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Erdős László, az MTA külső tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Fritz József, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Krisztin Tibor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Laczkovich Miklós, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Major Péter, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Stipsicz András, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Szász Domokos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Tóth Bálint, az MTA levelező tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Tusnády Gábor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

A IV. Agrártudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

CSÁKINÉ MICHÉLI ERIKA

1959-ben született Szekszárdon. Az MTA levelező tagja. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Környezettudományi Intézetének igazgatója, a Talajtani Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a Környezettudományi Doktori Iskola vezetője. Szűkebb szakterülete a talajtan, a talajosztályozás és a talajspektroszkópia.

Levelező taggá választása óta munkája elsősorban a diagnosztikus szemléletű hazai talajosztályozás fejlesztésére irányul. Másik fő kutatási területe a talajspektroszkópiai alkalmazásokhoz kapcsolódik. A munkacsoportja által fejlesztett világszínvonalú spektrális műszerpark, a létrehozott hazai talajspektrális könyvtár és a kidolgozott elméleti alapok lehetőséget adnak az új talajvizsgálati módszerek bevezetésére a hazai gyakorlatba. Nemzetközi szinten kimagasló munkát végzett a kontinentális léptékű egységes térképi és adatrendszerek kialakításában. Levelező taggá választása óta tudományos közleményeinek száma 52-vel, független hivatkozásainak száma 3113-mal nőtt. H-indexe 25.

AJÁNLÓK:

Hornok László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Kovács Melinda Beatrix, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Solti László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Tóth Miklós, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

POPP JÓZSEF

1955-ben született Bonyhádön. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Neumann János Egyetem, a lengyel WSB University és a dél-afrikai University of Johannesburg egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete az agrár-közgazdaságtan, ezen belül a fenntartható fejlődés témaköre.

Az MTA Agrártudományi Osztály osztályelnök-helyettese, több tudományos bizottság elnöke és tagja. Nemzetközi szervezetekben tanácsadó, tudományos bizottsági tag. Levelező taggá választása óta elért eredmény: Q1-Q2 cikkek száma 130, WoS/Scopus adatbázisban megjelent cikkek száma 115, az ugyanitt idézők száma 5400, könyvek száma 22, könyvfejezetek száma 4, h-index 25 és kumulált impaktfaktor 250. Vezetésével ebben az időszakban négy fő szerzett PhD-fokozatot.

AJÁNLÓK:

Csáki Csaba, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

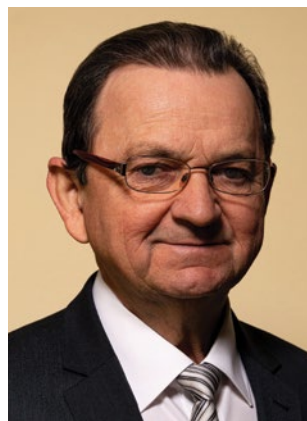
Mesterházy Ákos, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Neményi Miklós, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Solti László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Szendró Zsolt, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

VEISZ OTTÓ BÁLINT

1955-ben született Téten. 2019 óta az MTA levelező tagja. A HUN-REN Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézetének korábbi igazgatója, jelenleg kutatóprofesszora. Szűkebb szakterülete a kalászos gabonák abiotikus stressz-rezisztenciájának kutatása, nemesítése, a klímaváltozás mezőgazdasági hatásainak tanulmányozása.

Tudományos tevékenysége mind hazai, mind nemzetközi téren jelentősen hozzájárult a növényi abiotikus stressz-rezisztencia fejlesztéséhez a globális klímaváltozás-kutatások és a növény-nemesítés területén. Sokoldalú, innovatív kutató. Ezt bizonyítják kutatói és nemesítői munkássága során létrehozott alkotásai, jelentős piaci részesedést elért új növényfajtái, szabadalmaztatott eredményei és módszertani fejlesztései. Levelező taggá választása óta 20 tudományos közleménye jelent meg, közel 1000-rel nőtt a hivatkozásainak száma, h-indexe 28. Vezető nemesítőként hét zab- és négy durum búzafajtája, társnemesítőként 23 gabonafajtája kapott állami elismerést; szabadalmainak száma 24-gyel nőtt.

AJÁNLÓK:

Bedő Zoltán, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Hornok László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Horváth József, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Mesterházy Ákos, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Rajkai Kálmán László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

*A IV. Agrártudományok
Osztálya*

levelező tagságra jelöli

BARTHA DÉNES

1956-ban született Nyíregyházán. Erdőmérnök, a Soproni Egyetem egyetemi tanára, 2007 óta az MTA doktora. Szűkebb szakterülete az erdészeti dendrológia, a konzerváció-biológia, a vegetációtan és a természetvédelmi szempontú erdőfenntartás.

A fehér nyár genetikai markerekkel végzett mikrotaxonómiai vizsgálatán túl tisztázta az ún. szürke nyár taxonómiai státuszát, a hazai populációk introgresszáltságát, cáfolta az addig feltételezett ökotípusok létét, munkatársaival feltárták a *Leuce* szekció hibridizáltsági problémáit. Az európai dendroflóra tagjaira életforma rendszert dolgozott ki, elvégezte a hazai dendrotaxonok nomenklatúrai és taxonómiai revízióját, architektúráis osztályozását, a fanerogám flóra térképezését. Az erdők természetességének megítélésére értékelő rendszert dolgozott ki, a folyamatos erdőborítás alapját jelentő lécekben rámutatott az újulat eltérő ökofiziológiai stratégiájára. Publikációinak száma 1011, 23 könyve, 404 könyvrészlete jelent meg. Független hivatkozásai száma 2240 (ebből idegen nyelvű 969), h-indexe 24. A Roth Gyula Doktori Iskola Természetvédelmi Programjának vezetője. Végzett doktorainak száma 13. MTA közgyűlési képviselő két ciklusban. Az Erdészeti Tudományos Bizottságnak egy ciklusban alelnöke, két ciklusban elnöke, a VEAB Soproni Tudós Társaság alelnöke. A *Tilia* és a *Silva naturalis* periodikák alapító főszerkesztője. Elismerései: Pro Natura Díj (1995), Kaán Károly Emlékérem (2010), Magyar Érdemrend tisztikeresztje (2014), Civitas Fidelissima-díj (2022).

AJÁNLÓK:

Dudits Dénes, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya
Faragó Sándor, az MTA levelező tagja, Agrártudományok Osztálya
Mátyás Csaba, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

HEGEDŰS ATTILA

1972-ben született Budapesten. 2014 óta az MTA doktora. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, korábban a Kertészettudományi Kar dékánja. Szakterülete a gyümölcsfák nemesítését támogató molekuláris markerezési eljárások kidolgozása és alkalmazása.

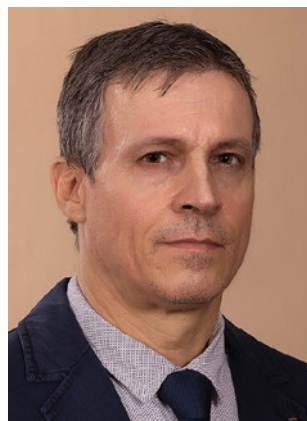
Elsőként értékelte a hazánkban termesztett csonthéjas gyümölcsök antioxidáns hatását, és azonosított e tulajdonságban kiemelkedő genotípusokat. Molekuláris markerezéssel jellemezte számos gyümölcsfaj fajtáit és nemesítési alapanyagait. Feltárta több fontos tulajdonság (a gyümölcs polifenoltartalma, öntermékenyülés, érési és virágzási idő) genetikai hátterét. Munkatársaival a világon elsőként írta le a *Prunus* fajok *Falling Stones* transzpozonját. Munkája eredményei lehetővé teszik a nemesítési folyamat alapjainak kibővítését, a költségek csökkentését és a génmegőrzés stratégiájának fejlesztését. 230 közleményére 2394 független hivatkozás érkezett, h-indexe 27. A Kertészettudományi Doktori Iskola tisztagja, 5 PhD-hallgatója végzett, jelenleg 3 doktorjelölt témavezetője. Két cikluson át az MTA Kertészet- és Élelmiszer-tudományi Bizottság titkára, majd elnöke, továbbá közgyűlési képviselő volt. A Janelly-díj képviselője és az OTDT Agrártudományi Bizottság elnöke, tagja az MTA Bolyai-ösztöndíj és a MAB Egyetemi Tanári Kollégiumának. Két magyar, három külföldi folyóirat és a *Magyarország Kultúrflórája* szerkesztőbizottságának tagja. Elismerései: Bolyai-plakett (2012), Mestertanár Aranyérem (2015), Akadémiai Díj (2022).

AJÁNLÓK:

Balázs Ervin, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya
Mátyás Csaba, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya
Tóth Miklós, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya
Veisz Ottó, az MTA levelező tagja, Agrártudományok Osztálya

HORNOK SÁNDOR

1968-ban született Budapesten, állatorvos, az Állatorvostudományi Egyetem Állattani és Parazitológiai Tanszékének tanácskezelő egyetemi tanára, a HUN-REN—ATE Kutatócsoport vezetője. Szűkebb szakterülete a parazitológia.

Fő kutatási területe a vérszívó ízeltlábúak (kullancsok, óvan-
tagok, bolhák stb.) molekuláris biológiai módszerekkel történő azonosítása, biológiájuk, ökológiai viszonyaik, földrajzi elterjedtségük, tényleges és potenciális vektoraik, rezervoárjaik felderítése, rendszertani besorolásuk, továbbá a vérszívók által hordozott kórokozók azonosítása és ezek biológiai jelentőségének a megismerése. Munkatársaival együtt hat, eddig nem ismert kullancsfajt azonosított. Kullancsok és tetvek által hordozott és a vérszívás során átvitt két új baktériumfajt írt le. Új potenciális vektorokat, továbbá rezervoárokat ismert fel. Genetikai vizsgálatainak eredményei lehetővé tették számos kullancsfaj és a bennük talált kórokozók új rendszertani besorolását. Kimutatta, hogy a klímaváltozás miatti hirtelen hőmérséklet-növekedés előrébb hozza a kullancsok tavaszi aktivitását, továbbá, hogy a kullancsoknak a Lyme-kór kórokozóival való fertőzöttsége kiemelkedően gyakori az autópályák melletti erdős pihenőkben. Öt PhD-hallgatót foglalkoztatott, ebből ketten már megszerezték a fokozatot. Tudományos folyóiratokban megjelent szakcikkeinek a száma 190, ezekre ez ideig 2654 független hivatkozást kapott, h-indexe 35 (MTMT). Összesített impaktfaktora 413,2 (ÁTE Könyvtár).

AJÁNLÓK:

Harrach Balázs, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Kovács Melinda, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Nagy Béla, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Solti László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Varga János, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

URBÁNYI BÉLA

1971-ben született Székesfehérváron. 2014 óta az MTA doktora. A Magyar Agár- és Élettudományi Egyetem (MATE, korábban SZIE) Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézet egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a halzaporítás és a halgazdálkodás.

Fő kutatási területe gazdasági haszonhalaink genetikai és szaporítási lehetőségeinek fejlesztése. Tudományos eredményei közül kiemelendők: új halhívmivartermék-mélyhűtési technológia kidolgozása, halgenetika és genommanipulációs technológiák ötvöztetése, sikeres interspecifikus androgenezis megvalósítása, új halzaporítási módszer kidolgozása. Hazai és nemzetközi szervezeti tagságai: MRK, Kutatási-Innovációs Bizottság társelnök, MA-HAL érdekképviselői szervezet társelnök; MAHOP, MAHOP+ monitoringbizottság és Országos Halgazdálkodási Tanács tag, elnökségi tagja a Magyar Haltani Társaságnak. Részt vesz a European Aquaculture Technology and Innovation Platform, a European Aquaculture Society és a Network of Aquaculture Centres in Central-Eastern Europe munkájában, képviseli a kelet-közép-európai akvakultúra és halgazdálkodási ágazatot. Tagja a Dél-Csehországi Egyetem, Halgazdálkodási és Vízvédelmi Kar nemzetközi tanácsadó testületének. Kutatási eredményeit 235 folyóiratcikkben tette közzé. Dolgozataira kapott független hivatkozások száma Web of Science/Scopus alapján 3184, h-index értéke 28. Főbb tudományos és szakmai elismerései: Magyar Tudományos Akadémia „Stratégiai Kutatások Irodája” pályázat elnöki fődíja (1998); OTKA — hónap kutatója (2009); FM Nagyváthy János-díj (2016), AM Pro Aquacultura Hungariae Díj (2023).

AJÁNLÓK:

Horn Péter, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Mézes Miklós, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Szendró Zsolt, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

VÁRALLYAY ÉVA

1966-ban született Budapesten. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Növényvédelmi Intézetének tudományos tanácsadója, a Genomikai Kutatócsoport vezetője. Kutatási területe a növényi molekuláris virológia, vírusdiagnosztika és a növények antivirális RNS-interferencia folyamatainak megismerése.

Hazánkban elsőként használta a növény RNS-interferencia alapú védekezése során keletkező kis RNS-eket vírusdiagnosztikára. Nevéhez fűződik a kis RNS-ek nagy áteresztőképességű szekvenálásának alkalmazása a szőlő és a gyümölcsfák vírusfertőzöttségének megállapítására; e munka során számos vírus első magyarországi előfordulását írta le. Bizonyította, hogy a vírusok géncsendesítést gátló fehérjéi indukálják az Argonauta 1 szintjét szabályozó *miR168* expresszióját, ami a növény védelmi válaszának gyengülését idézi elő. Kimutatta, hogy látens vírusfertőzés során a gazdanövény stresszgénjeinek expressziója is elmarad. Egy, a pillangósvirágúakat fertőző vírustól szerkesztett vektor használatával igazolta, hogy az *Mlo* gén csendesítése búzában lisztharmatrezisztenciát eredményez. Tudományos közleményeinek száma 279, ebből 44 vezető növénykórtani, növénybiológiai és virológiai folyóiratokban jelent meg. Munkáira 2160 független hivatkozás érkezett, h-indexe 21. Az International Council for the Study of Viruses and Virus-like Diseases of the Grapevine (ICVG) Steering Committee tagja. Kitüntetései: Miniszteri Elismerő Oklevél (2014) és a Magyar Biokémiai Egyesület Publikációs Díja (2015).

AJÁNLÓK:

Csákiné Michéli Erika, az MTA levelező tagja, Agrártudományok Osztálya

Hornok László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Kórmives Tamás, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

*A IV. Agrártudományok
Osztálya*

külső tagságra jelöli

NEMES ATTILA

1970-ben született Miskolcon. 2003-ban doktorált. Talajfizikus, talajhidrológus, a Norvég Élettudományi Egyetem (NMBU) egyetemi tanára, a MATE címzetes egyetemi tanára. A talaj-hidrológiai becslő módszerek elismert kutatója.

A rövid távú klíma-talaj kölcsönhatás, illetve a dinamikus-talaj szerkezet szemlélet témakörében eredeti kutatás társszerzője a *Nature* folyóiratban. Munkáira 3150 független hivatkozás érkezett, h-indexe 26. Az utóbbi 10 évben 6,3 millió euró kutatási támogatást nyert el. Nyolc tantárgyban előadó, számos hallgatói mobilitás fogadója, MSc- és PhD-hallgató témavezetője. Hat Q1-Q2-es folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, az Amerikai Talajtani Társaság szerkesztői kitüntetéséje.

AJÁNLÓK:

Csákiné Micheli Erika, az MTA levelező tagja, Agrártudományok Osztálya

Rajkai Kálmán László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

Solti László, az MTA rendes tagja, Agrártudományok Osztálya

*Az V. Orvosi Tudományok
Osztálya*

rendes tagságra jelöli

HELYES ZSUZSANNA

1971-ben született Pécsen. Az MTA doktora. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a neurofarmakológia (fájdalom- és gyulladás kutatás, gyógyszerfejlesztés).

Fontos felfedezéseket tett krónikus neuropátiás, gyulladásos, degeneratív és primer fájdalomállapotok (reumatoid arthritisz, oszteoarthritisz, komplex regionális fájdalom szindróma, fibromyalgia, migrén) mechanizmusai terén klinikai és állatkísérletes módszerek ötvözésével. Potenciális gyógyszercélpontokat azonosított repozícióra (IL-1-, TNF-, kinázgátlók) és originális fejlesztésre. Egyedülálló, hogy az általuk szabadalmaztatott több támadáspontú fájdalomcsillapító jelölt fázis IA klinikai vizsgálatait lebonyolították. Szervezi a fázis IB/IIA humán *proof-of-concept* vizsgálatokat. Kiemelkedő innovációs és hálózatszervezési képességekkel rendelkezik, témavezetésével 24 PhD minősítés született.

AJÁNLÓK:

Dóczy Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

KEMÉNY LAJOS

1959-ben született Szegeden. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Szegedi Tudományegyetem Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikájának egyetemi tanára, a HUN-REN-SZTE Dermatológiai Kutatócsoportjának vezetője. Szűkebb szakterülete a bőrgyógyászat és az immunológia.

A levelező tagság elnyerése után a pikkelysömörben szenvedő betegek tünetmentes bőrében genomikai és proteomikai vizsgálatokkal számos, a betegségre hajlamosító eltérést igazolt. Megállapította, hogy a pikkelysömörös betegek gyógyult bőrében a hámsejtek olyan epigenetikai eltéréseket mutatnak, melyek felelősek lehetnek a betegség kiújulásáért. A hámsejtekben gyulladáskeltő behatásokra bekövetkező epigenetikai változások ún. „molekuláris heg” kialakulását eredményezik. Nemzetközi ismertségét közleményeinek idézettsége (>13000) jelzi, h-indexe 56 és 41 szabadalmi bejelentése van. Témavezetésével 17-en szereztek PhD-fokozatot, munkatársai közül hárman nyerték el az MTA doktora címet.

AJÁNLÓK:

Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Dóczy Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Papp Gyula, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Tulassay Tivadar, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

POÓR GYULA

1952-ben született Budapesten. Az MTA levelező tagja. Orvos az Országos Mozgásszervi Intézetben, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a molekuláris reumatológia, oszteológia.

Köszvényben az ABCG2 uráttranszporter enzimek funkcióvesztő mutációit közölte, melyek növelik a betegség kockázatát. A csontok Paget-kórjában egyes SQSTM1 mutációk gyakoribb előfordulását igazolta és felvázolta a betegség patogenetikai hátterét. Osteoporosisban leírta a Piezo2 channelopátia potenciális szerepét, a kóroki modell alapját. A szakterület vezető szakembereivel 2020-ban és 2023-ban a rheumatoid arthritis biológiai terápiájának nemzetközi irányelveit fektették le, és közzölték az interleukin-gátlás szakmai protokollját. Közleményei jelentek meg a polymyalgia rheumatica autoinflammációs természetéről, illetve a glukokortikoid receptorok szerepéről szisztémás lupus erythematosusban.

AJÁNLÓK:

Hangody László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Petrányi Győző, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Sótonyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

SPERLÁGH BEÁTA

1963-ban született Budapesten. Az MTA levelező tagja. A HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet igazgatója, kutatóprofesszor, kutatócsoport-vezető. Szűkebb szakterülete a neurofarmakológia és az idegtudomány.

Az agy energiaellátásért felelős ATP molekula jelátviteli szerepének világszerte elismert, élvonalbeli kutatója. Legfontosabb felismerései a levelező tagság óta a P2X7 receptor — NLRP3 jelátviteli útvonal részvételének igazolása az agy fiziológiás fejlődési folyamataiban, mentális zavarokban, továbbá új purinerg biomarkerek azonosítása szkizofrén betegeken. Igazolta emellett a P2Y12 receptor kórtani szerepét kísérletes Parkinson-kórban, migrénben és a véroxigénszint szabályozásában. Eredményeit a gyógyszerfejlesztés is használja. Témavezetésével 12 hallgató szerzett PhD-fokozatot. 2020 óta a Farmakológiai Világszövetség elnökségi tagja, 2023-ban Széchenyi-díjat nyert el.

AJÁNLÓK:

Csiba László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Az V. Orvosi Tudományok Osztálya levelező tagságra jelöli

CSANÁDY LÁSZLÓ

1971-ben született Budapesten. Általános orvos, 2016 óta az MTA doktora. Az EMBO tagja. A Semmelweis Egyetem Bio-kémiai és Molekuláris Biológiai Intézetének igazgató egyetemi tanára. Szakterülete az ioncsatornák szerkezete és működése.

Atomi felbontású fehérje térszerkezeteknek és a fehérjemozgások egyedimolekula-szintű megfigyelésének ötvözésével kutatja a CFTR és a TRPM2 ioncsatornák molekuláris mechanizmusait. A CFTR csatorna mutációi cisztás fibrózist okoznak. Bizonyította, hogy a csatorna ATP-függő kapuzása nem-egyensúlyi, ciklikus folyamat. Feltérképezte a pórusnyitás konformációs hullámának térbeli lefutását. Feltárta a CFTR proteinkináz A okozta aktivációjának molekuláris alapjait. A TRPM2 csatorna az inzulinszekrécióban, immunválaszban, és a testhőmérséklet szabályozásában játszik szerepet. Kimutatta, hogy a csatornát az ADP ribóz, Ca^{2+} , és foszfatidil-inozitol-biszfoszfát együttes kötődése nyitja meg. Meghatározta a TRPM2 szerkezetét, azonosította az aktiváló Ca^{2+} kötőhelyeit. Kimutatta, hogy a TRPM2 a gerinctelen fajokban aktív ADP ribóz hidroláz, míg a gerinces fajokban enzimatikusan inaktív. Elnyerte az NIH, Wellcome Trust, Howard Hughes Medical Institute, Cystic Fibrosis Foundation, MTA Lendület és NKFIH Élvonal program támogatását. Az *Elife* és *Journal of General Physiology* folyóiratok szerkesztője. A Paul Crane-field Award, az Akadémiai Díj és a Széchenyi-díj kitüntetettje. Tanítványai két EMBO Longterm Fellowship és számos Bolyai- és OTKA-támogatást nyertek el.

AJÁNLÓK:

Hangody László, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Karádi István, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Ligeti Erzsébet, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Makara Gábor, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Mandl József, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Mócsai Attila, levelező tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Petrányi Győző, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Poór Gyula, levelező tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Spät András, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya
 Vécsei László, rendes tag, Orvosi Tudományok Osztálya

LAKATOS PÉTER ANDRÁS

1956-ban született Budapesten. Az MTA doktora. Orvos, belgyógyász, endokrinológus, nukleáris medicina szakorvosa a Semmelweis Egyetem Belgyógyászati és Onkológiai Klinikáján. A Semmelweis Egyetem professzora, az Academia Europaea tagja. Szűkebb szakterülete: kalcium-anyagcsere, pajzsmirigy, molekuláris biológia.

Klinikus kutató, akinek munkássága felöleli a transzlációs medicina teljes ívét a felfedező alap kutatásoktól az innovatív termékek létrehozásáig. A klinikai alkalmazásra is használható szarvasagancs-képződés természetes osteoporosis modell felismerésével humán csontanyagcserét szabályozó géneket azonosított; humán szérum csontreszorpciók aktivitást írt le, valamint több hormon csontra kifejtett hatásának mechanizmusát. Felismerte, hogy a D-vitamint inaktiváló CYP24A1 enzim expressziójának szerepe van a daganatok progressziójában; gátlásával új terápiás irányt nyitott daganatellenes szerek fejlesztésében. Innovatív munkásságából kiemeljük, hogy kidolgozta a szérum osteocalcin assay-t, amely 12 évig volt forgalomban a világon. Létrehozott a metabolikus csontbetegségek differenciálására alkalmas, 120 gén vizsgálatán alapuló algoritmust, illetve új szekvenálási technikák alkalmazásával fejlesztett ki új módszereket számos kórkép diagnosztizálására. Kifejlesztett egy kereskedelmi forgalomban lévő genetikai tesztet a citológiai bizonytalan viselkedésű pajzsmirigygyöbök dignitásának eldöntésére, a műtéti indikáció felállítására. Több mint 30 fős munkacsoportot irányít. Témavezetésével 17 PhD-fokozatot szereztek, és számos tanítványa tölt be vezető pozíciót a hazai és a nemzetközi tudományos életben.

AJÁNLÓK:

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Hangody László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Mandl József, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Orosz László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Poór Gyula, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Sótónyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

POLGÁR CSABA

1969-ben született Budapesten. Az MTA doktora. Orvos, a sugárterápia és a klinikai onkológia szakorvosa. Az Országos Onkológiai Intézet (OOI) főigazgatója, tanszékvezető egyetemi tanár. Szűkebb szakterülete a sugárterápia, aminek nemzetközileg elismert klinikus kutatója.

Három évtizedes úttörő kutatásainak legfontosabb felismerése, hogy emlő-megtartó műtét után a gyorsított részleges emlőbesugárzás (brachyterápia) a betegek jelentős részénél biztonsággal végezhető a teljes emlő sugárkezelése helyett, amivel a sugárkezelés időtartama 5 hétről néhány napra rövidíthető. A parciális emlőbesugárzás klinikai rutinba történő bevezetését vizsgáló első hazai, majd nemzetközi, multicentrikus, randomizált vizsgálatainak vezetője, az európai betegszelekciós irányelvek kidolgozója. A korszerű külső besugárzások elsők közötti alkalmazásával, több daganattípusnál (emlő, méhnyak, prosztata) a napi klinikai rutint megváltoztató prospektív klinikai vizsgálatok kezdeményezője és vezetője. A Semmelweis Egyetemen a graduális oktatás megteremtője, a klinikai onkológia és sugárterápia posztgraduális képzések országos vezetője, brachyterápia mesterkurzus vezetője világszerte. Témavezetésével 6 hallgató szerzett PhD-fokozatot, 2 folyamatban van. Vezetése alatt az OOI elnyerte az MTA Kiváló Kutatóhely és a TOP50 kutatási infrastruktúra címet. 235 tudományos közleménye közül 40 D1 besorolású (18 első/utolsó szerzőséggel). Tudományos közleményeire 8399 független idézetet kapott (első-utolsó szerzős idézettsége: 3774), h-indexe 36.

AJÁNLÓK:

Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Papp Gyula, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Sótónyi Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Sperlagh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
 Vécsei László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

PROHÁSZKA ZOLTÁN

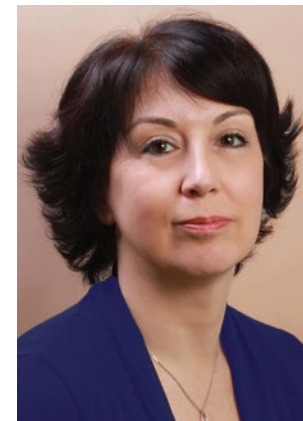
1970-ben született Budapesten. 2006 óta az MTA doktora. A Semmelweis Egyetem Belgyógyászati és Hematológiai Klinika egyetemi tanára, kutatási igazgatóhelyettese, a Klinika Kutatólaboratóriumának vezetője, a Füst György Komplement Diagnosztikai Laboratórium, valamint a HUN-REN Immunológiai és Hematológiai Kutatócsoport vezetője. Szűkebb szakterülete: molekuláris immunológia és laboratóriumi medicina.

Immunológus kutató, munkássága a laboratóriumi medicina, molekuláris immunológia és klinikai genetika területeire fókuszál, különös tekintettel a betegellátás során hasznosuló módszerfejlesztésre és innovációkra. Elsőként vezette be régiókban a trombotikus mikroangiopátiák és a komplementmediált vesebetegségek differenciáldiagnosztikájára szolgáló immunológiai és genetikai vizsgálati eljárásokat. Az elmúlt 15 év folyamatos diagnosztikai aktivitására és tapasztalataira alapozva tudott klinikai vizsgálatokat végezni a fenti betegségekben. 2020 áprilisában nemzetközi szinten is az első között szervezett klinikai vizsgálatot a SARS-CoV2 fertőzés patogenezisének tanulmányozására, melynek keretében munkatársaival a komplement és a koaguláció biomarkereit, prognosztikai értékét, valamint a COVID-19 genetikáját vizsgálták. 350 közleményére 8435 a független hivatkozás, h-indexe 51. Jelentős innovációja a már kereskedelmi forgalomban is kapható két immuno-assay (C1s-C1INH és MASPI-C1INH komplex ELISA) ki-fejlesztése, amelyek alkalmasak a korai klasszikus- és lektin komplementaktivációs útvonalak aktiváltságának elkülönítésére. Hat bejelentett szabadalomról 2 hasznosult, ebből 1 hasznosulása jelentős. Több mint 20 fős munkacsoportot irányít. Kiemelkedő TDK- és PhD-témavezető. Számos volt hallgatója tölt be vezető pozíciót a betegellátásban és tudományos életben. Tanítványai Junior Prima díjat, Bolyai-ösztöndíjat, MTA posztdoktori pályázatot és OTKA-támogatást is nyertek.

AJÁNLÓK:

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Makara Gábor Béla, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Nagy Zoltán Zolt, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Tulassay Tivadar, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

SZEGEDI ANDREA

1964-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Klinikai Központ Bőrgyógyászati Klinika igazgatója és az Általános Orvostudományi Kar Bőrgyógyászati Tanszék tanszékvezetője, betegellátásban vesz részt, oktat és kutató. Szűkebb szakterülete: bőrgyógyászati allergológia és immunológia.

Saját kutatócsoportot szervezett és laboratóriumot alakított ki, mely elnyerte a HUN-REN-DE Allergológia kutatócsoport támogatást, valamint az MTA Kiváló Kutatóhely kitüntetését. Tudományos munkája elsősorban a bőrgyógyászati allergológia és immunológia területére fókuszál. Elsőként sikerült kimutatnia a bőr immunrendszer és a bőr permeabilitási barrier topográfiai heterogenitását, valamint életkorok szerinti érését. Ezen eredményei alapvetően változtatják meg tudásunkat a bőr immunológiai működéséről, feltárul a barrier szervek (bél, bőr, egyéb nyálkahártyák) működésének számos hasonlósága, magyarázatot kaphatunk bőrbetegségek jellegzetes lokalizációjának egyik okára, pontosabbá tehetők a szöveti biomarker kutatások, valamint a topikális terápiák fejlesztései. Elsőként dolgozott ki egy basophil granulocytá aktiváción és áramlási citometriás detektáláson alapuló, a gyakorlatban jól alkalmazható funkcionális diagnosztikai tesztet, mely alkalmas a krónikus csalánkiütés autoimmun altípusának azonosítására. Atópiás ekcémában számos, a betegség patomechanizmusának megértését elősegítő megfigyelés első leírói között volt. A Debreceni Egyetem ÁOK dékánhelyettese, Doktori Iskola vezető, az Egészségügyi Szakmai Kollégium Bőr- és Nemibetegségek Tagozatának elnöke.

AJÁNLÓK:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Balla József, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Csiba László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Doboz Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Sperlágh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

SZEKANECZ ZOLTÁN

1964-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. Orvos, tanszékvezető egyetemi tanár a Debreceni Egyetem ÁOK, Belgyógyászati Intézet, Reumatológiai Tanszékén. Szűkebb szakterülete: reumatológus, belgyógyász, klinikai immunológus és allergológus szakorvos.

Már diákkörösként, majd egész pályafutása során mozgásszervi kutatásokat végzett. 1988–2001 között a rheumatoid arthritis (RA) patogenezisével foglalkozott. A Debreceni Egyetem III. Sz. Belgyógyászati Klinikáján, Manchesterben és Chicagóban RA-ban és annak állatmodelljeiben elsők között igazolta több integrin, kemokin és az angiogenezis szerepét. Mindezek potenciális terápiás célpontok lehetnek. Elsőként igazolták a genetika, környezet és autoimmunitás összefüggéseit hazai beteganyagban. Ezek az eredmények képezték az 1995-ben megvédett kandidátusi disszertáció, majd a 2001-ben megszerzett MTA doktora cím alapját. 2001-től a Debreceni Egyetem első Reumatológiai Tanszéke vezetőjeként három kutatócsoportot hozott létre. Ezt követően az RA kardiovaszkuláris (KV), csont, daganatos és neuropszichiátriai társbetegségeinek hátterét vizsgálta munkatársaival. Ezek a társbetegségek befolyásolják ugyanis az RA-s betegek életkilátásait. Feltérképezték a KV patofiziológiai eltéréseit és biomarkereit; a gyulladásos csontvesztés mechanizmusait; a daganatok és az immunchekpoint-gátlók okozta autoimmunitás, valamint az agyi keringészavar és kognitív diszfunkció előfordulását betegeikben. Végül, többféle célzott terápiának (TNF- és JAK-gátlók) ezen társbetegségekre kifejtett kedvező hatásait is igazolták. Ez a kezelés javíthatja a betegek életkilátásait. Aktív ismeretterjesztő és egészségnevelő tevékenységet folytatott és folytat ma is a reumatológia és a COVID-19 területén.

AJÁNLÓK:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Helyes Zsuzsanna, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

*Az V. Orvosi Tudományok
Osztálya*

külső tagságra jelöli

BÁLINT BÉLA

1952-ben született Tiszaszentmiklóson (Szerbia). Professzor (2005), tudományos tanácsadó (2005), akadémikus, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (Serbian Academy of Sciences and Arts — SASA) levelező (2015), illetve rendes (2021) tagja; a SASA Újvidéki Ágazatának (The Branch of the SASA in Novi Sad) rendes tagja (2022). A Szerb Honvédelmi Egyetem Orvosi Kara professor emeritusa. Szűkebb szakterülete: transzfuziológia, hematológia.

A belgrádi Transzfúziológiai és Hemobiológiai Intézet igazgatója (2010—2018), a „Dedinje” Kardiovaszkuláris Intézet osztályvezető orvosa (2018—2022). Jelentős szerepet vállalt az utánpótlás-nevelésben: 9 doktori tézis (PhD) mentora. Közzétett 932 tudományos munkát (20 monográfia). A Nemzeti Össejt Transzplantációs/Regeneratív-Implantációs Központ alapítója. Elsőként vezette be a szelektív aferézist immunoabszorpcióval (veseátültetés, 2007) és a „multimodális” aferézist (hemobiológiai reanimáció, 2008). Nemzetközileg másodikként végzett C-reaktív-protein aferézist (szívinfarktus kezelése, 2020) és harmadikként intrakoronáris össejt-infúziót (2003).

AJÁNLÓK:

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Lapis Károly, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Oláh Edit, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

HASKÓ GYÖRGY

1967-ben született Budapesten, orvos végzettségű. Az MTA doktora. Orvos a Columbia Egyetem Orvosi és Sebészet Karán. Szűkebb szakterülete az immunofarmakológia.

2000-től az USA-ban él, és ez idő alatt több mint 30 magyar kollégával dolgozott együtt. A szimpatikus idegrendszer és

a purinerg receptorokon ható adenzin az immunrendszerünk egyensúlyát meghatározó gyulladásokkeltő és gyulladásokgátló citokinek termelésében játszott szerepének feltárása tette szakterülete egyik kiemelkedő egyéniségévé. Több gyógyszerfejlesztést lehetővé tevő szabadalommal rendelkezik. A szimpatikus idegrendszer és a purinerg receptorokon ható adenzin az immunrendszerünk egyensúlyát meghatározó gyulladásokkeltő és gyulladásokgátló citokinek termelésében játszott szerepének feltárása tette szakterülete egyik kiemelkedő egyéniségévé. Több gyógyszerfejlesztést lehetővé tevő szabadalommal rendelkezik. Felfedezése, amely ischaemia és szepszis kezelésére alkalmas gyógyszerfejlesztést tesz lehetővé, szabadalmi jogokat kapott. Eddig 15 National Institute of Health grantnek mint projektvezető volt a kedvezményezettje.

AJÁNLÓK:

Makara B. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Petrányi Győző, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Sperlágh Beáta, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

MOLNÁR ZOLTÁN

1964-ben született Nagykőrösön. Tudományos fokozata: MD (Szeged), DPhil (Oxford). A fejlődési idegtudományok professzora a Fiziológiai, Anatómiai és Genetikai Tanszéken, a St John's College tutora és hivatalos tagja az Oxfordi Egyetemen. Szűkebb szakterülete az agykéreg fejlődése és evolúciója.

Az Egyesült Királyság egyik legkiemelkedőbb fejlődés-neurobiológusa, aki alapvető úttörő felfedezéseket tett az agykéreg fejlődési és kóros működéseinek mechanizmusaira, valamint bonyolult idegi hálózatokra vonatkozóan. Kutatásai olyan betegségek okait tárták fel, mint a kortikális migrációs betegségek, a diszlexia, a mikrocefália, a lisszenkefália, a perinatális hipoxiás iszkémiás agykárosodás és a veleszületett ZIKA-szindróma. Innovatív módszereivel felfedezte a talamusz neuronjainak kortikális területekhez való kapcsolódási módjait, szerepüket a területspecifikus kérgi hálózatok kialakulásában, valamint a fejlődés során az átmeneti sejtek jelentőségét a talamusz axonjainak agykéregbe juttatásában.

AJÁNLÓK:

Buzsáki György, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Deli Mária, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Helyes Zsuzsanna, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Nagy Zoltán Zsolt, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Poór Gyula, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Reglódi Dóra, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

RÉVÉSZ TAMÁS

1948-ban született Kisvárdán. 2022 óta az MTA doktora. A UCL Queen Square Institute of Neurology, University College London professor emeritusa. Nyugdíjasként is aktív neuropatológus orvos a londoni Queen Square Brain Bank for Neurological Disordersnél. Szűkebb szakterülete: idegtudományok neurodegeneratív betegségek.

A Semmelweis Egyetemen tanult, a Royal College of Pathologists tagja. Sokáig vezette a londoni Brain Bank for Neurological Disorders-t. Genetikai hibákat fedezett fel az öröklött agyi amyloidózisok brit és dán formáiban, ahol a tau filamentumok szerkezete megegyezik ezekben a demenciákban és az Alzheimer-kórban (31 cikk, 2653 idéző). Fontos eredménye, hogy az atípusos parkinsonismusok progressziójában a Lewy-testes patológia prionszerű mechanizmussal terjed belső neuroncsoportok között (*Nature Medicine*, idézettség: 1443). Felismert egy új betegséget, a progressive supranuclearis bénulást és alcsoportjait. 362 közleményére 38 416 hivatkozás érkezett, h-indexe 100.

AJÁNLÓK:

Dóczi Tamás, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Makara Gábor Béla, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Palkovits Miklós, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

SAHIN-TÓTH MIKLÓS

1963-ban született Budapesten. Az orvostudomány kandidátusa. A University of California Los Angeles kutatóprofesszora. Szűkebb szakterülete a pankréasz betegségeinek kutatása.

Jelentős felfedezéseket tett a krónikus pankreatitisz genetikai alapjainak megértésében. Fontos génhibákat azonosított betegekből, feltárta ezek biokémiai hatásmechanizmusát, egérmodellekkel bizonyította a mutációk kóroki szerepét és elindította a gyógyítást célzó preklinikai vizsgálatokat. Szoros együttműködést folytat 5 magyar egyetemmel, 60 közös közleményük jelent meg, 30 fiatal kutatót fogadott laboratóriumában, 9 szerzett PhD-fokozatot témavezetésével, 7 tanítványa vezet önálló kutatóprogramot. A magyar tudományos életben kifejtett munkásságáért az SZTE és az SE doctor honoris causa címmel, a Magyar Gasztroenterológiai Társaság a Hetényi Géza emlékéremmel tüntette ki.

AJÁNLÓK:

Balla József, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Kemény Lajos, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Ligeti Erzsébet, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Lukács Gergely, az MTA külső tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Muszbek László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Tulassay Zsolt, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

*Az V. Orvosi Tudományok
Osztálya*

tiszteleti tagságra jelöli

Brian K. Kobilka

1955-ben született Little Fallsban (Minnesota, USA). Tudományos fokozata: M. D. (1981), Louis N. Nahum Prize for M. D. Thesis Research, Internal Medicine (The American Board of Internal Medicine, 1984), Postdoctoral training (1984—1987). Orvos (1981), belgyógyász szakorvos (1984). A Department of Molecular and Cellular Physiology, Stanford University, School of Medicine (Stanford, CA, USA) professzora. Szűkebb szakterülete a molekuláris és sejtleletan.

2012-ben nyerte el a kémiai Nobel-díjat a G-fehérjéhez kapcsolt receptorokkal kapcsolatos kutatásaiért. A Duke Egyetemen végzett posztdoktori munkája során meghatározó szerepe volt az adrenerg receptorok génjeinek azonosításában. 1989-től a Stanford Egyetemen végzett kutatómunkája úttörő szerepet játszott az élettani és terápiás szempontból egyaránt kiemelkedően fontos G-fehérjéhez kapcsolt receptorok kristályszerkezetének meghatározásában. Eredményei új lehetőségeket nyitottak a gyógyszerfejlesztésben. 302 közleményt és 5 könyvfejezetet publikált, melyek idézettsége közel 34 ezer, h-index: 78 (WoS).

AJÁNLÓK:

Balla György, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Dóczi Tamás Péter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Karádi István, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Kovács L. Gábor, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Mócsai Attila, az MTA levelező tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Spät András, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

Vizi E. Szilveszter, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya

A VI. Műszaki Tudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

IMRE SÁNDOR

Budapesten született 1969-ben. 2007 óta az MTA doktora, 2019 óta az MTA levelező tagja. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kar Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára. A Kvantuminformatikai Nemzeti Laboratórium szakmai vezetője. Tudományos munkássága a távközlés 21. századi új irányai közül a nagy sebességű vezeték nélküli és mobilhálózatokat, valamint a kvantummechanikai elvekre épülő kommunikációt és informatikát öleli fel.

Levelező taggá választása óta h-indexe 22-ről 28-ra, független hivatkozásainak száma több mint a duplájára, 4300 fölé emelkedett, témavezetésével pedig ez idáig 17 doktorandusz szerzett fokozatot, további négy pedig közvetlenül a fokozatszerzés előtt áll. Kimagasló eredményeket ért el a kvantuminformatikai optimalizáció és a kvantumkommunikációs csatornák modellezése, hatékonyságának növelése, valamint a kvantumhálózatok terén. Tudományos és iskola-teremtő munkásságát Szent-Györgyi Albert-díjjal ismerték el.

AJÁNLÓK:

Csurgay Árpád, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Györfi László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Pap László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

INSPERGER TAMÁS

Hódmezővásárhelyen született 1976-ban. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kara Műszaki Mechanikai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, a HUN-REN—BME Gépek Dinamikája Kutatócsoport vezetője. Kutatási területe a műszaki mechanikán belül a dinamika.

2019-es levelező taggá választása óta új eredményeket ért el az emberi egyensúlyozás területén, elsősorban az egyensúlyozási feladat összetettsége és az emberi reakcióidő-késés közötti kapcsolat elméleti és kísérleti leírásában. Az elmúlt hat évben tudományos közleményeinek száma 215-ről 293-ra, független hivatkozásainak száma 3800-ról 5300-ra növekedett. Egy Springer-könyv társszerzője, egy nemzetközi kurzus előadója és egy másik szervezője volt, és bekerült egy D1-es besorolású folyóirat szerkesztőbizottságába. Négy új tanítványa szerzett PhD-fokozatot a hat év alatt. Tudományos és oktatási munkáját 2021-ben Mestertanár Aranyéremmel, 2022-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével ismerték el.

AJÁNLÓK:

Czigány Tibor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Monostori László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Páczelt István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Palkovics László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Stépán Gábor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

KÁROLYI GYÖRGY ZOLTÁN

Budapesten született 1968-ban. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézetének egyetemi tanára. Szakterülete a nemlineáris dinamika és ennek alkalmazásai.

Levelező taggá választása óta a nemlineáris dinamika eredményeit továbbfejlesztette, és több területen sikerrel alkalmazta. Időben változó paraméterű dinamikai rendszerek vizsgálatára dolgozott ki új eljárást a klímaváltozás analógiáját kihasználva, és továbbfejlesztette a tisztán csillapított kaotikus dinamikai rendszerek elméletét. Elméleti és numerikus eszközökkel mutatta ki, hogy repülőgépek atomerőműbe csapódásának hatása jól becsülhető egyetlen dimenziótlan számmal, a károsodási potenciállal. A bambusz mint építési anyag tulajdonságait kísérleti és numerikus módszerekkel vizsgálva módszert adott a biológiai eredet miatti bizonytalanságok kezelésére. Négy diákja szerzett PhD-fokozatot.

AJÁNLÓK:

Domokos Gábor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Józsa János, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Tarnai Tibor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

*A VI. Műszaki Tudományok
Osztálya*

levelező tagságra jelöli

HANGOS KATALIN

Budapesten született 1952-ben. 1993 óta a kémiai tudomány doktora, a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) tudományos tanácsadója, a Pannon Egyetem egyetemi tanára. Kutatási területe a rendszer- és irányításelméleten belül a nemlineáris rendszerek mérnöki és fizikai elvekre támaszkodó dinamikus analízise, valamint modellalapú irányítási és diagnosztikai módszerei.

A nemlineáris dinamikus rendszerek mérnöki elveken alapuló modellezésének és modellanalízisének területén kiemelkednek a stabilitásvizsgálattal, illetve stabilizáló szabályozók tervezésével kapcsolatos eredményei. Nemzetközileg is kiemelkedő eredményeket ért el a komplex ipari rendszerek díszkrét technikákkal történő modellalapú diagnosztikájában. Úttörő munkát végzett a fizikailag is motivált nemlineáris dinamikus rendszerek egyes fontos osztályainak, a folyamat- és a pozitív polinomiális rendszerek dinamikus analízise és stabilizáló visszacsatolásainak tervezése területén. Nemzetközileg is kimagasló, ma is aktív kutatómunkájával, vezetői és szervezői tevékenységével az energetikai, vegyipari, járműdinamikai és közlekedési területeken fellépő számtalan feladat hatékony megoldásában játszott meghatározó szerepet. Közleményei a rendszer- és irányításelmélet vezető folyóirataiban jelentek meg. Négy, rangos nemzetközi kiadónál megjelent könyv szerzője. Az elmúlt évtizedekben kifejtett példamutató és iskolateremtő munkásságával maradandót alkotott a fiatal mérnökök felkészítésében és tudományos eredményességében.

AJÁNLÓK:

Arató Péter, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Keviczky László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Szirányi Tamás, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

ORBULOV IMRE NORBERT

Debrecenben született 1981-ben, az MTA doktora 2018 óta. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Karának dékánja, az Anyagtudomány és Technológia Tanszék egyetemi tanára és az MTA—BME Lendület

Nagyteljesítményű Kompozit Fémhabok Kutatócsoport vezetője. Szűkebb kutatási területe a fémmátrixú kompozitok, különösen a kompozit (szintaktikus) fémhabok.

Jelentős eredményeket ért el a fémmátrixú kompozitok területén. Kidolgozta a kompozit fémhabok tömeggyártási technológiájának alapjait, elemezve a nyomásos infiltráció folyamatát. Munkatársaival új kompozit fémhabtípusokat fejlesztett ki, amelyek közül a mátrixanyagukban erősített és a hibrid változatok a legfontosabbak. Kollégáival fejlett mérési módszereket adaptált kompozit fémhabok összetett vizsgálatára (törésmechanikai és fárasztóvizsgálatok, akusztikus emisszió, modális analízis), ezekkel elsőként vizsgálta a kompozit fémhabok mechanikai tulajdonságait. Cikkeinek kumulált hatástényezője 145,1, független hivatkozásainak száma 1754, h-indexe 23. Az MTA Műszaki Tudományok Osztálya Anyagtudományi és Technológiai Tudományos Bizottsága mellett tagja a Magyar Mérnökakadémiának, a Magyar Mérnöki Kamarának és a Magyar Anyagvizsgálók Egyesületének. Számos hazai és külföldi szervezet által kiírt pályázat és számos folyóiratcikk bírálója. Kutatási tevékenységével kétszer nyert lehetőséget MTA Lendület kutatócsoport alakítására, kétszer nyerte el a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat (Bolyai-plakett kitüntetéssel), elnyerte az OTKA fiatal kutatói és posztdoktori támogatását is. Tudományos munkásságát 2013-ban a Junior Prima díjjal ismerték el. Iskolateremtő oktató és kutató, a Pattantyús-Ábrahám Géza Gépészeti Tudományok Doktori Iskola vezetője, négy hallgatója szerzett PhD-fokozatot és egy PhD-hallgató témavezetője. Számos TDK-dolgozat, köztük két OTDK I. helyezett dolgozat konzulense.

AJÁNLÓK:

Czigány Tibor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Insperger Tamás, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Kiss Rita Mária, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Monostori László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Stépán Gábor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

SZILÁGYI JÓZSEF

Újfehértón született 1964-ben. 2005 óta az MTA doktora, 2009 óta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszékének egyetemi tanára, szűkebb szakterülete a hidrológia, hidrometeorológia, vízgazdálkodás.

Tudományos munkássága a hidrológiai és hidrometeorológiai folyamatok alaposabb megértésére, illetve az így nyert tudás vízmérnöki alkalmazására irányul. Nemzetközi szakfolyóiratokban publikált cikksorozatával és a Szöllősi-Nagy András-sal közösen, 2010-ben a Taylor & Francis-nél megjelentetett szakkönyvi összefoglalásával egyedülálló, az Országos Vízjelző Szolgálat által ma is operatíván alkalmazott rekurzív árhullám-transzformációs séma kidolgozásában vett részt. A területi párolgás folyamatának újszerű termodinamikai leírásával olyan széles körben alkalmazható eljárást fejlesztett ki, amely meteorológiai és műholdas távérzékelési adatok segítségével lehetővé teszi a területi párolgás, valamint a talajvíz utánpótlódásának nagyléptékű térképezését. Tisztán meteorológiai méréseken alapuló, kalibrációmentes párolgásbecslő módszere a klímamodellektől függetlenül engedi meg a szárazföldek párolgásának klímaváltozást is figyelembe vevő globális értékének és hosszú távú trendjének a pontosítását. Eredményei itthon és külföldön a tudomány, az oktatás és a gyakorlat terén egyaránt széles körben hasznosultak. 2022-ben Vásárhelyi Pál-díjban, 2024-ben Akadémiai Díjban részesült. Impakt faktoros cikkeinek száma 86, ebből 24 egy szerzős. Összesített impakt faktora 241. Cikkeire eddig közel 2700, túlnyomórészt Web of Science-es független hivatkozást kapott, ebből számított h-indexe 31.

AJÁNLOK:

Ferkai András, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Józsa János, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Károlyi György, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Somlyódy László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

TELEK MIKLÓS

Budapesten született 1963-ban. 2004 óta az MTA doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások Tanszékén egyetemi tanár. 2012 óta a HUN-REN—BME Informatikai Rendszerek Kutatócsoportjának vezetője. Tudományos munkássága a távközlési rendszerek forgalmi modellezésétől kiindulva a sztochasztikus modellezési módszerek széles körét öleli fel a nagy sebességű vezetékek nélküli kommunikációtól a Markov-modulált folyamatokig.

Szakterületén számos kutatási (OTKA), fejlesztési (EU FP7) és ipari együttműködési (Magyar Telekom, Nokia, Ericsson) projekt vezetője. Ipari együttműködéseiből több távközlési szabadalom készült. Kiemelkedő jelentőségű szakmai eredménye a Laplace transzformált függvények inverz transzformációjára kidolgozott numerikus eljárás. A sztochasztikus modellezés korszerű módszereit ismertető szakkönyvének első kiadása 2012-ben, a kiadó kezdeményezésére készített második bővített kiadása 2019-ben jelent meg a Springer kiadónál. Legújabb szakkönyve *Phase Type Distributions: Theory and Application* címmel 2024-ben jelenik meg az ISTE—Wiley gondozásában. Iskolateremtő tevékenységének eredményei a hazai és külföldi egyetemeken sikeres kutatói karriert építő PhD-hallgatói. 2022-től az MTA elnökségének nem akadémikus képviselő tagja. A Magyar Tudományos Művek Tárában szereplő publikációinak száma 335, az ezekre érkezett független hivatkozások száma 2733, az összegzett impaktfaktora 143, relatív impaktfaktora 45,342, h-indexe 27.

AJÁNLOK:

Györfi László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Imre Sándor, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Pap László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

A VI. Műszaki Tudományok Osztálya

külső tagságra jelöli

CVETITYÁNIN
LÍVIA
(LIVIJA CVETICÁNIN,
SZÜL. PINTÉR LÍVIA)

Zentán, Jugoszláviában született 1952-ben. A műszaki tudományokban PhD (1981) és az MTA doktora (2014). Az Újvidéki Egyetemen professor emerita. Szakterülete az alkalmazott mechanika, a mechanizmusok dinamikája, a rezgésstan.

Jelentős eredményeket ért el a nemlineáris rezgések matematikai modellezésében, a modellek analitikus megoldásában. Hozzájárult a gépek rezgésdiagnosztikájának fejlesztéséhez, a meghibásodások időben történő észleléséhez. Kutatócsoportjával kifejlesztettek egy új típusú 3D nyomtatott mechanikai metastruktúrát, amelyet sikerrel alkalmaztak gépek rezgéscsillapítására. A változó tömegű testek dinamikájának kiterjesztésével, az időben változó tehetetlenségi nyomaték bevezetésével növelni tudták a kábel-, papír- és textilipari gépek termelékenységét. Kapcsolata a hazai és nemzetközi tudományos élettel kiváló. Hét végzett doktorandusza magyar és szerbiai műszaki egyetemeken nyert alkalmazást.

AJÁNLÓK:

Élesztős Pál, az MTA külső tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Inspurger Tamás, az MTA levelező tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Kastori Rudolf, az MTA külső tagja, Agrártudományok Osztálya

Páczelt István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

LUGOSI GÁBOR

1964-ben született Budapesten. A műszaki tudományok kandidátusa. Szakterülete a gépi tanulás. 1996 óta él Barcelonában, jelenleg a Pompeu Fabra University egyetemi tanára.

Legnagyobb hatású eredményeit a gépi tanulás területén érte el. A Nicolò Cesa-Bianchival közös *Prediction, Learning, and Games* című könyvben egy játékelméleti modellben újfogalmazták az idősorok predikciójának feladatát, és megmutatták, hogy elemi predikciók egy készletéből azok adatfüggő aggregálásával optimális predikciót kaphatunk. Az elmélet egy érdekes következménye annak felhasználhatósága abban, hogyan konstruáljunk növekedésoptimális portfólióstratégiát. További fontos alkalmazási terület az infokommunikációs hálózatok útvonalválasztása. A Google szerint mintegy 30 ezer hivatkozása van.

AJÁNLÓK:

Györfi László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Pap László, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Rónyai Lajos, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

Tusnady Gábor, az MTA rendes tagja, Matematikai Tudományok Osztálya

S. TÓTH LÁSZLÓ

1952-ben született Pakson. 1986-ban szerzett kandidátusi fokozatot, majd a McGill Egyetemen kutatott három évig, a Leuveni Egyetemen két évig, végül 1992-től Metzben a Lorraine Egyetem professzora, ahol 2010-ben megalapította a LEM3 kutatóintézetet, illetve 2012-ben a LabEx DAMAS metallográfiai kutatási centrumot. Francia lovagi állami kitüntetést kapott 2012-ben, továbbá díszdoktori címet a Miskolci Egyetemen 2023-ban.

Nemzetközileg elismert vezető kutató a kristályplaszticitásban, a fémek textúrájában és az intenzív képlékeny alakításban. Mindhárom témában nagy nemzetközi konferenciákat szervezett. 234 tudományos cikke 6990 független hivatkozást kapott (WoS, h = 45), az anyagtudományi Ioannidis-világrangsorban 1034. helyen volt 2021-ben (/315721).

AJÁNLÓK:

Bitay Enikő, az MTA külső tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Dusza János, az MTA külső tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Kaptay György, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Páczelt István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Roósz András, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

A VI. Műszaki Tudományok Osztálya

tiszteleti tagságra jelöli

A VI. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

TU JUNG
(YONG DU)

Kínában, Csangsában született 1964-ben. A kínai Dél-Közép Egyetem professzora, és ott az Anyagtervezési Kutatóintézet igazgatója. Kutatási területe fémes, keramikus és fém-kerámia kompozit anyagok tervezése és fejlesztése.

A Calphad (fázisdiagram-számítás) tudományterület nemzetközileg elismert szakértője. A kutatócsoportjával kifejlesztett alumíniumötvözeteket, cementált karbidokat és kopásálló bevonatokat a partner iparvállalatok 72 országba exportálták. A Scopusban összesen 808 cikkét tartják számon, ezekre összesen 13 700 feletti független hivatkozás érkezett 2024 szeptemberéig, az innen számolt h-indexe 51. Szerepel az Elsevier (Ioannidis) által évente frissített „a világ legjobb százezer kutatója” listákon.

AJÁNLÓK:

Kaptay György, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Páczelt István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Roósz András, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

CSANG KUO-CSI

(GUO QI ZHANG)

A Kínai Népköztársaságban született 1959-ben. Mérnöki tanulmányait Hszianban végezte, majd a Delfti Műszaki Egyetemen repülőmérnöki PhD-fokozatot szerzett (1993). Hűszéves ipari, stratégiai vezetői gyakorlatát (Fokker, Philips-NXP) követően lett a Delfti Műszaki Egyetem professzora (2013), a Nederlands Academy of Technology&Innovation tagja. A tömeggyártásérett integrált eszközkonstrukciók megbízhatóságra tervezése, szerelés-tokozása anyagtudományi és technológiai alapkérdéseit kutatja.

Nevéhez fűződik az International Roadmap for Devices and Systems™ More-than-Moore (MtM) kutatási irányai kijelölésében az EU kezdeményező képviselője. Eredményeit, kiemelkedő iskolateremtő munkásságát az IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) a terület legmagasabb szintű kitüntetésével (Rao Tummala Award, 2023) ismerte el.

AJÁNLÓK:

Bársony István, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Csurgay Árpád, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Péceli Gábor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

A VII. Kémiai Tudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

HOHMANN JUDIT

Hohmann Judit Bólyon született 1957-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerész-tudományi Karán a Farmakognózi Intézet egyetemi tanára, a HUN-REN—SZTE Biológiai Aktív Természetes Vegyületek Kutatócsoport vezetője. Szakterülete a természetes hatóanyagok kutatása.

Levelező taggá választása óta újabb növényi és gombaeredetű szekunder metabolitokat írt le, meghatározta a vegyületek szerkezetét és farmakológiai hatását. Jelentős eredményeket ért el a magasabb rendű növény- és gombafajok kémiaiájának feltárása terén. Az általa felfedezett vegyületek a gyógyszerkutatás ígéretes molekulái. A levelező tagság elnyerése óta 71 tudományos közleményt publikált.

AJÁNLÓK:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KESERŰ GYÖRGY
MIKLÓS

Keserű György Miklós Budapesten született 1967-ben. Az MTA levelező tagja, a HUN-REN TTK Gyógyszerinnovációs Központjának igazgatója, a Nemzeti Gyógyszerkutatási és Fejlesztési Laboratórium vezetője. Szakterülete a gyógyszerkémia.

Levelező taggá választása óta (2019) új, irreverzibilisen kötődő fragmenseken alapuló módszereket dolgozott ki gyógyszerjelölt molekulák azonosítására. Kiemelkedő eredményeket ért el a G-fehérje-kapcsolt receptorokat célzó bitopikus ligandumok fejlesztése területén, amely új lehetőségeket nyitott a molekulák farmakológiájában és hatásmechanizmusuk vizsgálatában. A Koronavírus-kutatási Akciócsoport tagjaként meghatározó szerepet vállalt a pandémiás gyógyszer-ellátás biztonságának megteremtésében és új hatásmechanizmusú antivirális szerek kutatásában. 2020-ban Gábor Dénes-díjban, 2022-ben Széchenyi-díjban részesült. 2023-ban az Academia Europaea tagjává választották.

AJÁNLÓK:

Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

NYULÁSZI LÁSZLÓ

Nyulászi László Budapesten született 1957-ben. Az MTA levelező tagja. A BME Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékének egyetemi tanára, kutatóprofesszor. Szűkebb szakterülete a gyógyszerkémia, a főcsoportbeli elemek kémiája, a számítós kémia.

Levelező taggá történt megválasztása (2019) óta folytatta a foszfor- és szilícium-tartalmú konjugált rendszerek vizsgálatát. Az elmúlt hat évben 33 közleménye jelent meg zömében Q1-es folyóiratokban. A hattagú gyűrűs foszfabenzolok kémiájában alapvető az anilinanalog inverz polaritású 2-amino-foszfabenzol kötősszerkezeti vizsgálata (*Angewandte Chemie*, 2021), és az ötértékű foszfort tartalmazó rendszerek hatékony fluoreszcenciáját leíró munka (*Chemistry*, 2020), illetve a triazafoszfol/diazafoszfol cikloaddíció/cikloreverziós átalakulás (*Chem. Comm.*, 2022), valamint az 1,3-benzoxafoszfol csökkent reaktivitását értelmező mechanizmusának vizsgálata (*Organometallics*, 2021).

AJÁNLÓK:

Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pálinkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

A VII. Kémiai Tudományok Osztálya

levelező tagságra jelöli

FÁBIÁN ISTVÁN

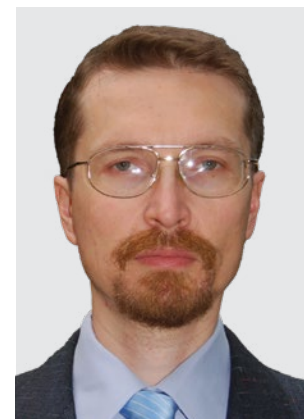

Fábíán István Debrecenben született 1956-ban. Az MTA doktora (2002), a Debreceni Egyetem egyetemi tanára. A HUN-REN—DE Összetett Homogén és Heterogén Fázisú Kémiai Reakciók Mechanizmusa Kutatócsoport vezetője. Fő tudományos témája a környezeti kémiában, biológiai rendszerekben és ipari technológiákban jelentős, összetett redoxireakciók mechanizmuskutatása (*Inorg. Chem.*, 2009, 48, 1763; *J. Haz. Mat.*, 2020, 382, 120988; *Inorg. Chem.*, 2022, 61, 2319; *J. Haz. Mat.*, 2023, 447, 130794).

Kutatócsoportját nemzetközi szinten az oldatfázisú reakciókinetika kiemelkedő műhelyének tartják. Jelentős eredményeket ért el a funkcionizált aerogé alapú nanokompozitok terén. Diszperz rendszerekben lejátszódó folyamatok kinetikáját modellező egyedi eredményei orvosi és ipari szempontból fontos aerogélek szintézisét segítik elő (*Carbohydr. Polym.*, 2018, 188, 159; *Acta Biomat.*, 2020, 105, 131; *ACS Appl. Nano Mat.*, 2020, 3, 195; *Appl. Surf. Sci.*, 2023, 611, 155622). 179 közleményére (IF = 630) 4009 független hivatkozás érkezett, h-indexe 38. A European Colloquium on Inorganic Reaction Mechanisms konferenciasorozat alapítója. Fontos kutatásokat végez ipari partnerek részére. Hat évig az MTA elnökség választott tagja, nyolc évig a Magyar Kémikusok Egyesülete Intézőbizottság tagja volt. A Debreceni Egyetem rektora volt 2010—2013. Elismerései: Alexander von Humboldt-ösztöndíj, Vasile Goldis Western University (VGWU): aranyérem, Polányi-díj, Akadémiai Díj. A Delhi School of Professional Studies and Research és a VGWU díszdoktora. Az áltudományok elleni fellépés egyik legaktívabb hazai képviselője. Iskolateremtő munkássága kiemelkedő a reakciókinetika és az aerogélek területén (22 PhD-hallgató témavezetője).

AJÁNLÓK:

Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Joó Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pálkás Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KÁLLAY MIHÁLY

Kállay Mihály Budapesten született 1974-ben. Az MTA doktora, egyetemi tanár a BME Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszék tanszékvezetője. Szűkebb szakterülete az elméleti kémia.

Tudományos munkásságának legfontosabb eredménye egyrésről, olyan automatizált programozási módszerek kifejlesztése,

amelyek segítségével tetszőlegesen bonyolult kvantumkémiai közelítések egyenletei automatikusan levezethetők és megoldhatók. Az eljárást sikeresen alkalmazta a legpontosabb kvantumkémiai elméletek programozására. Kutatásai nyomán lehetővé vált számos kémiai tulajdonság nagy pontosságú meghatározása kisebb molekulákra. Másrésről, a pontos kvantumkémiai modellek alkalmazhatóságát kiterjesztette nagyobb molekulákra a módszerek számításigényének csökkentésével. Ezek a kutatások megnyitották az utat a több ezer atomos molekulák pontos elméleti leírása felé. A vezetésével fejlesztett kvantumkémiai program mindenki számára szabadon elérhető, a világ több mint ezer kutatócsoportjában használják elméleti számításokra. A módszerfejlesztés mellett kiterjedten alkalmazza a kvantumkémiai módszereket kémiai problémák megoldására, elsősorban a fizikai kémia, a szerves kémia és az anyagtudomány különböző területein. Munkásságát számos kitüntetéssel és ösztöndíjjal ismerték el. Ezek között a legrangosabb az Európai Kutatási Tanács (ERC) fiatal kutatók számára meghirdetett támogatása, illetve a Nemzetközi Kvantumkémiai Akadémia érme. Két alkalommal is elnyerte az MTA Lendület program támogatását, és sikeresen szerepelt az NKFIH Élvonal — Kutatói Kiválósági Program, valamint a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat Támogatott Kutatócsoport Program pályázatain.

AJÁNLÓK:

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KEGLEVICH GYÖRGY

Keglevich György Budapesten született 1957-ben. A kémiai tudomány doktora, a BME Szerves Kémia és Technológia Tanszék egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a foszforkémia.

Több mint 30 éve műveli a P-heterociklusos kémiát. Fejlődéséhez új szintézis-módszerek és szelektív átalakítások kidolgozásával (*Synth.*, 1993, 931), új reakciók (*JOC*, 1990, 6361; *JACS*, 1997, 5095) felfedezésével és új vegyületcsaládok bevezetésével járult hozzá. A P-kémiát a környezetbarát kémiával kombinálva alkalmazta az MW-technikát (*Synth.*, 2017, 3069). Ennek során új, másképp nem lejátszódó reakciókat valósított meg (*OBC*, 2012, 2011; *RSC Adv.*, 2014, 11948). Emellett katalizátor-rendszereket egyszerűsített (*Green Chem*, 2006, 1073; *RSC Adv.*, 2014, 22808; *Adv. Synth. Catal.*, 2017, 4322), meghatározta az MW alkalmazási lehetőségeit, és modellezte a gyorsító hatást (*PAC*, 2016, 931). Új mechanizmusképeket állított föl (*JOC*, 2020, 14486). P-ligandokat és katalizátorként alkalmazható Pt-komplexekeket szintetizált (*Chem. Rev.*, 2010, 4257; *Dalton Trans.*, 2016, 1823). Publikációi: 652 tudományos cikk (42 review), 2 könyv (*OrganoP Chem.* [De Gruyter] és *Milestones in MW Chem.* [Springer]), 54 könyvfejezet. (H-index 48, független idézet 5850). PhD-fokozat: 21. Főszerkesztő: *Curr. Org. Chem.*, *Curr. Green Chem.* és *Symmetry*, szerkesztő: *Heteroatom Chem.*, *Curr. Org. Synth.*, *Lett. Org. Chem.* és *Lett. Drug. Design Discov.*, szerk. biz. tag: *Phosphorus Sulfur*, *Molecules* és *Green Proc. Synth.* Díjak: Zemplén G.-díj, Pro Scientia Díj, Széchenyi Prof. Ösztöndíj, Erdey L.-díj, Mestertanár, Ipolyi A.-díj, Akadémiai Díj, Bruckner Gy.-díj, Csűrös Z.-díj, Magyar Érdemrend lovagkeresztje, József Nádor-díj.

AJÁNLÓK:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hudecz Ferenc, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Hargittai István, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Marosi György, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KÓNYA ZOLTÁN

Kónya Zoltán Budapesten született 1971-ben, 2011 óta az MTA doktora. A Szegedi Tudományegyetem Alkalmazott és Környezeti Kémiai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, az SZTE Környezettudományi Doktori Iskola vezetője, az SZTE tudományos és innovációs rektorhelyettese. Az MTA Fizikai-kémiai Tudományos Bizottság elnöke. Szűkebb szakterülete a határfelületi fizikai kémia és nanotechnológia, illetve a környezeti kémia.

Tudományos munkájának kiemelkedő eredménye, hogy a határfelületi jelenségek fizikai kémiájának megértésén alapuló szemléletmódot honosított meg az anyagtudományi kutatási gyakorlatban. Ezen megközelítéssel különféle anyagú (pl. szén, fémek, oxidok, nemesfémek) 1D- és 2D-nanostruktúrákkal a részecskék tervezett és irányított szintézisét és funkcionálizálását valósították meg. Eredményeit szakterülete vezető folyóirataiban publikálta, pl. *Angewandte Chemie*, *JACS*, *Surf. Sci. Rep.*, *Science Adv.*, *ACS Nano*, *Nanoletters*. Kutatásaiból 13 szabadalom született, melyek közül néhányat a gyakorlatban is megvalósítottak (pl. funkcionálizált szén nanocsövek előállítása, nanoméretű vasrészecskék felhasználása környezeti remediációban). Kónya Zoltán munkássága során >500 SCI-folyóiratban jelent meg közleménye, összesített implaktfaktora >2000, független hivatkozásainak száma >12 500, h-indexe 60. Témavezetésével 29 PhD-disszertáció született. Elismerései: Polányi Mihály-díj, Pungor Ernő-díj, Gábor Dénes-díj, Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetés. 2023 óta tagja az Academia Europaeának.

AJÁNLÓK:

Bíró László Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Dékány Imre, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Penke Botond, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Pukánszky Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

KOTSCHY ANDRÁS

1969-ben született Budapesten. Vegyész, 2008 óta az MTA doktora, 2015 óta a Servier Gyógyászati Vegytani Kutatóintézet Zrt igazgatója. Szűkebb szakterülete a gyógyszerkutatás és a gyógyszerkémia.

Önálló kutatómunkája kezdetén leírta, hogy a Pd/C-katalizált Sonogashira-kapcsolás valójában homogénkatalitikus reakció (*J. Org. Chem.*, 2003). Elsőként írta le a tetrazinok több átalakítását: többszörösen áthidalt és kinoidális szerkezetű tetrazinok szintézisét (*Org. Lett.*, 2007), valamint az első keresztkapcsolást tetrazinokon (*Org. Lett.*, 2003). Elsőként írta le a konformációs dinamika elvén működő szenzorokat is (*Angew. Chem.*, 2006). Később, a gyógyszeriparban több klinikai fejlesztésbe került gyógyszerjelölt felfedezésének volt kémiai vezetője, melyek közül a legnagyobb publicitást a klinikára került MCL-1-gátlók kapták (*Nature*, 2016). A szabadalmak mellett eredményeikről több publikációban is beszámoltak (*J. Med. Chem.*, 2016–2024). A közelmúltban számottevő eredményeket ért el a molekuláris információátvitel terén is (*J. Am. Chem. Soc.*, 2022), és kidolgozta a kódolás alapjait (*Chem. Sci.*, 2024). 29 szabadalomcsaládban társtulajdonos. 81 közleményére több mint 2500 független hivatkozás történt, h-indexe 24. Összesített impaktfaktora 303. Aktívan részt vesz az egyetemi MSc- és PhD-képzésben (ELTE, SOTE, Szegedi Egyetem). Iskolateremtő munkásságát mutatja, hogy 13 fokozatot szerzett PhD-hallgatójából 1 intézetvezető, további 2 Lendület-kutatócsoport-vezető. Elismerései: 1987 Szent-Györgyi Albert-érem, Alexander von Humboldt-ösztöndíj, Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, Bruckner Győző-díj, MKE Nívódíj, Gábor Dénes-díj, Zemplén Géza-földíj, Jedlik Ányos-díj, Náray-Szabó István-díj.

AJÁNLOK:

Blaskó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Marosi György, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

MARTINEK TAMÁS

Martinek Tamás Szegeden született 1973-ban. 2013 óta az MTA doktora. Szegedi Tudományegyetem, Orvosi Vegytani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a gyógyszerkémia.

Munkássága a kémiai önrendeződés jelenségeire fókuszál, majd a megfigyelt rendszerkémiai jelenségeket és a tervezett önrendeződő struktúrákat sikerrel alkalmazza gyógyszerkutatási kihívások megoldására. Eredményei hozzájárultak nem természetes, önrendeződő peptidek (foldamerek) másodlagos és harmadlagos szerkezeteinek, valamint kontrollált nanostruktúrák létrehozásához. Diszulfidhidas foldamer hélixeket UV-fénnyel besugározva elsőként írt le kísérletes modellt a fényindukált rendszerkémiai evolúcióra. A gyógyszerkutatási alkalmazások területén kiemelkedő eredménye egy pentapeptid hordozó kifejlesztése, amellyel a terápiás makromolekulák (peptidek, foldamerek, fehérjék és antitestek) alacsony koncentráció mellett juttathatók az intracelluláris térbe. Megmutatta továbbá, hogy a rövid helikális foldamerek fehérjéket utánzó módon képesek kölcsönhatni a fehérjék felszínével, és így sikeresen alkalmazhatók nehezen befolyásolható, terápiás jelentőségű fehérje–fehérje kölcsönhatások modulálására. Több mint 130 angol nyelvű tudományos közleménye jelent meg, publikált az *Advanced Science*, *J. Am. Chem. Soc.*, *Angewandte Chemie* és a *Chemical Science* vezető nemzetközi folyóiratokban, cikkeire 3600 független hivatkozást kapott, h-indexe 34. Számos kitüntetés, közöttük az Oláh György-díj és a Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat) birtokosa.

AJÁNLOK:

Hohmann Judit, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

NAGYNÉ LÁSZLÓ KRISZTINA

Nagyné László Krisztina Budapesten született 1952-ben. 1976-ban szerzett vegyészmérnöki diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, 2006 óta az MTA doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszékének professor emeritája. Szűkebb szakterülete a határfelületi fizikai kémia és a felületkémia, a kolloidika és az anyagtudomány.

Nemzetközi szinten kiemelkedő kutatási eredményeit a nanostrukturált pórusos szenek felületkémiájának a határfelületi jelenségekben játszott szerepét tanulmányozva érte el (lásd Carbon, 2024). Funkcionalizált szénfelületeken a gőzadszorpciót vizsgálva kísérleti bizonyítékot talált a szűk pórusokban fellépő falhatásra (*The Journal of Physical Chemistry C*, 2014), mely lehetőséget ad a gázalapú energiatárolásra. Nitrogénnel adalékolt szén aerogéleken (*Microporous and Mesoporous Materials*, 2016), illetve grafénszármazékokon vizsgálta a heteroatomok lehetséges kémiai környezetét és szerepüket szorpciós (*Carbon*, 2017) és (elektro-) katalitikus folyamatokban (*Carbon*, 2018), lehetőséget teremtve Pt-mentes üzemanyagcella katód kialakítására. Eredményeit több mint 190 angol nyelvű tudományos cikkben közölte, ezek összesített hatástényezője 698. H-indexe 41, független hivatkozásainak száma 4300 feletti. Az MTA Kolloidkémiai Munkabizottságának elnöke, az American Carbon Society tagja. A 2023-as CESEP (Carbon for Energy Storage and Environment Protection) konferencia szervezője. Tagja a *Carbon* (2019 óta) folyóirat szerkesztőbizottságának. Vendégprofesszor volt az USA-ban és Japánban. Számos diplomamunka, TDK-dolgozat és 11 PhD-hallgató (nyolc végzett) témavezetője. Hazai koordinátora (volt) négy EU-projektnek. Kitüntetései: BME József Nádor Emlékérem, BME VBK Erdey László-díj (2004), Fodor Lajos-díj (2014), MTA Polányi-fődíj (2018), Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat) (2019).

AJÁNLOK:

Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Iván Béla, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Nyulászi László, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

SALMA IMRE

1962-ben született Komáromban. 2007 óta az MTA doktora. Az ELTE Analitikai Kémia Tanszék egyetemi tanára, a Budapest Aeroszol Kutató és Oktató Platform Laboratórium vezetője, a Hevesy György Kémia Doktori Iskola programvezetője és a Magyar Aeroszol Társaság elnöke. Szakterülete a légkör-kémia, ezen belül az aeroszokok kémiai és fizikai folyamatai, valamint környezeti, éghajlati és egészségi hatásai.

Kutatómunkája során olyan környezeti kérdésekkel foglalkozik, amelyek jelentős, új tudományos ismeretek megszerzését célozzák, illetve relevánsak a Kárpát-medencében és Budapesten. Munkatársaival együtt felfedezték a légköri gőzrézecske konverzió új, kémiai mechanizmusát, amely a felhőfolyamatok közvetítésével hozzájárult a sarki jég fokozódó oladásának a magyarázatához. A légköri nukleáció területén úttörő munkát végez. Kimutatták, hogy a jelenség gyakori és regionális kiterjedésű folyamatként valósul meg a Kárpát-medencében. Meghatározták az aeroszolnak a felhőcsepp-képződésben játszott szerepét városi környezetben, amely az éghajlati modellek legnagyobb, egyedi bizonytalanságú összetevője jelenleg. Modellt dolgoztak ki a széntartalmú aeroszol megosztására a fosszilis anyagok tüzelése, a biomassza-égetés és a biogén forrástípusok között különböző térbeli és időskálákon. Eredményeivel és iskolateremtő munkájával kiemelkedő nemzetközi elismertséget ért el. Az *Atmos. Chem. Phys.* folyóirat (IF = 5,2) szerkesztőbizottsági tagja. Széles körű nemzetközi szakmai kapcsolatokkal rendelkezik; rendszeres vendégprofesszor a Bécsi Tudományegyetemen, a Helsinki Egyetemen és a Milánói Egyetemen. Hallgatói sikeresen szerepelnek az OTDK-versenyeken. Angol nyelvű közlemények: ≈200, köztük *Science* és highly cited (top 1%) cikk; h-index: 37; független hivatkozások: >3300. Kitüntetései: Széchenyi-díj, Akadémiai díj, Mestertanár Aranyérem és Környezetünkért Emlékplakett. Szülővárosának díszpolgára.

AJÁNLOK:

Felinger Attila, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Orbán Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

SZALAY PÉTER

Szalay Péter Szentesen született 1962-ben. 1985-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem vegyész szakán szerzett diplomát. 1999 óta az MTA doktora. Az ELTE Kémiai Intézetének egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a kvantumkémia és az elméleti molekulaspektroszkópia.

Meghatározó szerepet játszott egy olyan számítási módszer kifejlesztésében és alkalmazásában, amellyel igen pontosan ki lehet számítani kis molekulák szerkezeti paramétereit, spektroszkópiái és egyéb tulajdonságait. A nemzetközi szakirodalom szerint ez az utóbbi évek legjobb és könnyen alkalmazható módszere. Kidolgozott egy módszert kis molekulák és gyökök termokémiai paramétereinek minden eddigénél pontosabb kiszámítására. Eljárásával bonyolult molekulaspektroszkópiái problémákat oldott meg a ketenilgyök, az ózon, az etilén, DNS-építőkövek és dimerjeik esetében. A szakirodalomban számításait referenciaként használják, ezekhez hasonlítják a különböző módszerekkel kapott eredményeket. Számításai alapján külföldi szerzők újramérték és helyesbítették a HCCO-molekula kísérleti szinképét, melyben a mérések során egy gerjesztett állapot helyét hibásan állapították meg. Közleményeire összesen tízezer hivatkozást kapott. Több Nobel-díjas társaságában egyedüli magyarországi tagja az International Academy of Quantum Molecular Sciencesnek, emellett az Academia Europea és a European Academy of Sciences and Arts tagja. A Magyar Kémikusok Egyesülete elnöke, az Európai Kémikus Egyesület Végrehajtó Bizottságának tagja. Széchenyi-díjas.

AJÁNLÓK:

Császár Attila, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Hargittai Magdolna, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

TÓTH GÁBOR

Tóth Gábor Szentesen született 1954-ben. 2001 óta az MTA doktora. A Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Karának egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a peptidkémia.

Pályakezdként kapcsolódott be a peptidszulfátészterek (pl. kolecisztokinin) szintézisére irányuló kutatásokba. A különféleképpen módosított peptidek szintézisére vonatkozó törekvések azóta is végigkísérik munkásságát, ezek jelentős része kapcsolódik a fehérjék poszttranszlációs módosításainak kémiai modellezéséhez. Foglalkozott peptidfoszfátészterek szintézisével, továbbá glikozilált peptidszármazékokkal, illetve többszörös diszulfidhidat tartalmazó polipeptidek, valamint kis fehérjék szintézisével is. Ennek során kutatócsoportjával új szintézismódszereket dolgozott ki. Egyik kezdeményezője volt a Szegeden azóta is eredményesen folytatott foldamerkutatásoknak. Jelenleg főként antimikrobiális peptidek kutatásával foglalkozik. Közleményeire ez év márciusáig 4369 független hivatkozást kapott, h-indexe 40. Megadott szabadalmainak száma 17, kettő bejelentés alatt, összimpakfaktora több mint 900. Az elmúlt öt évben 20 D1-publikációja született. Aktívan járul hozzá az egyetemen az oktatási, közéleti és kari vezetési feladatokhoz. Elismerései: Széchenyi Professzori Ösztöndíj, a Kisfaludy Lajos Alapítvány Díja, Bruckner Győző-díj, Klebelsberg Kuno-díj, Magyar Érdemrend tisztikeresztje, Zemplén Géza-fődíj, Szent-Györgyi Albert Emlékérem.

AJÁNLÓK:

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Penke Botond, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

A VII. Kémiai Tudományok Osztálya

külső tagságra jelöli

A VII. KÉMIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

KOLOSSVÁRY ISTVÁN

Kolossváry István Budapesten született 1963-ban. 2000 óta az MTA doktora. A Biokol Research, Acton, Massachusetts, USA vezető kutatója. Szűkebb szakterülete az elméleti kémia.

Legfontosabb tudományos eredményei közé tartozik egy vibrációs analízisen alapuló számítási módszer makrociklusos molekulák és flexibilis fehérjehurkok konformációs viszonyainak feltérképezésére. A módszert beépítették a bio-molekuláris szimulációkban és a gyógyszerkutatásban széles körben használt Schrödinger- és Amber-programcsomagokba. Több mint egy évtizedet töltött a DE Shaw Research-nél, ahol részese volt a korszakalkotó molekuladinamikai szoftver, a Desmond és a speciális szuperszámítógép, az Anton létrehozásának, amellyel a csapat elnyerte a Gordon Bell-díjat. Módszerfejlesztési eredményeit széles körben alkalmazzák, amit több mint 10 000 független irodalmi hivatkozása is igazol.

AJÁNLÓK:

Horvai György, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Keserű György Miklós, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Náray-Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

NAGY ZOLTÁN KÁLMÁN

Nagy Zoltán a romániai Nagyváradon született 1969-ben. Arvind Varma Professor of Chemical Engineering a Purdue Universityn, West Lafayette, Indiana, USA, egyetemi tanár a Loughborough Universityn, Loughborough, Leicestershire, Nagy-Britannia. Szűkebb szakterülete a matematikai modellezés, modern mérésfeldolgozás és műszer kifejlesztés, valamint számítógépes folyamatirányítási módszerek kidolgozása és alkalmazása komplex vegyipari és gyógyszeripari folyamatok optimalizálására és irányítására.

Nagy Zoltán a folyamatos gyógyszergyártási és kristályosítási technológia világ-szintű szakértőjeként és nemzetközi úttörőjeként ismert. Kutatása az ipari digitalizációs rendszerek fejlesztése terén több innovációt eredményezett, amelyek széles körben kerültek alkalmazásra világszerte, vezető gyógyszeripari cégekben. Több mint 200 tudományos cikket publikált, 8255 hivatkozással (h-index: 41). Kutatása több nemzetközi díjat eredményezett, számos nagyszabású kutatási tervet vezet, 165 meghívott előadást tartott világszerte, 5 nemzetközi szabadalma van, két céget alapított, és 56 PhD-dolgozatot vezetett. A magyarországi és erdélyi magyar egyetemi oktatás és kutatás folyamatos támogatója.

AJÁNLÓK:

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Marosi György, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Szente Lajos, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

VÉRTES ÁKOS MIHÁLY

Vértés Ákos Mihály Budapesten született 1952-ben. 1985-től a kémiai tudomány kandidátusa, 2001 óta az MTA doktora. George Washington University, Washington, District of Columbia, USA professor emeritusa. Szűkebb szakterülete az ultraérzékeny bioanalitikai módszerek kidolgozása és alkalmazása biológiai, kémiai és orvostudományi problémák megoldásában.

Tömegspektrometriás módszereket fedezett fel egyedi sejtek metabolomikájának természetes környezetben való feltárására és működő biológiai szövetek molekuláris leképezésére. Ezek az úttörő módszerek lehetővé tették számos biológiai probléma, például a biológiai nitrogénmegkötés, egyedi sejt szinten történő vizsgálatát, és neuropeptidek egy idegsejten belüli eloszlásának feltárását. Tudományos eredményeit szakfolyóiratokban megjelent több mint 200 cikkben közölte (h = 55, ISI Web of Science). Az USA-ban 19 elfogadott szabadalom társfeltalálója. 2013-ban az USA National Academy of Inventors (NAI) és 2022-ben az American Association for the Advancement of Science (AAAS) tagjává választotta.

AJÁNLÓK:

Perczel András, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Sohár Pál, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya
Szente Lajos, az MTA levelező tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

A VII. Kémiai Tudományok Osztálya

tiszteleti tagságra jelöli

BEZHAN CSANKVETADZE (BEZHAN CHANKVETADZE)

Bezhan Csankvetadze (Chankvetadze) Rupotiban, Georgiában (korábbi nevén Grúzia) született 1957-ben. PhD-fokozatát 1985-ben szerezte meg. 2009 óta a Georgiai (korábbi nevén Grúz) Tudományos Akadémia tagja. A Tbiliszi Állami Egyetem professzora. Szűkebb szakterülete a királis elválasztások fejlesztése.

A műszeres analitika, a klinikai gyógyszeranalitika, a gyógyszermetabolizmus, az aszimmetrikus katalízis szakértője. Kutatási területe az enantiomerek elválasztása és a királis elválasztások mechanizmusának felderítése. Konceptiót dolgozott ki poliszacharid-alapú királis szelektorok előállítására. Felderítette az enantiomerelválasztás mechanizmusát kapilláris elektroforézisben és kapilláris elektrokratográfiában. Elsőként alkalmazott poliszacharid-alapú királis szelektorokat HPLC-ben. Kidolgozta és bevezette a széles körben gyártott és alkalmazott Lux királis állófázis családot. Több mint 300 közlemény, 13 szabadalom és egy könyv szerzője. Idézettsége több mint 14 200, h-indexe 67.

AJÁNLÓK:

Felinger Attila, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Görög Sándor, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

Huszthy Péter, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

A VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

ACSÁDY LÁSZLÓ

Budapesten született 1966-ban. Biológus, az MTA doktora, 2019 óta az MTA levelező tagja. Csoportvezető a HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben. Szűkebb szakterülete a neurobiológia.

Acsády László kutatásainak középpontjában a magasabb rendű idegrendszeri tevékenységek, valamint az idegrendszert érintő megbetegedések neuronhálózati alapjainak megértése áll az agykéreg és a talamusz kapcsolatainak vizsgálatán keresztül. Az elmúlt években az European Research Council Advanced Grantja segítségével jelentős eredményeket ért el az agykéreg-talamusz kapcsolat regionális heterogenitásának igazolásával, az emberi talamusz szerveződésével, illetve a korai Alzheimer-kórban való érintettségével kapcsolatban, valamint a talamusz szerepének felismerésével a stressz indukálta magatartás-változásokban. Rendkívül aktív a hazai és nemzetközi tudományos közéletben.

AJÁNLÓK:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Tamás Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

BUZÁS EDIT IRÉN

Cegléden született 1959-ben. Tudományos fokozatai MD, PhD, az MTA doktora. 2019-től az MTA levelező tagja, 2020-tól az Academia Europaea tagja. Egyetemi tanár, Széchenyi-díjas, a Semmelweis Egyetem Genetikai Sejt- és Immunbiológiai Intézet igazgatója. Szűkebb szakterülete az extracelluláris vezikulák és az immunológia.

Az extracelluláris vezikula (EV) hazai kutatásának megalapozója. 2019 után, új tudományterületet nyitva, elsőként igazolta az EV-proteinkorona kialakulását, és azonosított egy új EV-szekréciós mechanizmust. Az International Society for Extracellular Vesicles elnöke (2022–2024). A 2024-es EV Gordon Research Conference és a 2025-ös ISEV EV Biomolecular Corona Workshop elnöke. A Magyar Immunológiai Társaság és az MTA Tudományetikai Bizottságának elnöke, 2023-ban a top 10 global EV expert egyike (ExpertScape).

AJÁNLÓK:

Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Miklósi Ádám, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

PADISÁK JUDIT

Budapestén született 1955-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Pannon Egyetem egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a limnoökológia.

2019-es levelező taggá választása óta 39 WoS-cikk szerzője/társszerzője (együttes idézettsége 659, MTMT), melyekben

főképp a fitoplankton-szervezetek lebegési sajátságait meghatározó evolúciós és ökológiai meghatározottságok elméleti elemzésével foglalkozott a jellegalapú megközelítés alapján, s a tájhasználat szerepét is vizsgálva. Leírta a szélsőséges környezeti paraméterekkel (pH, sótartalom, hidrológiai viszonyok) rendelkező tavak fitoplankton-közösségeinek sajátságait, s munkatársaival több közleményben tárta fel a fitoplankton, illetve annak egyes csoportjai ökoszisztéma-szolgáltatásait. 2019 óta hét hallgatója szerzett PhD-fokozatot, jelenleg hat hallgató társtémavezetője.

AJÁNLÓK:

Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
 Podani János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

A VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

levelező tagságra jelöli

A VIII. BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

BARTA ZOLTÁN

Nyíregyházán született 1967-ben. Az MTA doktora, jelenleg a Debreceni Egyetem Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszékének egyetemi tanára, tanszékvezető, a Biológiai és Ökológiai Intézet intézetvezetője. Szűkebb szakterülete a zoológia, a viselkedésökológia és az evolúcióbiológia.

Változatos munkásságának unikális jellege, hogy sikerrel ötvözi az elméleti modelleket az empirikus vizsgálatokkal. Játékelméleti modellekkel és kísérletekkel kimutatta, hogy a csoportszéli térbeli pozíció, a predációs veszély és az alacsony energiatartalékok erősítik a szociális táplálkozási stratégiák használatát. Dinamikus játékelméleti modellekkel megmutatta, hogy a feladatspecializáció hozzájárulhat a szülők közötti szociális dilemma (ki gondozzon?) feloldásához. Szekvenálta egy kétszülős gondozású bogárfaj genomját. Kimutatta, hogy az oxitocin rovarokbeli megfelelője szerepet játszhat a szaporodás szabályozásában e fajnál. Állapotfüggő dinamikus modellekkel kimutatta, hogy a környezet szezonális változása az, ami alapvetően meghatározza az állatok vedlésének és vándorlásának időzítését. Játékelméleti modellekkel kimutatta, hogy a kooperáció evolúcióját nagymértékben segíti a populációk változatossága, és egy, a társak viselkedését aggregáltan rögzítő egyszerű állapotváltozó megléte. Eredményeit rendszeresen területe vezető lapjaiban (pl. *Am. Nat.*, *Anim. Behav.*, *Behav. Ecol.*, *Ecol. Lett.*, *Nature*, *Nature Comm.*, *Phil. Trans. B*, *Proc. R. Soc. B*) publikálja. Lendület-csoportot alapított 2012-ben, jelenleg egy HUN-REN kutatócsoportot vezet. 2020-ban az Academia Europaea tagjává választották.

AJÁNLÓK:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nagy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Székely Tamás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

DÉNES ÁDÁM

Budapesten született 1977-ben. Az MTA doktora. Biológus, kutató a HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben. Szűkebb szakterülete a neurobiológia és a neuroimmunológia.

Az élhető 21. század orvosi biológiájának egyik legmeghatározóbb kérdése az öregedés és az ehhez kapcsolódó idegrendszeri betegségek vizsgálata és gyógyítása. Mára széles körben elfogadottá vált, hogy ezek döntő többségének hátterében kiemelt szerepe van a gyulladásos folyamatoknak. Dénes Ádám kutatásait orvosi biológiai szempontból ezen az egyre nagyobb hangsúllyal bíró területen végzi, az immunrendszer és az idegrendszer kétoldalú kapcsolatait vizsgálja. Úttörőnek számít a gyulladásos folyamatok idegrendszeri betegségeiben betöltött szerepének megértésében. Ezen belül nemzetközi szinten is kiemelkedő a közreműködése a központi idegrendszer fő gyulladásos sejt típusa, a mikroglia idegrendszeri kórfolyamatokban betöltött szerepének azonosításában. Ennek révén laboratóriuma az elmúlt években a neuroimmun mechanizmusok és mikroglia kutatások nemzetközileg elismert műhelyévé vált. Munkájának egyik kiemelt értéke, hogy kutatócsoportjában a világon elsőként alkalmaztak szelektív módszereket az agyi gyulladásos folyamatokat vezérlő mikroglia modulálására, és ezek segítségével fundamentálisan új kommunikációs útvonalakat azonosítottak a mikroglia, az idegsejtek és az agyi erek között. Az elmúlt években az agykutatás legfontosabb új szereplője a mikroglia, és Dénes Ádám ebben a kiemelten kompetitív közegben vált nagyon rövid idő alatt az egyik legfontosabb szereplővé. Kutatásai nagymértékben segíthetik új módszerek kidolgozását a gyakori idegrendszeri betegségek terápiájában.

AJÁNLÓK:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szathmáry Eörs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Tamás Gábor, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

KOVÁCS MIHÁLY

Kecskeméten született 1975-ben. Az MTA doktora. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Biológiai Intézet Biokémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a biokémia és a molekuláris biológia.

Kovács Mihály egyrészt a sejtosttódásban, a szöveti regenerációban, valamint az izom-összehúzódásban kulcsszerepet játszó aktomiozin motorenzimek, másrészt a genom stabilitását és dinamikáját, az evolúciós, rákképződési, drogrezisztencia- és stresszválasz-folyamatokat meghatározó DNS helikáz/egyszálú DNS-kötő fehérjerendszerek felderítésében és az ezek gyógyászati célú felhasználását támogató kutatásokban tett a szakterületeit alapvetően befolyásoló felfedezéseket. Feltárta a blebbistatin nevű miozin 2 gátló szer hatásmechanizmusát, amelynek révén a molekula a sejtbiológiai, élettani és farmakológiai kutatások széles körét forradalmasította. A mechanobiokémia területén kimutatta, hogy a miozin 2 enzimatiságai sajátosságait a molekulára ható külső erőhatások lényegesen megváltoztatják, így lehetővé téve a miozin érzékelő és mechanikai válaszra képes működését. A DNS-rekombináció létfontosságú minőség-ellenőrzésének új, helikázaktivitás-alapú mechanizmusát is feltárta, amelynek révén a sejtek képesek a sejtthál és a rákképződés megakadályozására. A bakteriális és eukarióta sejt stresszválasz folyamataiban az egyszálú DNS-kötő fehérjék és nukleinsavak dinamikus kondenzációján, alapvetően új anyagszerveződési elven alapuló jelenségeket fedezett fel. Eredményei a biotechnológia, a genommérnökség és gyógyszerkutatás területén is hasznosíthatók. Kiemelkedő utánpótlás-nevelő és egyetemi vezetői tevékenysége mellett a nemzetközi és hazai tudományos közéletben is aktív szerepet vállal.

AJÁNLÓK:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Teplán István, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

PAPP BALÁZS

1977-ben született Debrecenben. Az MTA doktora. Biológus, a HUN-REN Szegedi Biológiai Kutatóközpont Biokémiai Intézetének csoportvezető tudományos tanácsadója. Szűkebb szakterülete a számítógépes rendszer-biológia és az evolúció-biológia határmezsgyéje.

Tudományterületeken átvélő munkássága összeköti a sejt molekuláris hálózatainak vizsgálatát az evolúciós folyamat megértésével. Úttörő kutatásai megalapozták az anyagcsere-hálózat számítógépes modellezését a genomika és az evolúció területén. Kimutatta, hogy a mutációk között fellépő kölcsönhatások és a genom szintjén zajló evolúciós változások részben előrejelezhetők számítógépes eljárásokkal. A genomi járványtan és a fágterápia összekapcsolásával új perspektívát nyitott a patogén baktériumok elleni küzdelemben. Lendület-csoportvezetőként hozott létre rendszerbiológiai és metabolomikai műhelyt, és további rangos kiválósági pályázatokat nyert el (Wellcome Trust, Élvonal). Teljes munkásságára (89 közlemény) több mint 13 ezer hivatkozást kapott (Google Scholar). Kutatásait rendre a szakma legelismertebb folyóirataiban közölte, csoportvezetőként 16 főszerzős közleménye jelent meg a legrangosabb multidisziplináris lapokban (*Cell*, *Nature* társlapok, *PNAS*, *PloS Biol*). Junior Prima Díjat, Human Frontiers Science Program ösztöndíjat, Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat, Szent-Györgyi Talentum Díjat, Straub-plakettet és Akadémiai Díjat kapott. Tagja az EMBO-nak és az Academia Europaea-nak. Szerkesztőbizottsági tagja a *Genome Biology and Evolution* (2015–2020) és a *Yeast* (2015–) folyóiratoknak. Hét tanítványa szerzett PhD-fokozatot, közülük többen Bolyai-ösztöndíjat, Sciex, OTKA, MTA Prémium posztdoktori kutatási pályázatot nyertek el. Négy korábbi mentoráltja önálló csoportot vezet.

AJÁNLÓK:

Albert Réka, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Barabási Albert-László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Ormos Pál, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Pál Csaba, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Pongor Sándor, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Venetianer Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

A VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

külső tagságra jelöli

POLYÁK KORNÉLIA

Jászberényben született 1967-ben. A Dana-Farber Cancer Institute és a Harvard Medical School professzora. Rákkutató, szűkebb szakterülete a mellrák molekuláris biológiája.

Orvostudományi diplomát 1991-ben a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen szerzett, majd 1995-ben PhD-fokozatot a Cornell Egyetemen. A mellrákkutatás nemzetközileg elismert vezéralakja. Eredményei nagyban hozzájárultak a mellrák genetikai hátterének megértéséhez és eredményes klinikai kísérletekhez. Számos rangos díj kitüntette, és a következő akadémiák választották a tagjaik közé: American Association for the Advancement of Science (2019), AACR Academy (2020), National Academy of Sciences (2022), National Academy of Medicine (2022), American Academy of Arts and Sciences (2024). 2022-ben megkapta az American Cancer Society Research Professor Awardot. 406 publikációja 74 466 idézetet kapott.

AJÁNLÓK:

Buzás Edit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy Ferenc, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Venetianer Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

JOHN RASKO

1961-ben született Ausztráliában, apai ágon magyar származású családból. Tudományos fokozata MD, PhD. A Royal Prince Alfred Kórház Sejt- és Molekuláris Terápiák Osztályát és a Sydney-i Egyetem Gén- és Össejt Terápiás Programját vezeti. Nemzetközileg elismert klinikai tudós, aki a gének és sejtek terápiáinak alkalmazásáért ismert, ritka és daganatos betegségek kezelésében.

A vírusmediált génátviteli technológiák gyógyszerekké való átültetése során Rasko számos technikai akadályt leküzdött, ami hemofília, thalassaemia és vérrákok génterápiájához vezetett. Több mint 240 tudományos cikket publikált a legjobb tudományos és orvosi folyóiratokban. H-indexe 74. Számos nemzetközi testületben vezető szerepet tölt be, és hosszú ideje ő vezeti Ausztrália géntechnológiai tanácsadó bizottságát.

AJÁNLÓK:

Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buzás Edit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Erdei Anna, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Fábry Zsuzsanna, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Falus András, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Fésüs László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Ivics Zoltán, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Izsvák Zsuzsanna, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Nagy András, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Roska Botond, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sándor Mátyás, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

A VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

tiszteleti tagságra jelöli

A VIII. BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

RICHARD G. PESTELL

Ausztráliában, Perthben született 1958-ban. Tudományos fokozata PhD, MD. Jelenleg a Pennsylvania Cancer and Regenerative Medicine Center elnöke, korábban a Thomas Jefferson Egyetem ügyvezető alelnöke volt. Szűkebb szakterülete a molekuláris onkológia, illetve a daganatterápia.

Eddig közel 700 publikációja jelent meg, amelyeket közel százezerszer idéztek, h-indexe 158. A Google Scholar által jegyzett szakmai rangsorban az 1. helyen áll a sejtciklus, az 5. helyen áll a prosztaták, míg a 13. helyen áll a mellrák kutatásával kapcsolatban. A sejtciklus szabályozásában elért eredményei alapján kifejlesztett CDK-gátlók sikeres, már engedélyezett gyógyszerek a rák kezelésére. Kiténtetése közé tartozik a II. Erzsébet királynő által adományozott Ausztrália Rendje.

AJÁNLÓK:

Acsády László, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Báldi András, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buday László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Buzás Edit, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Csermely Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Deli Mária Anna, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gergely Pál, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Hunyady László, az MTA rendes tagja, Orvosi Tudományok Osztálya
Nusser Zoltán, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Patthy László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Pongor Sándor, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Sarkadi Balázs, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Szöllősi János, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vértessy Beáta, az MTA levelező tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Vigh László, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya
Závodszy Péter, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

*A IX. Gazdaság- és
Jogtudományok Osztálya
rendes tagságra jelöli*

A IX. GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

VOSZKA ÉVA

Voszka Éva Budapesten született 1953-ban. 2019-től az MTA levelező tagja. A Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar egyetemi tanára, a közgazdaság-tudományi doktori iskola törzstagja, majd 2016 és 2022 között vezetője volt. 2023 óta professor emerita. Kutatásai a gazdaságpolitikára és a gazdaságirányítás kérdéseire összpontosulnak, intézményi-történeti megközelítésben.

2019 óta — korábbi kutatásainak szerves folytatásaként — főként az iparpolitika, ezen belül kiemelten az állami támogatások új hazai és nemzetközi trendjeit, a gazdaságpolitikai paradigma változását tanulmányozza. Erről, valamint az államosítás és privatizáció új fejleményeiről, a válságoknak a tulajdonosváltásra gyakorolt hatásairól több cikke és könyvfejezete jelent meg, részben angol nyelven. A Szegedi Tudományegyetem közgazdasági doktori iskolájában ma is oktat, és több hallgató témavezetője. Aktívan részt vesz a szakmai és tudományos közéletben, az MTA különböző bizottságaiban is.

AJÁNLÓK:

Chikán Attila, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Csaba László, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Halmai Péter, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Paláncsai Tibor, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Török Ádám, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

*A IX. Gazdaság- és
Jogtudományok Osztálya
levelező tagságra jelöli*

A IX. GAZDASÁG- ÉS JOGTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

SPÉDER ZSOLT

Spéder Zsolt Szerencsen született 1961-ben. 2019 óta az MTA doktora. Szociológus és demográfus. A KSH NKI tudományos tanácsadója, a PTE egyetemi tanára, a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola alapítója és vezetője. Szűkebb szakterülete a termékenység, a gyermekvállalási szándékok és megvalósulásuk, a családpolitikai intézkedések hatása, a párkapcsolati dinamika, az apai szerepek.

Kutatási területe a családformálódás meghatározó folyamatai: a párkapcsolatok kialakulása és dinamikája, és a gyermekvállalási magatartás (időzítés, gyermekszám). Maradandót alkotott a szegénység dinamikus vizsgálatában is. Elemzéseiben különös figyelmet szentel a családi viszonyok társadalomszerkezeti kapcsolódásának, illetve az értékek és a beállítódások (kultúra) befolyásoló szerepének. A „termékenységi szakadék” kutatásában nemzetközileg is meghatározó a szerepe annak vizsgálatában, hogy milyen tényezők segítik, illetve akadályozzák a gyermekvállalási szándékok megvalósulását. Nemzetközi és hazai longitudinális programok kezdeményezője. Iskolateremtő személyiség. Frissítette az Andorka Rudolf által megírt *Bevezetés a szociológiába* tankönyvet. A KSH Népeségtudományi Kutatóintézete az ő két évtizedes vezetése alatt a termékenységi kutatások meghatározó európai kutatóintézete lett. Gazdag munkássága 252 tudományos közleményből áll, amelyből 54 idegen nyelven, főként angolul, h28-as és 62-es i10-indexszel rendelkezik. 1680 független hivatkozással, 17-es Hirsch-indexszel rendelkezik. Nemzetközileg elismert munkásságát több szakmai díjjal ismerték el. Nemzetközi szervezetek elnöke, tisztségviselője.

AJÁNLÓK:

Bayer József, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Halmai Péter, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Kovách Imre, az MTA levelező tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Szelényi Iván, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

SZABADFALVI JÓZSEF

Szabadfalvi József Debrecenben született 1961-ben. 2016 óta az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar egyetemi tanára, két cikluson keresztül dékánja. Iskolateremtő és tudományszervező munkássága kiemelkedő. 2001-ben alapította és jelenleg is vezeti a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogbölcseleti és Jogszociológiai Tanszékét. 2017-től a Debreceni Egyetem Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola vezetője, ahol eddig témavezetésével három fő nyerte el a doktori fokozatát. Kutatási területei: az állam- és jogelméleti gondolkodás, különösen a magyar jogbölcselet története, az angolszász jogelmélet, a hazai jogi nyelv kialakulása, a jogállam-koncepciók a hazai jogi gondolkodásban.

A jogelméleti gondolkodás történetének nemzetközileg ismert kutatója. Számos hazai és nemzetközi kutatási projektben vett részt (részben vezetőként), amelyek a hazai jogbölcseleti gondolkodás nemzetközi beágyazottságát vizsgálták. Tudományos közleményeinek száma 288, ebből 132 tudományos folyóiratcikk, 10 egyszerű monográfia, 8 szerkesztett kötet, 76 könyvrészlet. Legmaradandóbb könyvei: *Moór Gyula. Egy XX. századi magyar jogfilozófus pályaképe* (1994); *Egy konzervatív állam- és politikatudós: Ottlik László [1895–1945]* (2019); „A jogállam a jogeszmé megvalósítását célzó intézmény”: *Jogállam-koncepciók Magyarországon a 20. század közepéig* (2023); *A magyar jogbölcseleti gondolkodás története* (2024). Független hivatkozásainak száma: 1169, ami bizonyítja, hogy kutatási eredményei mind a hazai, mind a nemzetközi jogtudományban jelen vannak. Hirsch-indexe: 12. Művei elismert kiadóknál, rangos nemzetközi és hazai szakfolyóiratokban jelennek meg. Az MTA Állam- és Jogtudományi Bizottságának 2014-től tagja, 2021 óta alelnöke. Az MTA Doktori Tanács Ügyrendi Bizottságának 2019-től tagja. 2015 és 2019 között az OTKA Társadalom- és Bölcsészettudományi Kollégium tagja. Több hazai és külföldi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

AJÁNLÓK:

Földi András, az MTA levelező tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Hamza Gábor, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Vékás Lajos, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

SZERB LÁSZLÓ

Szerb László Lengyeltótiiban született 1958-ban. 2012 óta az MTA doktora. PhD-fokozatát a West Virginia University (Morgantown, USA) szerezte 1994-ben. Jelenleg a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának egyetemi tanára, a Regionális Politika és Gazdaságtan doktori iskola vezetője. 12 sikeresen védett PhD-hallgató témavezetője. Legjelentősebb kutatásainak témája a vállalkozás, újabban a digitális vállalkozás és a kisvállalatok versenyképessége.

Meghatározó szerepe volt a vállalkozói ökoszisztéma mérésére szolgáló összetett indikátorok, a globális vállalkozói index (GEI) és a regionális vállalkozási és fejlődési index (REDI), legújabbán pedig a digitális platform gazdasági index létrehozásában. A létrehozott indexek alkalmasnak bizonyultak a vállalkozás és a gazdasági növekedés komplex kapcsolatának elemzéséhez, az egyes országok, régiók erős és gyenge tényezőinek azonosításához. Az általa kidolgozott szűk keresztmetszetekért történő büntetés módszertana révén pedig egyedi szintű szakpolitikai ajánlások fogalmazhatók meg. A nevéhez fűződik a kisvállalatok versenyképességét immár tíz országban mérő kisvállalati versenyképességi index kidolgozása, amely képes vállalati szintű versenyképességet növelő kompetenciák azonosítására. Folyamatosan publikál; minősített nemzetközi folyóirat-publikációinak száma 34, ebből 15 D1-es, 6 Q1-es és 7 Q2-es. Nemzetközi hivatkozása jelentős (MTMT-hivatkozás száma 5752, Scopus-idézetek száma 2368, Scopus h-indexe 20). 2012 óta szerkesztője a D1-es *Journal of Small Business Economics* lapnak, emellett több nemzetközi és hazai szaklap szerkesztőbizottságának tagja. Munkásságát 2023-ban Akadémiai díjjal ismerték el.

AJÁNLÓK:

Halmi Péter, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Török Ádám, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
Vörös József, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

TAKÁCS JUDIT

Takács Judit Budapesten született 1968-ban. Szociológus, 2019 óta az MTA doktora. 1999 óta dolgozik az (egykori) MTA Szociológiai Kutatóintézetben, ami jelenleg a HUN-REN Társadalomtudományi Kutatóközpont része. 2014 óta kutató-professzor. Szűkebb szakterülete családszociológia.

Az 1990-es évek végétől az egyetemi szociológiaoktatásban is aktív szerepet vállalt. 2011-ben habilitált az ELTE TáTK-n. Ez évben a szociológiai doktori képzésbe is bekapcsolódott. 2020 óta az ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskola tőrzstagja. Kutatásaiban a fiatal kutatók bevonásával iskolát teremtett. Nemzetközileg ismert szociológus. Fő kutatási területei a családi gyakorlatok és az apaszerepek változásai, a gyermektelenséget meghatározó társadalmi tényezők vizsgálata, a homoszexualitás társadalomtörténete. Úttörő jellegű vizsgálatainak vannak a HIV-/AIDS-prevenzióról és a homofóbiáról. Hazai és nemzetközi kutatásai során számos kutatócsoport tagja és vezetője volt. Munkái hat nyelven jelentek meg. Összesen 82 folyóiratcikk (ezek közül 30 a IX. osztály nemzetközi listása), 12 kötet, 50 könyvfejezet szerzője vagy társszerzője, 8 kötetnek pedig (társ)szerkesztője. Műveire 2138 független hivatkozást kapott, melyek közül 1710 nemzetközi (Hirsch-indexe: 22). Három évig volt az OTKA Szociológia/Demográfia Zsűri elnöke. Dolgozott az MTA Bolyai Kollégium tagjaként. Magyar és külföldi egyetemeken és európai intézményekben meghívott előadója, vendégkutatója. Az Emma Goldman-díj és számos más hazai és nemzetközi kitüntetés díjazottja.

AJÁNLÓK:

Korinek László, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

Kovács Imre, az MTA levelező tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

Pálné Kovács Ilona, az MTA rendes tagja, Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

A X. Földtudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

GELENCSÉR ANDRÁS

Gelencsér András Kisvárdán született 1966-ban. MTA doktora címét 2002-ben szerezte. 2019-től az MTA levelező tagja. Jelenleg a Pannon Egyetem egyetemi tanára, a HUN-REN—PE Levegőkémiai Kutatócsoport vezetője, az MTA VEAB elnöke. Szakterülete a levegőkémia, ezen belül a légköri aeroszol részecskék kutatása.

Gelencsér András a biomassza égetésből származó kátránygömbök kémiai tulajdonságainak tanulmányozásában ért el nemzetközileg is figyelemre méltó eredményeket. Egy konzorciumi EU-projekt élén nemzetközileg elsőként határozta meg a szilárd hulladékok lakossági égetése során kibocsátott részecskék mennyiségét, kémiai összetételét és potenciális egészségkárosító hatásait. Az Akadémiai Kiadónál 2022-ben megjelent *Ábrándok bűvöletében* című ismeretterjesztő könyve a „fenntartható fejlődés” mítoszairól szól, azóta a globális fenntarthatóság eddig elhallgatott szempontjait őszintén feltáró, milliós megtekintést elérő médiainterjúk, podcastok és kerekasztal-beszélgetések állandó szereplője.

AJÁNLÓK:

Bozó László, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Major György, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Mészáros Ernő, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Pósfai Mihály, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

HARANGI SZABOLCS

Harangi Szabolcs Budapesten született 1962-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. Az ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet korábbi igazgatója, a Közettan-Geokémiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, a HUN-REN—ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport alapítója és vezetője. Szűkebb szakterülete a magmás közettan, a geokémia és a vulkanológia.

A közettani vulkanológia nemzetközi szinten is elismert, iskolateremtő kutatója. A levelező tagság elnyerése óta 27 tanulmánya jelent meg referált, többségében Q1-es szakfolyóiratban, publikációira érkezett független idézettsége 2364, ami az elmúlt 5 évben több mint ezerrel nőtt. Kutatócsoportjával új szemléletben jellemzi a vulkánok működését, eredményeivel hozzájárult a vulkánok alatti magmatározó folyamatok kvantitatív értelmezéséhez, különösen a hosszan szunnyadó tűzhányók természetének, az újraaktiválódás okainak és időskálájának jobb megértéséhez. Jelentős hangsúlyt fektet a szakmai alapú tudomány-népszerűsítésre, ennek elismeréseként 2024-ben elnyerte az Év Ismeretterjesztő Tudósa címet.

AJÁNLÓK:

Árkai Péter, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Demény Attila, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Pósfai Mihály, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

VÖLGYESI LAJOS

Völgyesi Lajos Budapesten született, 1947-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja. A Műegyetem Építőmérnöki Karán az Általános- és Felsőgeodézia Tanszék professor emeritusa. Szűkebb szakterülete az általános geofizika és a fizikai geodézia.

Az Eötvös-féle torziós-inga újrahasznosításának iskolateremtő egyénisége. Csoportja jelenleg az általános relativitáselmélet kísérleti alapját képző Eötvös-kísérlet felülvizsgálatával és újramérésével foglalkozik. Emellett olyan új csillagászati-geodéziai módszer és műszer fejlesztésén is dolgozik, amely kiemelkedő fontosságú a nehézségi erő pontos irányának és a geoid finomszerkezetének meghatározásában. Vizsgálataiban rámutatott a gyakorlati geofizikai alkalmazás lehetőségére is. További jelentős tudományos eredményekkel rendelkezik a geoidformák fizikai hátterének magyarázata, a geoid időbeli változása, a Föld forgási jelenségeinek vizsgálata és a földtudományi matematika területén.

AJÁNLÓK:

Ádám Antal, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Bíró Péter, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Szarka László Csaba, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Verő József, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

A X. Földtudományok Osztálya

levelező tagságra jelöli

KARÁTSZON DÁVID

Karátson Dávid Budapesten született 1964-ben. Az MTA doktora. Az ELTE FFI Természetföldrajzi Tanszék egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a vulkanológia és a geomorfológia.

A hazai geomorfológia nemzetközileg legeli mertebb művelőinek egyike. Szűkebb területe a vulkán-morfológia, melyet sikeresen ötvöz a vulkanológiával, kormeghatározással, rétegtannal. Vizsgálatai, melyeket eddig 11 OTKA- és FKFP-pályázat segített, döntően hozzájárultak vulkáni hegységeink kialakulásának tisztázásához. Vezető szerkesztője a Csomád vulkánt bemutató angol (Springer, 2022) és magyar nyelvű (Tortoma, 2023) kötetnek, és első szerzője a Springernél megjelenő *Volcano Geomorphology* című szakkönyvnek (2024). Sokrétű nemzetközi kutatásaiból kiemelkedik Fulbright- és Humboldt-ösztöndíja, melyekkel Észak-, illetve Dél-Amerika vulkánjait vizsgálta. A 2010-es években nemzetközi kutatógárda élén rekonstruálta Szantorini késő bronzkori domborzatát. A hazai geomorfológusok közül az egyik legtöbb összes (1391) és WoS/Scopus (907) független idézéssel rendelkező kutató; publikációinak összesített impaktfaktora 117,476. Iskolateremtő tevékenységét 65 diplomamunka és 10 PhD-témavezetése jelzi. Tudomány-népszerűsítő munkásságából kiemelkedik a *Pannon Enciklopédia Magyarország földje* kötetének főszerkesztése. A Magyar Földrajzi Társaság Természetföldrajzi Szakosztályának elnöke. 2013-ban irányításával valósult meg a Kemenes Vulkánpark látogatóközpontja. 2012–2016 között a Nemzeti Kiválóság Program Magyar Kuratóriumának alelnöke volt. Az ELTE Etikai Testületének, az ELTE FFI professzori tanácsának elnöke, az ELTE Földtudományi Doktori Iskola földrajz-meteorológia programjának vezetője.

AJÁNLÓK:

Borsos Balázs, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Klinghammer István, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Magyar Enikő Katalin, az MTA levelező tagja, Földtudományok Osztálya
Major György, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Pántó György, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

MÁDLNÉ SZŐNYI JUDIT MÁRIA

Mádlné Szőnyi Judit Mária Szolnokon született 1963-ban. 2021 óta az MTA doktora. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajz- és Földtudományi Intézet Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék tanszékvezető

egyetemi tanára, jelenleg a Kar stratégiai és innovációs ügyekért felelős dékánhelyettese. Szűkebb szakterülete a hidrogeológia, a regionális felszín alatti vízáramlási rendszerek vizsgálata.

A hidrogeológia hazai és nemzetközileg kiemelkedő iskolateremtő személyisége. Több mint három évtizedes oktató- és kutatómunkája során a felszín alatti vizek medencehidraulikai folyamataival foglalkozott. Kutatócsoportjának eredményei nemzetközi elismerést szerezve hozzájárultak a vízáramlási rendszerek mintázatának megértéséhez, a vízáramlási rendszerek és a vegetációs mintázat összefüggéseinek feltárásához. Munkásságából kiemelkedik a mély karbonátos víztartó rendszerek vízáramlási modelljének, valamint a természetalapú felszín alatti vízpótlás koncepciójának és gyakorlatának kidolgozása. Inter- és multidiszciplináris kutatásai hozzásegítenek a klímaváltozás felszín alatti vizekre gyakorolt hatásainak megértéséhez, az adaptációs lehetőségek kialakításához és társadalmi elfogadásához, valamint a geotermikus energia fenntartható hasznosításához. Több mint száz diplomamunka és posztdoktori kutatás témavezetője, tizenegy diákja szerzett PhD-fokozatot. 2011-től a Hidrogeológusok Nemzetközi Szövetségén (IAH) belül a felszín alatti vízáramlásokkal foglalkozó bizottságot vezeti. Az MTA Hidrogeológiai Albizottságának, majd 2023-tól a Földtani Tudományos Bizottságának elnöke. 152 tudományos közleménye 1003 független hivatkozást kapott (h-indexe 21). Több mint tizenöt K+F-projektet vezetett, ezek közül két nyertes európai és egy kiemelkedő hazai projekt. Szívügye az ismeretterjesztés. Kitüntetései közül legjelentősebb a Hidrogeológusok Nemzetközi Szövetsége Elnöki különdíja.

AJÁNLÓK:

Demény Attila, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Harangi Szabolcs, az MTA levelező tagja, Földtudományok Osztálya
Magyar Enikő Katalin, az MTA levelező tagja, Földtudományok Osztálya
Pósfai Mihály, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

MAGYAR IMRE

Magyar Imre Mohácson született 1963-ban. Az MTA doktora, a MOL Nyrt. szénhidrogén-kutatási szakértője, a HUN-REN—MTM—ELTE Paleontológiai Kutatócsoportjának tudományos tanácsadója, a Magyar Természettudományi Múzeum Őslénytani és Földtani Tárának vezetője. Szűkebb szakterülete az őslénytani és a rétegtan.

Tudományos munkássága a Kárpát-medence neogén földtörténetének kutatásához kötődik. Eredményei döntő mértékben járultak hozzá a Pannon-medence földtani fejlődéstörténetének, valamint a Pannon-tó endemikus élővilágának megismeréséhez. Mindez kivételes nemzetközi érdeklődést váltott ki, és a pannóniai emeletről alkotott kép radikális átfarmálódásához vezetett. Magyar—amerikai közös kutatási projektek keretében alapvető eredményeket ért el a pannóniai puhatestű ősmaradványok sokrétű (rendszerani, életrétegtani, paleoökológiai, evolúciós és paleobiogeográfiai) vizsgálata terén. Biosztratigráfiai és szeizmikus rétegtani vizsgálataival megalkotta a pannóniai képződmények országhatárokon átnyúló integrált rétegtani rendszerét, mely a nemzetközi gyakorlatban is fokozatosan kiszorította a korábbi, téves koncepción alapuló időrétegtani beosztásokat, és lehetővé tette a szárazföldi és a globális geológiai időskálákkal való korrelációt is. Az általa kialakított kronológia a tektonikai folyamatok vizsgálatában és a szénhidrogén-kutatási célú medenceanalízisben is nélkülözhetetlenné vált. Őslénytani és rétegtani adatok összekapcsolásával rekonstruálta a Pannon-medence ősföldrajzi változásait a késő neogénben. A Pannon-tó és élővilága történetét szervesen beillesztette a Paratethys és a mediterrán régió mozgalmas neogén fejlődéstörténetébe. Eddig megjelent 95 tudományos publikációjára kétezernél több független hivatkozás ismert.

AJÁNLÓK:

Pálfy József, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Pósfai Mihály, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya
Vörös Attila, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

MINDSZENTY ANDREA

Mindszenty Andrea Budapesten született 1946-ban. Geológus, 2000 óta az MTA doktora. Az ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszékének professor emeritája. A bauxitföldtan egyik legmagasabb hazai és nemzetközi elismertségű kutatója.

Érdeklődésének középpontjában az üledékhézagok és bauxitlepek kutatása áll, nagy nemzetközi visszhang és jelentős gazdasági haszon mellett. Széles körű külföldi ipari kutatásokban vett részt a bauxitföldtan területén Európában, Afrikában, Ázsiában és Közép-Amerikában. Kidolgozta a karsztbauxitok litofacies elméletét, és rámutatott ennek öskörnyezetjelző értékére. Az UNESCO által támogatott Nemzetközi Geológiai Korrelációs Program társvezetőjeként hozzájárult a bauxitok üledékképződési környezetének jobb megismeréséhez. A tágabb régió bauxit- és vörösiszap készleteinek ritkaföldfém dúsulásait kutató REEBAUX nemzetközi projekt magyar munkacsoportjának vezetője volt. Egykori talajokat és a klímaváltozás hatásait is elemezte. Urbángeológiai kutatásainak eredményeit a Budapesttel foglalkozó hiánypótló kötetben foglalta össze. Meghívott előadó és vendégprofesszor számos európai és amerikai egyetemen. Több hazai és nemzetközi tudományos bizottság tagja. Munkássága kiemelkedő a tehetséggondozás területén is. 10 védett PhD-hallgatója mellett 15 MTA doktori cselekményben vállalt szerepet, rendszeresen tart PhD-kurzusokat, és részt vesz védéseken hazánkban és a környező országokban. Mindszenty Andrea az a tudós, akinek önzetlen segítségével nem egy kutató jutott be az Akadémiára, míg ő maga szerényen a háttérben maradt. Személyében az MTA a földtudományok kiemelkedően elkötelezett, nemzetközileg széles körben elismert tudósával gazdagodna.

AJÁNLÓK:

Bollobás Enikő, az MTA levelező tagja, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
Csákiné Michéli Erika, az MTA levelező tagja, Agrártudományok Osztálya
Kurutzné Kovács Márta, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya
Török Ákos, az MTA levelező tagja, Földtudományok Osztálya

SZABÓ SZILÁRD

Szabó Szilárd Hevesen született 1974-ben. Az MTA doktora. A Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszék egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a természetföldrajz.

A természetföldrajzon belül témája a tájkutatás, illetve a távérzékelés földtudományi hasznosítása. Kutatásai révén nemzetközileg is széles körben ismert. Eddigi munkássága során 273 közleménye jelent meg, nemzetközi folyóiratban 151, magyar nyelvű folyóiratban 24 cikket publikált. Publikációira 2319 független hivatkozást kapott, független Hirsch-indexe 25. Kutatásai középpontjában elsősorban a modern geoinformatikai módszerek és távérzékelési adatok természetföldrajzi felhasználása áll. Jelentős szerepe van a hazai geográfia kutatási eszköztárának kibővítésében, a hazai tájmetriai kutatások meghonosításában, a kvantitatív módszerek széleskörű alkalmazásában és oktatásában. 2014 óta tagja az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottságának; 2014-től a Geoinformatikai Albizottság elnöke, 2023-tól a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság elnöke. Oktatási tevékenysége sokrétű, a természetföldrajzi és geoinformatikai kurzusokon túl témavezetésével több mint 90 szakdolgozat és diplomamunka, valamint 7 PhD-disszertáció készült. 2011-től a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszékének, 2017-től Földtudományi Intézetének a vezetője. A debreceni geoinformatikai mesterképzés alapítója. Eredményes kutatói, oktatói és közéleti tevékenységét a Magyar Földrajzi Társaság ifjúsági szakirodalmi ösztöndíjjal (2005) és Pro Geographia Díjjal (2009) tüntette ki, illetve megkapta a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét (2022).

AJÁNLÓK:

Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Mészáros Rezső, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

A X. Földtudományok Osztálya

külső tagságra jelöli

HETÉNYI GYÖRGY

Hetényi György Budapesten született 1980-ban. PhD-fokozatot a párizsi École Normale Supérieure-ben nyert. Jelenlegi munkahelye a Lausanne-i Egyetem (Svájc), ahol egyetemi professzor. Szűkebb szakterülete a geofizika.

A kőzetlemezek peremén végbemenő, a klasszikus lemeztectonikán túlmutató folyamatok és azok kölcsönhatásainak kutatója. Hipotézisét a Himalája—Tibet-hegységrendszer alá ékelődő Indiai-kőzetlemezre nagyfelbontású szeizmológiai képalkotó eljárással, gravitációs, reológiai és közettani modellezéssel mutatta be. Az AlpArray és DIVE nemzetközi programok egyik megálmodója, fő megszervezője és szakmai vezetője, ami által az európai földfizika nagy formátumú személyiségévé vált (IF > 338). Kapcsolatrendszerének (amelyben Magyarország kiemelt helyet foglal el) kiterjedtségét jellemzi a Nepálban általa létrehozott iskolai szeizmológiai hálózat. Magyar kutatókkal közös munkájának mérlege 14 társ publikáció.

AJÁNLÓK:

Ádám Antal, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Szarka László Csaba, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Tari Gábor, az MTA külső tagja, Földtudományok Osztálya

Verő József, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

A X. Földtudományok Osztálya

tiszteleti tagságra jelöli

DONALD BRUCE DINGWELL

Donald Bruce Dingwell Corner Brookban (Newfoundland, Kanada) született 1958-ban.

PhD-jét 1984-ben, a kanadai Albertai Egyetemen geológiából szerezte, majd 1992-ben a németországi Bayreuthi Egyetemen geokémiából habilitált (Dr. rer. nat. Habil.). A müncheni Ludwig Maximilian Egyetemen a Föld- és Környezettudományok Tanszékcsoport igazgatója, az Ásványtani-Közzettani Tanszék vezetője, a kísérleti vulkanológia professzora. Szűkebb szakterülete a vulkanológia.

Münchenben létrehozott laboratóriumában elvégzett eredeti kísérletei révén a vulkanológia petrogenetikai-laboratóriumi-fizikai-kémiai oldalának világvezető kutatója lett. A „magma” szóra rákértesve az ő neve bukkan fel harmadik leggyakoribbként. A vulkanológia és a geológia terén a matematikai-fizikai gondolkodást helyezi előtérbe. Megkapta a legjelentősebb nemzetközi földtudományi szervezetek legmagasabb kitüntéseit. Munkássága és a kutatásai a földtudományon túl is ismertté tették. Jelenleg az Academia Europaea alelnöke, következő elnöke. Bajorországban élve a magyar tudományra is kellő rálátást szerzett. 2024-ben tagja lett a HUN-REN kutatóhelyeket értékelő bizottságának.

AJÁNLÓK:

Ádám Antal, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Gulyás Balázs, az MTA külső tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Kondorosi Éva, az MTA rendes tagja, Biológiai Tudományok Osztálya

Szarka László Csaba, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

MIRCEA RADULIAN

Mircea Radulian a romániai Bukarestben született 1954-ben. PhD-t 1999-ben Párizsban szerzett. A Román Akadémia (Academia Română) levelező tagja, a Román Kutatók Akadémiája (Academia Oamenilor de Știință din România) rendes tagja; a Román Nemzeti Földfizikai Kutatás-fejlesztési Intézet (Institutul Național de Cercetare — Dezvoltare pentru Fizica

Pământului) tudományos igazgatója. Szűkebb szakterülete a geofizika, a szeizmológia és a szeizmika.

Nemzetközi ismertségét a szeizmikus forrás, a hullámterjedés és a földrengés-kockázat terén szerezte. Tudományos közleményeire közel négyezer hivatkozás érkezett; h-indexe 30 fölötti. Legalább húsz nagy nemzetközi (NATO, UNESCO, SCOPES, ILP, CEI, FP5, FP6, FP7 stb.) projekt vezetője volt. Földrengésszakértő.. Együttműködése a magyar kollégákkal nagy múltra tekint vissza, és a Topo-Transylvania projekt keretében csúcsonódott ki, amely sikerében meghatározó szerepe volt. A projekt fő célja a Vráncsa- (Vrancea) zónában keletkező földrengések eredetének megértése. Az *Acta Geodaetica et Geophysica* magyar gondozású folyóirat szerkesztőbizottságának meghatározó tagja.

AJÁNLÓK:

Ádám Antal, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Szarka László Csaba, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

Tari Gábor, az MTA külső tagja, Földtudományok Osztálya

Verő József, az MTA rendes tagja, Földtudományok Osztálya

A XI. Fizikai Tudományok Osztálya

rendes tagságra jelöli

CSABAI ISTVÁN

Kecskeméten született 1965-ben. 2019 óta az MTA levelező tagja, az MTA XI. Osztályának elnöke. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Fizikai és Csillagászati Intézet Komplex Rendszerek Fizikája Tanszékének egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete a statisztikus fizika.

Multidiszciplináris kutatásaiban tudományos adatok széles spektrumát elemzi számítógépes és mesterségesintelligencia-módszerekkel. Kutatócsoportjával az univerzum nagyskálás szerkezetét vizsgálja, és gravitációs szimulációkat fejleszt. Nagy lendületet kaptak kutatásai, melyek során megközelítését más diszciplínákban is sikeresen alkalmazza. Számos pályázatot elnyerve részt vett az európai Covid-adatbázis felépítésében, orvosokkal együttműködve mély tanuláson alapuló képdiagnosztikai rendszert fejleszt. A levelező tagsága elnyerése óta eltelt időben 57 cikke jelent meg, hivatkozásainak száma 15 ezerrel gyarapodott.

AJÁNLÓK:

Domokos Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kroó Norbert, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Lévai Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Rácz Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Trócsányi Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Vicsek Tamás, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

KUN FERENC

Kun Ferenc 1966-ban született Fehérgyarmaton. 2014-től professzor a Debreceni Egyetemen, 2019-től az MTA levelező tagja. Szakterülete a törési jelenségek statisztikus fizikája.

Az elmúlt hat évben 18 referált publikációja jelent meg, 17-ben meghatározó szerző. Független hivatkozásainak száma 2200-ról 3200 fölé emelkedett, h-indexe 29. Legújabb kutatásai vékony rétegek repedési mintázatainak kontrolljára, a repedezési folyamat intermittens időfejlődésére, a katasztrofális törés előrejelzésére, valamint a terhelés-újraosztódási hálózat topológiájának szerepére fókuszálnak. A Debreceni Egyetemen nemzetközileg elismert kutatóműhelyt hozott létre, hat tanítványa lépett kutatói pályára.

AJÁNLÓK:

Domokos Gábor, az MTA rendes tagja, Műszaki Tudományok Osztálya

Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Rácz Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

*A XI. Fizikai Tudományok
Osztálya*

levelező tagságra jelöli

BAJNOK ZOLTÁN

Békéscsabán született 1967-ben. Az MTA doktora, az MTA Részecskefizikai Bizottság elnökhelyettese, a HUN-REN Wigner Fizikai Kutatóközpont tudományos tanácsadója. Szűkebb szakterülete az elméleti fizika és a kvantumtérelmélet.

A kvantumtérelmélet számos területén ért el nemzetközileg is kiemelkedő eredményt. Jelentősen hozzájárult a kétdimenziós integrálható térelméletek kifejlesztéséhez, különös tekintettel peremek és defektek jelenlétében. Legfőbb eredménye, hogy az integrálhatóság felhasználásával alátámasztotta a holografikusdualitás-sejtést. Annak keretében sok releváns fizikai mennyiséget egzaktul meghatározott. Eredményei a részecskefizikában, a statisztikus fizikában és a kondenzált anyagok elméletében is felhasználhatók. Térelméleti iskolateremtő tevékenységének sikerét jellemzi egyre bővülő, nemzetközileg is beágyazott Lendület-kutatócsoportja, melybe rendszeresen vonz külföldi kutatókat, diákokat. Diákjai a világ számos pontján megállják a helyüket. Kevésszerzős, elméleti munkásságát 78 cikk fémjelzi, amelyekre 2290 független hivatkozást kapott.

AJÁNLÓK:

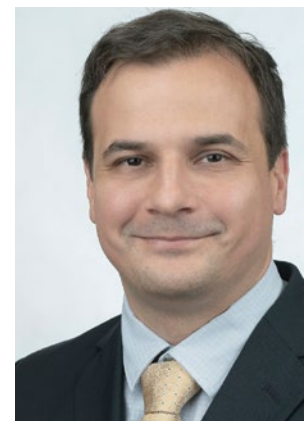
Lévai Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Rácz Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Siklér Ferenc, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Trócsányi Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

DOMBI PÉTER

Szegeden született 1976-ban. Dombi Péter kísérleti lézerfizikus, az MTA doktora, az MTA Lézerfizikai Bizottságának elnöke, az International Union of Pure and Applied Physics Lézerfizikai Bizottságának tagja. Tudományos tanácsadó a HUN-REN Wigner Fizikai Kutatóközpont Szilárdtestfizikai és Optikai Intézetben, valamint a szegedi ELI ALPS Lézeres Kutatóintézetben. Szűkebb szakterülete az optika, lézerfizika. Az ultragyors fizikai folyamatok tanulmányozásának nemzetközileg elismert kutatója. Világszínvonalú eredményeket ért el a femtoszekundumos lézerek fejlesztése és alkalmazása területén is.

Saját építésű femtoszekundumos lézerével elsőként demonstrálta a plazmonikus, erős-tér fotoemisszió megjelenését a Wigner FK-ban létrehozott laboratóriumában. Kísérleti módszert dolgozott ki a nanooptikai közelterek térnövekményének meghatározására a fotoelektronok tulajdonságainak pontos megméréssel, s ezzel a módszerrel nem adiabatikus alagutazást mutatott ki plazmonikus nanorészecskéknél, valamint a többfotonos fotoemissziót követő visszaszórását tanulmányozta a fotoelektronok esetében. Alapkutatási érdeklődésével párhuzamosan számos jelentős lézeres fejlesztést is végzett. Budapesti csoportjával optikai chipet építettek, és elsőként demonstrálták, hogy lézerimpulzusok vivő-burkoló fázisa három dimenzióban is sikeresen letapogatható. Több éven keresztül kiemelkedő szerepet játszott az ELI ALPS infrastruktúra előkészítésénél és létrehozásánál, több laboratórium beüzemelésénél. A Nanotudományi Kutatócsoport vezetőjeként elvégzett kísérletek során bizonyította a fény kettős természetét: a sokfotonos fotoemissziónál használt fotonképpel egyidejűleg a lézerfény elektromágneses természete is megnyilvánul. Kutatócsoportja elsőként mutatta ki, hogy a sokfotonos fotoemisszió a kilépő elektronoknál elektrongyorsítási folyamatot eredményez. Kísérleti és módszertani eredményeit 95, jobbra kevés szerzős tudományos közleményben publikálta, amelyekre eddig 1850 független hivatkozás érkezett. Hazai elismerései: Gábor Dénes-díj (2009), ELFT Selényi Pál-díj (2013), MTA Fizikai Díj (2019).

AJÁNLÓK:

Bor Zsolt, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Domokos Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kroó Norbert, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Lévai Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

MARIA LUGARO

Olaszországban, Torinóban született 1970-ben. 2022-től az MTA doktora. A HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet tudományos tanácsadója, Lendület-csoport (2014-től folyamatosan, kétszer nyert támogatást) és ERC CoG projekt (2017–2023) vezetője. Szűkebb szakterülete az elméleti nukleáris asztrofizika. Szakterületén iskolát teremtett Magyarországon.

A nukleáris asztrofizikát összekapcsolta a kozmokémiával. A meteoritokban felfedezett csillagporszemcsék elemzésére támaszkodva kutatja a csillagokban zajló nukleáris folyamatokat, és radioaktív atommagok tulajdonságai alapján vizsgálja a Naprendszer kialakulásakor fennállt környezeti viszonyokat. Úttörő szerepet játszott a meteoritokban felfedezett izotópanomáliák asztrofizikai értelmezésében. A csillagporszemcsék és a nehéz radioaktív izotópok eredetével kapcsolatos problémákat oldott meg a magtulajdonságok felhasználásával, és a meteoritok vizsgálata alapján bizonyítékokat tárt fel a gyors neutronbefogás természetben lejátszódó folyamatáról. Eredményeit több mint 380 szakcikkből publikálta, közülük négy a *Science* és a *Nature* folyóiratokban jelent meg, amelyekben első, utolsó vagy levelező szerző. Független összesített idézettsége közel ötezer az MTMT alapján. A lassú neutronbefogás előrejelzéseiről, valamint a csillagászati spektroszkópiai megfigyelésekkel és a csillagporszemcsékkel való összehasonlításról szóló három fő munkáját átlagosan 300 alkalommal idézték. Legújabb fontos eredménye, hogy megmutatta, a természetben léteznie kell a köztes neutronbefogás jelenségének. Alelnökként COST-akciót vezetett, és a H2020 ChETEC-INFRA projekt egyik munkacsoportját vezeti. Több mint 20 nemzetközi konferencia szervezőbizottságában vett részt, eredményeinek friss elismerése, hogy az UNESCO kémiai elemek periódusos rendszerének nemzetközi éve alkalmából tart előadást a megnyitó ünnepségen.

AJÁNLÓK:

Bor Zsolt, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Faigel Gyula, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Katz Sándor, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kiss L. László, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Pálinskás József, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Vincze Imre, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

SIMON FERENC

Budapesten született 1974-ben. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanára, a HUN-REN Wigner Fizikai Kutatóközpont részállású tudományos tanácsadója. (Jelenleg alkotói szabadságon van: University of Notre Dame, sabbatical leave 2024/25.) Szűkebb szakterülete a szilárdtest-fizika, ezen belül az elektron-spektroszkópia és a kvantumtechnológia.

Jelentős eredményeket ért el a szénelapú nanoszerkezetek kísérleti vizsgálatában és új módosulatainak előállításában. Elsőként hozott létre szén nanocsőbe töltött mágneses fulleréneket, a kvantuminformáció-tárolás egyik ígéretes rendszerét. Értelmezte az alkáli-fulleridek anomális spinrelaxációs tulajdonságait, majd a modell kiterjesztésével felépítette a spinrelaxáció ún. egyesített elméletét. Elsőként vizsgált kémiai exfoliált grafént alkáliatom-adalékolással, azonosított ESR-jelét, és meghatározta az elektronok spinrelaxációs idejét. Vizsgálta az itineráns elektronok elektronspinrezonancia-jelét grafitban. Gyémántban elsőként figyelte meg a nitrogén-vakancia centrumok koherens terahertzes emisszióját. E két munkájához köthető a *Nat. Comm.* és a *Sci. Adv.* közleménye szenior szerzőként. Számos új kísérleti berendezést épített, köztük optikailag detektált mágnesesrezonancia-spektrométert és impedanciamérő mikrohullámú mérőrendszert. A kifejlesztett mérés technikát sikerrel használta fel orvosi és félvezetőipari kutatásokban is (partnerei a Semmelweis Egyetem, a Semilab Zrt., a Robert Bosch Hungary, a Magnetec Ungarn és a Mediso Kft.). 148 folyóirat-cikket és 6 könyvfjezetet jegyez, melyből több mint 80-nak első vagy szenior szerzője. Független hivatkozásainak száma több mint 2700, Hirsch-indexe 27. Az ERC Starting Grant és az MTA Lendület program nyertese.

AJÁNLÓK:

Domokos Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Faigel Gyula, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Jánossy András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kamarás Katalin, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kertész János, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Mihály György, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Pécz Béla, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Sólyom Jenő, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Vincze Imre, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Zaránd Gergely, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

TAKÁCS GÁBOR

Budapesten született 1969-ben. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanára, a BME Fizikai Intézetének igazgatója. Enciklopédikus tudású elméleti fizikus, kutatásai kiterjednek a szilárdtest-fizika, a statisztikus fizika és a részecskefizika területére. Szűkebb szakterülete a nem egyensúlyi kvantumtérelméletek és a kvantumstatisztikus fizika, az integrálható rendszerek és a konform térelmélet.

Foto: BME

A véges, egyensúlytól távoli kvantumrendszerek dinamikája és a kvantumstatisztikus fizika paradigmái vonatkozásában ért el kimagasló eredményeket. Megalkotta az alakfaktorok végestérfogat-korrekcióinak elméletét, és szisztematikus eljárást adott a véges hőmérsékletű korrelátorok spektrális kifejtésére, majd nem egyensúlyi folyamatok, ún. kvantumkvencsek leírására alkalmazta ezt a formalizmust. Munkatársaival rámutatott, hogy általános esetben az addig ismert (lokális) töltések nem elegendőek az ún. általánosított Gibbs-állapot leírására. Ez az eredmény vezetett a kvázilokális töltések fogalmához. Megmutatta, hogy a kvantumos Ising-spinláncan az erős kölcsönhatáshoz hasonló bezárás (confinement) lép fel külső térben, aminek következtében a rendszer relaxációja elakad. Az effektust Rydberg-atomokkal kísérletileg is igazolták. Számos fontos, a sine-Gordon-modellre vonatkozó eredményt ért el: megadta a véges térfogatú spektrum teljes leírását, az integrálhatóságsértő perturbációinak fázisdiagramját, módszert adott a korrelációs függvények nem egyensúlyi időfejlődésének meghatározására, valamint az inhomogén kezdőállapotból induló dinamika hidrodinamikai leírására. 98 folyóiratcikket közölt, melyek zömének szenior (utolsó) szerzője. Független hivatkozásainak száma közel 2300, Hirsch-indexe 21. Novobátsky- és akadémiai díjas, Lendület-csoportvezető.

AJÁNLÓK:

Jánossy András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kertész János, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Mihály György, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Sólyom Jenő, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Zaránd Gergely, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

TAPASZTÓ LEVENTE

Romániában, Aradon született 1979-ben. Fizikus, az MTA doktora. A HUN-REN Energiatudományi Kutatóközpont Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet laborvezetője. Szűkebb szakterülete a szilárdtest-fizika, ezen belül a kétdimenziós anyagok és a pásztázószondás mikroszkópia (STM).

Új nanotechnológiai eljárásokat fejleszt a grafén és más kétdimenziós anyagok tulajdonságainak célzott hangolására. STM-mel lehetővé tette a grafén atomi szerkezetének nanométeres pontosságú megmunkálását. (*Nature Nanotech.*, 2008). Bizonyítékot szolgáltatott a grafén nanoszalagok élein kialakuló mágneses rendre (*Nature*, 2014). Grafénban nanoskálájú gyűrődéseket hozott létre, melyek lehetővé tették látható frekvenciájú grafén plazmonok keltését (*Nature Nanotech.*, 2022). Eljárást dolgozott ki 2D kristályok egyedi atomok szintjén történő módosítására, a 2D MoS₂ kristályrácsba beépített egyedi oxigénatomok hatékonyan katalizálják a hidrogénfejlesztést (*Nature Chem.*, 2018). 91 tudományos publikációjára több mint 4600 független hivatkozást kapott, melyek 80%-a első/utolsó szerzős publikációra érkezett. Számos publikációja jelent meg első/utolsó szerzőként kiemelkedő folyóiratokban (kiemelkedő hivatkozottsággal): *Nature* (786), *Nature Nanotech.* (1091), *Nature Phys.* (259), *Nature Chem.* (344). Rangos hazai és nemzetközi pályázatokat nyert el, például Lendület (2014), ERC Starting Grant (2016), Élvonat (2021). Vezetésével több kiváló fiatal pályája indult el, laboratóriumában folyik a BME-s fizikushallgatók STM gyakorlata, illetve egy háromórás előadás keretében oktat a BME-n. Fontosabb díjai: Junior Prima díj, Humboldt-ösztöndíj, MTA Ifjúsági Díj, MTA Fizikai Díj és Akadémiai Díj. 2017-ben tagjai közé választotta a salzburgi székhelyű Európai Tudományos és Művészeti Akadémia.

AJÁNLÓK:

Bíró László Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kun Ferenc, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Kroó Norbert, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Pécz Béla, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Rácz Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
Szabó Gábor, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

VERES GÁBOR

Egerben született 1975-ben. Az MTA doktora. Fizikus, egyetemi tanár az Eötvös Loránd Tudományegyetem Fizikai és Csillagászati Intézetében. Szűkebb szakterülete a részecskefizika.

Akadémiai díjas kísérleti részecskefizikus, az MTA Részecskefizikai Bizottságának elnöke, európai tudományos bizottságok tagja, az ELTE Fizikai és Csillagászati Intézetének egyetemi tanára, igazgatóhelyettese, a nehézion-fizika és az erős kölcsönhatás kísérleti vizsgálatának nemzetközileg elismert kutatója. Világszínvonalú eredményeket ért el a proton-proton, proton-atommag és atommag-atommag ütközések összehasonlításában, részecskeeloszlások mérésében világrekord ütközési energiákon, új fizikai folyamatok felfedezésében a részecskekorrelációk, illetve a részecskék kvark-gluon anyagban történő energiavesztésének területén. A RHIC gyorsító PHOBOS, az SPS gyorsító NA49 és az LHC gyorsító CMS kísérleténél is meghatározó és innovatív módon fejlesztette a kísérleti berendezéseket, megteremtve ezzel az említett kutatások lehetőségét. Veres Gábor ezekben a nagy kísérletekben önálló területek vezetőjeként ért el kimagasló eredményeket. Egyedüli hazai kísérleti fizikusként ötéves Research Staff állást kapott a CERN-ben. Az elmúlt húsz évben fontos szerepe volt a CMS együttműködés nehézion-fizikai csoportjának és a Standard Modellt tanulmányozó csoport kutatási tevékenységében. Mintegy 1700 közleményére 63 ezernél több független hivatkozás érkezett, független Hirsch-indexe 107. A legfontosabb hat cikkére több mint négyezer hivatkozást kapott. Hazai elismerései: Akadémiai Díj, Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj, Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, Pro Scientia Aranyérem.

AJÁNLÓK:

Csabai István, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Derényi Imre, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Katz Sándor, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kiss L. László, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Lovas Rezső, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Pálinkás József, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Siklér Ferenc, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Trócsányi Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Vicsek Tamás, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

A XI. Fizikai Tudományok Osztálya

külső tagságra jelöli

FORGÁCS GÁBOR

Forgács Gábor 1948-ban született Budapesten. A fizikai tudományok doktora 1994 óta. A Missouri Állami Egyetem és a New York állambeli Clarkson Egyetem professor emeritusa. Biofizikai kutatómunkájának eredményeit alkalmazva sikeres cégeket indított, jelenleg az általa alapított Fork & Good, Inc. tudományos igazgatója.

Kezdetben a statisztikus fizika területén vív ki nemzetközi elismerést, majd biológiai fizikussá képzi magát. Mára az embrionális morfogenezis fizikájának elismert szakértője. A Cambridge University Press felkérésére írt könyve, *Biological Physics of the Developing Embryo*, az egyetemi biofizikus-képzés fontos eleme. A kétezres évek elején létrehozta az *organ printing* néven ismertté vált területet. Megalapítja az első bionyomtatást végző céget, az Organovót, majd a Modern Meadow (2011) és a Fork & Good (2019) cégeket. Az USA National Academy of Inventors tagja és az American Physical Society Fellow-ja. Publikációinak független hivatkozása tízezer fölötti. Négy könyv társszerkesztője, és 80-nál több szabadalomban szerepel.

AJÁNLÓK:

Derényi Imre, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Forró László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Kertész János, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Mihály György, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Ormos Pál, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Rácz Zoltán, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Vicsék Tamás, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Zrínyi Miklós, az MTA rendes tagja, Kémiai Tudományok Osztálya

FÜLÖP TÜNDE

Romániában, Karcfalván született 1970-ben. Tudományos fokozata PhD. A svédországi Chalmers University of Technology egyetemi tanára. Szűkebb szakterülete az elméleti plazmafizika, a kinetikus plazmaelmélet és annak alkalmazása a mágneses összetartású fúziós kutatás, a lézer-plazma kölcsönhatások, valamint az űr- és asztrofizikai plazmák területén (atom-, molekulafizika és spektroszkópia).

Vezető szerepet töltött be a plazmadiszrupció-instabilitás kutatásában, amely kulcsfontosságú eredményekkel szolgált az ITER- és a jövőbeli fúziós erőművek biztonságos működéséhez. Az általa alapított elméleti csoporttal szisztematikusan feltárta a diszrupcióban megjelenő relativisztikus elfutóelektronok fizikáját, és vizsgálta a védekezési módszereket. Az elméletek alapján számítógépes modelleket fejlesztettek ki, melyek eredményei mind a mai kísérletek megértésében, mind a jövő fúziós reaktorainak tervezésében alapvető szerepet játszanak. Több mint 130 folyóiratcikk szerzője, a *Journal of Plasma Physics* társszerkesztője. 2024-ben megkapta az Európai Fizikai Társaság (EPS) Hannes Alfvén-díját.

AJÁNLÓK:

Barabási Albert-László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Csabai István, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Pécz Béla, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya
 Porkoláb Miklós, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

ZIMÁNYI GERGELY

Budapesten született 1958-ban. 1985-ben lett egyetemi doktor fizikából az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. A University of California Davis Fizika Tanszékének 1997 óta egyetemi tanára. Szakterülete az elméleti szilárdtest-fizika és az alkalmazott nanofizika.

Jelentős nemzetközi visszhangot kiváltó alapkutatási tevékenysége a kondenzált anyagok fizikájának széles területét öleli fel: kétnívós rendszerek, disszipatív kvantumrendszerek, magas hőmérsékletű szupravezetés, erős kölcsönhatások hidegatom-rendszerekben, diszlokációk fizikája. Munkássága kiterjed a technológia területére is: hibrid autókban alkalmazott mágnesek és új generációs napelemek fejlesztésében is részt vett, több sikeres cég szabadalmi igazgatójaként működött. A magyar fizikai életben közös kutatásokkal és az utánpótlás erkölcsi és anyagi támogatásával (Ortvay-verseny, Eötvös-verseny, Középiskolai Matematikai Lapok) vállal szerepet.

AJÁNLÓK:

Bor Zsolt, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Domokos Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Faigel Gyula, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Forró László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kamarás Katalin, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Kertész János, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Lévai Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Mihály György, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Mihály László, az MTA külső tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Ormos Pál, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Pécz Béla, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

A XI. Fizikai Tudományok Osztálya

tiszteleti tagságra jelöli

BERNDT MÜLLER

Németországban, Markneukirchenben született 1950-ben. A Duke Egyetem professzora, tudományos címe „JB Duke Professor of Physics”. 2013—2020 között a Brookhaveni Nemzeti Laboratórium Részecske- és Magfizikai Intézetének igazgatóhelyettese. Az erősen kölcsönható anyag és a nagyenergiás nehézion-ütközésekben létrejövő extrém energiasűrűségű kvark-gluon plazma tulajdonságait vizsgáló, nemzetközileg elismert szaktekintély.

Megkerülhetetlen eredményeket ért el a ritka részecskék keletkezése és azok plazmaszignatúráként történő értelmezése, valamint a nem egyensúlyi kvark-gluon plazma gyors termalizációjának tanulmányozása területén. A magyar nehézion-fizikusokkal nagyon élénk és gyümölcsöző kapcsolatot tart fenn, a Zimányi Medál Bizottság elnöke. Elméleti munkásságát 340 cikk fémjelzi, amelyekre 24 ezer hivatkozást kapott.

AJÁNLÓK:

Króó Norbert, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Lévai Péter, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Patkós András, az MTA rendes tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

Siklér Ferenc, az MTA levelező tagja, Fizikai Tudományok Osztálya

*Névmutató – A 2025-ös
akadémiai tagválasztás
tagjelöltjei*

ACSÁDY LÁSZLÓ 139

BAJNOK ZOLTÁN 178
BAKRÓ-NAGY MARIANNE 18
BÁLINT BÉLA 94
BALOGH JÓZSEF 60
BARTA ZOLTÁN 143
BARTHA DÉNES 74
BOLLOBÁS ENIKŐ 13
BORSOS BALÁZS 14
BUZÁS EDIT IRÉN 140

CHANKVETADZE, BEZHAN → CSANKVETADZE, BEZHAN
CVETITYÁNIN LÍVIA (LIVIJA CVETIĆANIN, SZÜL. PINTÉR LÍVIA) 111

CSABAI ISTVÁN 175
CSÁKINÉ MICHÉLI ERIKA 70
CSANÁDY LÁSZLÓ 87
CSANG KUO-CSI (GUO QI ZHANG) 116
CSANKVETADZE, BEZHAN 137
CSATÓ ÉVA ÁGNES 24

DEBRECZENI ATTILA 15
DEHAENE, STANISLAS 47
DÉNES ÁDÁM 144
DI FRANCESCO, AMEDEO 28
DINGWELL, DONALD BRUCE 172
DOMBI PÉTER 179
DU, YONG → TU JUNG
DÜLL ANDREA 34

FÁBIÁN ISTVÁN 122
FARKAS KATALIN 43
FORGÁCS GÁBOR 186
FÜLÖP TÜNDE 187

GELENCSÉR ANDRÁS 160
GERVAIN JUDIT 25

GYIMÓTHY TIBOR 50
GYÖNGY ISTVÁN 62

HAMAR IMRE 19
HANGOS KATALIN 106
HARANGI SZABOLCS 161
HASKÓ GYÖRGY 95
HEGEDŰS ATTILA 75
HELYES ZSUZSANNA 82
HERMANN RÓBERT 35
HETÉNYI GYÖRGY 170
HOFFMANN ISTVÁN 16
HOHMANN JUDIT 118
HOREL, CATHERINE 48
HORNOK SÁNDOR 76

IMRE SÁNDOR 102
INSPERGER TAMÁS 103

KÁLLAY MIHÁLY 123
KARÁTSZON DÁVID 164
KÁROLYI GYÖRGY ZOLTÁN 104
KEGLEVICH GYÖRGY 124
KEMÉNY LAJOS 83
KESERŰ GYÖRGY MIKLÓS 119
KOBILKA, BRIAN K. 100
KOLOSSVÁRY ISTVÁN 133
KÓNYA ZOLTÁN 125
KOTSCHY ANDRÁS 126
KOVÁCS ILONA 30
KOVÁCS MIHÁLY 145
KÖVECSES ZOLTÁN 20
KRISTÁLY ALEXANDRU (SÁNDOR) 63
KULCSÁR-SZABÓ ZOLTÁN 21

KUN FERENC 176

LAKATOS PÉTER ANDRÁS 88
LÁSZLÓ ATTILA ZOLTÁN 44
LUGARO, MARIA 180
LUGOSI GÁBOR 112

MÁDLNÉ SZŐNYI JUDIT MÁRIA 165
MAGYAR IMRE 166
MARTINEK TAMÁS 127
MIKÓ ÁRPÁD 36
MINDSZENTY ANDREA 167
MOLNÁR LAJOS 54
MOLNÁR ZOLTÁN 96
MÜLLER, BERNDT 190

NAGY ZOLTÁN KÁLMÁN 134
NAGYNÉ LÁSZLÓ KRISZTINA 128
NÁNAY BENCE 45
NEMES ATTILA 80
NÉMETHI ANDRÁS 51

NYULÁSZI LÁSZLÓ 120

ORBULOV IMRE NORBERT 107

PADISÁK JUDIT 141
PÁLFFY GÉZA 37
PAPP BALÁZS 146
PESTELL, RICHARD G. 151
POLGÁR CSABA 89
POLYÁK KORNÉLIA 148
POÓR GYULA 84
POPP JÓZSEF 71
PROHÁSZKA ZOLTÁN 90

RADNÓTI SÁNDOR 31

RADULIAN, MIRCEA 173
RAINER M. JÁNOS 32
RASKO, JOHN 149
RÉVÉSZ TAMÁS 97

S. TÓTH LÁSZLÓ 113
SAHIN-TÓTH MIKLÓS 98
SALMA IMRE 129
SCHRIJVER, ALEXANDER 66
SIMON FERENC 181
SIMON KÁROLY 56
SPÉDER ZSOLT 155
SPENCER, JOEL H. 67
SPERLÁGH BEÁTA 85

SZABADFALVI JÓZSEF 156
SZABÓ ENDRE 57
SZABÓ SZILÁRD 168
SZALAY PÉTER 130
SZEGEDI ANDREA 91
SZEGEDY BALÁZS 58
SZEGEDY KRISZTIÁN 64
SZEKANECZ ZOLTÁN 92
SZERB LÁSZLÓ 157
SZILÁGYI JÓZSEF 108
SZILÁGYI MÁRTON 22

TAKÁCS GÁBOR 182
TAKÁCS JUDIT 158
TÁNCZOS VILMOS 26
TAPASZTÓ LEVENTE 183
TARDOS GÁBOR 52
TELEK MIKLÓS 109
TOMKA BÉLA 38
TÓTH GÁBOR 131
TU JUNG (YONG DU) 115
TUSOR PÉTER 39

URBÁNYI BÉLA 77

VÁRALLYAY ÉVA 78
VEISZ OTTÓ BÁLINT 72
VERES GÁBOR 184
VÉRTES ÁKOS MIHÁLY 135
VIDA TIVADAR 40
VOSZKA ÉVA 153
VÖLGYESI LAJOS 162

WEISS JÁNOS 41
WERNER, WENDELIN 68

ZHANG, GUO QI → CSANG KUO-CSI
ZIMÁNYI GERGELY 188

MTA